

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Na Hrvaško prek Mirčevega križa?

V Novem mestu dopolnjujejo republiški predlog obmejnega območja

NOVO MESTO — Republika Slovenija že nekaj časa pripravlja s sosednjo Hrvaško predloga sporazuma o obmejnem prometu in o obmejnem gospodarskem sodelovanju. V okviru tega bo s pogajani določen dokončni obseg obmejnega območja in število ter lokacije mejnih prehodov za maloobmejni promet. V novomeški občini menijo, da je predlog ministrstva za zunanje zadeve po določitvi obmejnega območja potreben dopolnitve, saj v njem ni upoštevano dosedanje življenje in komuniciranje v prostoru.

Predlog za določitev obmejnega območja v novomeški občini naveda naslednja naselja: Cerov Log, Gabrije, Igljenik, Imenje, Javorovica, Jugorje, Konec, Mihovo, Podgrad, Veliki Ban, Veliki Cerovec, Vinja vas. Ministrstvo je pri njegovem oblikovanju upoštevalo vsa naselja ob meji, prometno povezanost obmejnih slovenskih in hrvaških območij, dnevno ali tedensko migracijo delavcev in šolarjev med obmejnimi območji obeh držav, geografsko zaokroženost posameznih delov območja. Novomeški izvršni svet predlaga, naj bi iz spiska črtali Imenje, razširili pa ga z naslednjimi naselji: Mihovec, Pristava, Mali Cerovec, Vrhe, Dolž, Zajčji Vrh, Sela, Pangrc Grm, Gor. Suhadol, Vratno, Apnenik, Drča in Mali Ban.

Na predlog krajevne skupnosti Šentjernej je slovensko zunanje ministrstvo zapisalo, naj bi bil mejni prehod za maloobmejni promet Mirčev križ na Gorjancih. Občinska vlada meni, da na predlagani lokaciji ni očitnih potreb po prehodu in da ni smiselno vztrajati pri tem predlogu.

TABORNIKI Z MIRNE V ŽUŽEMBERKU — Deset let so taborniki z Mirne preganjali vroče julijske in avgustovske dni v taboru Pavičini pri Pulju. Lani so prvič ostali doma in postavili šotore v Šmarjeti, letos pa ob Krki na Loki pri Žužemberku. Danes zaključujejo desetdnevni tabor. Petinideset tabornikov je bilo z novo lokacijo zadovoljno, čeprav je Krka v tem delu zelo osvežila, da ne rečemo mrzla. Poleg kopanja so imeli v programu tudi čolnarjenja, pohode in taborniške veščine. (Foto: J. Pavlin)

Ustanovil jih je požar

Šest desetletij gasilcev z Dvora — Počastitev

DVOR — Če v Stavci vasi 30. julija 1932 ne bi bilo strašnega požara, ki je naenkrat upepelil 28 poslopij, gasilci Dvora še ne bi praznovali svoje 60-letnice. Takrat so spoznali, kako težko je pomagati

• Jubilej je bil priložnost, da so zaslužnim gasilcem podelili visoka republiška in občinska gasilska odličja. Praznovanje so združili s tradicionalno veselico, ki sta ji ton dajala pevka Helena Blagne in ansambl Top line. Pripravili so tudi tekmovanje »Pokaži, kaj znaš«, zrebanje vstopnic in še nekaj drugih zanimivosti. Prireditelji so podprla nekatera podjetja: Suha krajina Commerce, Ergo z Dvora, Keko Žužemberk, Tilia in Triglav, Birooprema, Plamex in še nekateri.

človeku neorganizirano in z golimi rokami. Kmalu po požaru se je sestel prvi upravni odbor, v katerem so bili: učitelj Ciril Dekval, Anton Repar, vodja žage na Jami, pa kolar Jože Vovk, občinski tajnik Alojz Dular, trgovec Dušan Može, čevljar Viktor Vovk in krojač Slavko Grum. Še isto leto so zgradili gasilski dom, kupili črpalko s cevmi in

Zastopnik Novega mesta Laščan?

V Novem mestu imajo pripombe na združevanje občin v volilne enote in delitev občin na volilne okraje — Boljša rešitev: oživitve pojma širše Dolenjske

NOVO MESTO — Kdaj bodo v Sloveniji nove volitve, ni mogoče napovedati, saj poslanci v republiškem parlamentu na zadnjem zasedanju pred počitnicami niso sprejeli volilne zakonodaje. Tudi na septembrskem zasedanju parlamenta bo šla težko skozi, posebno, če ne bo razčiščen tudi s pripombami, ki jih imajo podobno kot drugje po Sloveniji — posebno v Beli krajini — v Novem mestu na določitev volilnih enot in okrajev za volitev poslancev v državni zbor in državni svet. Novomeško nezadovoljstvo je povezano predvsem z združevanjem posameznih občin v volilne enote in delitvijo občin na volilne okraje.

Razdelitev Slovenije na osem volilnih enot z enakim številom prebivalcev je povzročila, da so v posamezne enote združene občine in regije, ki so med seboj slabo povezane. Poleg tega je Novo mesto oz. Dolenjska za volitve v državni zbor povezana drugače kot za volitve predstavnikov lokalnih interesov v državni svet. V Novem mestu predlagajo, naj bi bili obe volilni enoti sestavljeni enako, in sicer iz dolenjskih, belokranjskih, posavskih ter kočevske, ribniške in grosupeljske občine, ki predstavljajo območje širše Dolenjske. Sedaj je volilna enota tako sestavljena za volitve v državni svet, za volitve v državni zbor pa je novomeška občina skupaj s Čr-

nomljem, Metliko, Trebnjem, Brežicami, Krškimi, Sevnico, pa s Hrastnikom, Trbovljami, Zagorjem in celo Laškim. Za upoštevanje novomeškega predloga bi bilo treba dopustiti, da bi bile volilne enote po številu prebivalcev za desetino večje ali manjše od povprečja.

Obstaja še druga možnost. Namesto osmih bi lahko določili več, 22 volilnih enot. Toda zaradi majhnega števila voljenih kandidatov bi imeli možnost neposredne izvolitve le kandidati večjih strank, večje število kandidatov pa bi bilo izvoljenih posredno prek nacionalnih list. V Novem mestu trdijo, da bi takšna rešitev le navidezno omogočila

večjo zastopanost poslancev tudi po regionalni in ne samo po strankarski pripadnosti.

Veliko pripomb je v Novem mestu tudi na oblikovanje volilnih okrajev znotraj šeste volilne enote. Ta zajema enajst občin in je razdeljena na enajst volilnih okrajev, vendar tako, da so praktično vse občine razdeljene na dva ali še več volilnih okrajev. Novomeška občina je razdeljena na štiri. Dolenjske Toplice in Uršna sela naj bi od tega volile skupaj s Črnomljem, podgorjanske krajevne skupnosti s Šentjernejem vred pa skupaj z Metliko. V Novem mestu menijo, da bi volilne okraje morali prilagoditi občinskim mejam, posamezne dele občin naj bi le izjemoma vključili v okraje s sedežem v drugi občini. Brez upoštevanja krajevnih značilnosti in utečenih medsebojnih povezav oblikovanje volilnih enot in okrajev namreč ne more biti kaj posebej sprejemljivo za ljudi.

Z. L.-D.

Na cesti so tudi šolani ljudje

Na zavodu za zaposlovanje za Dolenjsko je bilo junija prijavljenih 3.447 iskalcev zaposlitve — Zaposlitveni trendi vendarle ugodnejši

NOVO MESTO — Po podatkih novomeške enote republiškega zavoda za zaposlovanje se je negativen trend zaposlenosti iz lanskega leta v prvih letošnjih mesecih v dolenjski regiji nekoliko umiril. Povprečna zaposlenost se je sicer znižala za skoraj 5 odst., predvsem zaradi upada zaposlenosti v gospodarstvu za 6,4 odst., medtem ko se je v negospodarsstvu povečala za 1,2 in pri obrtnikih za 2,4 odst., povečane potrebe po delavcih in pripravnikih pa vendarle kažejo na rahlo oživilje zaposlovanja.

V prvih petih mesecih je bilo v štirih dolenjskih in belokranjskih občinah izkazanih 1.637 potreb po delavcih, kar je za 55,5 odst. več kot v enakem lanskem obdobju. Pokrili so jih 1.261, kar je za skoraj 58 odst. bolje kot lani. Na zavodu za zaposlovanje ocenjujejo, da so povečane potrebe predvsem rezultat aktivne politike zaposlovanja, posebno

akcije tisoč novih delovnih mest in sofinanciranja pripravništva. Pri slednjem ministrstvo za delo s septembrom pripravlja nekaj novosti, predvsem dodatno stimulacijo za zaposlitev za nedoločen čas po končanem pripravništvu.

Brezposelnost je v prvih petih letošnjih mesecih v dolenjskih in belokranjskih občinah naraščala nekoliko počasneje, v primerjavi z enakim lanskim obdobjem pa je bila večja skoraj za polovico. Najvišjo rast brezposelnosti so imeli v Novem mestu (57,2 odst.), najnižjo pa v Metliki (15,3 odst.). Skupno

je bilo v začetku junija v regiji 3.447 prijavljenih iskalcev zaposlitve. Od tega jih je bilo 521 zaradi stečaja podjetij, 355 je bilo trajnih presežkov, 695 pa jih je iskalo prvo zaposlitev. Skoraj polovica vseh iskalcev dela je mlajših od 26 let, četrtina pa je težje zaposljivih. 46,3 odst. iskalcev zaposlitve je ženskega spola. Največ nezaposlenih je seveda v

• 46 odst. vseh brezposelnih v dolenjski regiji je upravičenih do ene od oblik socialne pomoči brezposelnim. Denarno nadomestilo je maja prejelo 1.017 brezposelnih, denarno pomoč pa 571 prijavljenih iskalcev dela.

Novem mestu, 2.043, v Črnomlju jih je 600, v Trebnjem 539, v Metliki pa 265.

Letos se nadaljuje hitrejša naraščanje brezposelnosti šolanih ljudi, ne le tistih s srednješolsko, ampak tudi z višješolsko in visokošolsko izobrazbo. To je posebno opazno v novomeški in trebanjski občini. Med brezposelnimi je poleg delavcev brez poklica sicer največ prodajalcev, kuharjev, ekonomskih tehnikov, gimnazijskih maturantov, avtomehaničkov, administratorjev, natakarjev, šoferjev, strojnih tehnikov in mehanikov, strugarjev itd. Nezaposlenih s šesto stopnjo izobrazbe je 69, s sedmo stopnjo pa 41. Gre za najrazličnejše poklice od pravnika in ekonomista do zdravnika, arhitekta, profesorja in tudi oficirja ter policista.

Z. L.-D.

• Vse prisotne prosim, da glasujejo, tudi tiste, ki spijo. (Poziv Peršaka v republiški skupščini)

• Potrpljenje je lahka oblika brezupa, zakrinkana kot krepost. (Bierce)

• Bilanca je letno spričevalo menedžerja. (Nahr)

• Privatizacija ne rešuje vseh problemov. Pred vojno je bilo jugoslovansko gospodarstvo v celoti zasebno, pa je bilo na repu Evrope. (B. Horvat)

DVE NOVI KNJIGI O PRETEKLOSTI

Društvo piscev zgodovine NOB Slovenije ima v tisku dve novi knjigi iz svojega založniškega načrta za 1992. Dr. prof. Veljko Rus je pripravil »Zapiske razgovorov z Josipom Rusom«, enim izmed vidnih slovenskih naprednjakov in znanim javnim delavcem. Nekdanji politični delavec in zlasti v naših krajih znan partizanski komandant Lado Ambrožič-Novljan je napisal knjigo »Pol stoletja potem«. Prva knjiga obsega 380 strani in stane v prednaročilu 700 tolarjev, za člane Partizanskega knjižnega kluba pa 600 tolarjev. Druga knjiga bo stala v prednaročilu 760 oz. 660 tolarjev, ima pa 220 strani. — Knjigi lahko naročite pri društvu (Ljubljana, Vrtača 11), kjer se lahko tudi vpišete med člane Partizanskega knjižnega kluba. Naročila sprejema tudi Občinski odbor Zveze borcev Novo mesto (Novi trg 6, v novi stavbi občinske skupščine), lahko tudi po telefonu 21-443.

Tg.

Naša anketa

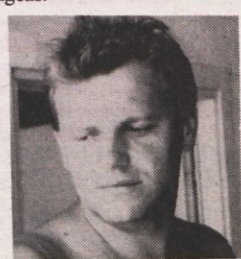
Kdaj na Ol Zdravljica?

S spektakularno otvoritveno slovesnostjo, ki ji je na stadionu Monjuic prisostvovalo prek 60 tisoč ljudi, med njimi 27 predsednikov držav ali vlad, pred TV zasloni pa po vsem svetu okrog tri milijarde gledalcev, so se 25. julija v prestolnici španske pokrajine Katalonija, Barceloni, pričele 25. olimpijske igre. Na tej, gotovo največji prireditvi sodobnega sveta sodelujejo športniki 172 držav. Med njimi je tudi slovensko zastopstvo, ki za Albertvilom drugič v zgodovini olimpijskega gibanja promovira samostojno državo Slovenijo. Da smo si v svetu v kratkem času — še v začetku leta smo bili v svetu nepriznana država — pridobili nemalo simpatij, je pričal tudi aplavz, ki so ga bili deležni naši olimpijci na otvoritveni slovesnosti, med njimi žal ni bilo nikogar iz regije »južno od Ljubljane«. Ker pa je jasno, da je olimpijsko načelo, da je važno sodelovati, že kar nekaj časa precej potisnjeno v ozadje, so važni tudi rezultati. In večina jih pričakuje vsaj tako željno kot sami športniki, ne glede na naše skromne vloške v šport, neprimerljive z mnogimi drugimi državami. Na Zdravljico na Ol bo verjetno treba še počakati, a nekaj dobrih rezultatov nas je že razveselilo, posebno obe veslaški kolajni. Nekaj je tudi razočaranj, a ta so prav v vseh reprezentancah. Kakovostni vrh večine športov je namreč zelo širok.

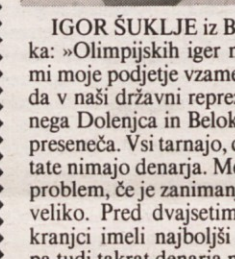

ANDREJ ERŠTE, gradbeni tehnik iz Novega mesta: »Olimpijske igre spremljam, kolikor utegnem. Čez dan pride bolj prav Val 202, ponoči pa kajpada televizija. Letos me še posebej zanimajo slovenski športniki, ki z dobrimi uvrstitvami in dvema medaljama kar dobro zastopajo našo mlado državo. Razočaral me je Rajmond Debevc, navdušili pa ameriški košarkarji. Po olimpiadi bo spet televizijski dolčas.«

STANE PEKOLJ, delavec iz Martinje vasi pri Veliki Loki: »Olimpiado spremljam bolj površno, ker imam veliko dela v službi in doma ter v vinogradu. Televizijo si prižgem šele zvečer, da se malo sprostim. Zanimajo me predvsem košarka, plavanje in atletika. Navdušen sem bil nad ameriško košarkarsko reprezentanco in njihovo zmago nad Hrvati, razočaral pa me je Rajmond Debevc, ki kljub tremi ne bi smel tako slabo streljati.«

KLADIVJA KNEZ, gostinska delavka iz Sevnice: »Olimpiade še ne gledam, ker športi, ki me zanimajo, še niso prišli na vrsto. Zanimata me košarka in roketni tenis, ki sem ju igrala tudi sama. Pri košarki seveda navijam za Američane. Olimpijske igre so svetovni dogodek, ki za seboj pustijo neki pečat. Mislim, da bi jih bilo nekoč smiselno organizirati tudi pri nas, saj taka prireditve državi gostiteljici prinese ugled.«

IGOR ŠUKLJE iz Bereče vasi, Metlika: »Olimpijskih iger ne spremljam, saj mi moje podjetje vzame večino časa. To, da v naši državni reprezentanci ni nobenega Dolenjca in Belokranjca, pa me ne preseneča. Vsi tarnajo, da za boljše rezultate nimajo denarja. Menim, da denar ni problem, če je zanimanje za šport dovolj veliko. Pred dvajsetimi leti smo Belokranjci imeli najboljši roketni klub, pa tudi takrat denarja ni bilo na pretek.«

DUŠAN PEGANC iz Črnomlja: »Po popoldanskem kopanju na Kolpi si zvečer rad pogledam posnetke z olimpijskih iger, vendar mi to gledanje ne vzame veliko časa. Še vedno si raje ogledam dober film kot pa športno tekmovanje. Nenastopanje Dolenjcev in Belokranjcev je odraz neorganiziranosti, slabih pogojev za treninge in tudi premajhnega zanimanja za šport. V Beli krajini tudi primanjkuje trenerjev skoraj za vse športne discipline.«

DAMJAN BRUNER, dijak Srednje tehniške in poklicne šole v Kočevju:

»Olimpijske igre so letos zelo spektakularne. Takšna je bila tudi otvoritev. Veseli me, da prvič v zgodovini olimpijskih iger Slovenci na njih nastopajo samostojno. Medalje sem pričakoval od Debevcu v streljanju in od veslačev. Za druge naše športnike sem želel, da bi se čim bolj uvrstili. Glede Srbov in Črnogorcev pa menim, da na igrah ne bi smeli nastopiti niti posamezno.«

TOMAŽ BATINIČ, delavec v ribniškem Riku: »Organizacija iger se mi zdi dokaj dobra, z izborom prenosov po TV pa nisem zadovoljen. Za moj okus je preveč gimnastike. Tudi z nastopi naših športnikov nisem preveč zadovoljen. Več sem pričakoval od Debevcu, Kolmana, pa tudi od kajakašev in kanuistov. Kompromisna rešitev, da srbski in črnogorski športniki lahko nastopajo posamezno, ne pa tudi ekipno, se mi ne zdi v redu. Nastop naj bi dovolili vsem ali pa nobenemu.«

VINKO VIRANT, grafični tehnolog v Papirotiju Krško: »Kolikor imam čas, spremljam olimpiado, na televiziji pa je prenosov veliko. Dosti je presenečenj, veliko novih rekordov. Vidimo, da se vse pri športu čedalje bolj razvija, vprašanje je, kje so meje rekordov. Z nastopom naših športnikov sem zadovoljen. Kar zadeva sovraštvo med ljudmi različnih narodnosti, mislim, da bi ga morali vsaj v teh dneh v športu pozabiti.«

TOMAŽ ŠUBIC, ekonomski tehnik iz Brežic: »Nisem med tistimi, ki gledajo vse prenose z olimpiade. Olimpiada je blišč, lahko bi bilo skromnejše. To je trgovina, zaradi celotne mašinerije in tehnologije, ki ji je podvržen športnik ni več navaden smrtnik. Še zmeraj pa velja, da te igre združijo ljudi iz različnih sistemov. Žal pa vidimo, da več ne živi ideja, naj bi v času olimpiade vojne prenehale.«

kmetijstvo

VINOGRADNIŠKA IZLETA

ČRNOMELJ — Društvo belokranjskih vinogradnikov organizira za svoje člane dva izleta. V soboto, 22. avgusta bodo vinogradniki obiskali Ronke v Italiji, kjer bo srečanje s tamkajšnjimi vinogradniki in ogled vinogradov. Pot bi nadaljevali v Doberdob in Goriška brda, kjer bo kosilo. Za omenjeni izlet so potrebni slovenski potni listi. Kandidati se lahko prijavijo do 17. avgusta. V torek, 25. avgusta, bo društvo obiskalo radgonski sejum. Po ogledu sejma bodo udeleženci izleta obiskali nekatere vinograde in kmetije, ki se ukvarjajo s kmečkim turizmom. Zadnji rok za oddajo prijav je 20. avgust. Za oba izleta zbira prijave podružnica v Črnomlju, in sicer Matija Absec, tel. 52-566 in Polde Mušič, tel. 57-356, podružnica Metlika, in sicer Martin Kramarič, tel. 60-678 in podružnica Semič, v kateri se lahko izletniki obrnejo na Ireno Plut iz KZ Semič, t.j. na tel. 51-198.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Kljub neznosni vročini, ki vlada v tem času, na tržnici ni bila nič manjša gneča. Sprehodi smo se med stojnicami in zabeležili: 10 kilogramov krompirja ponujajo za 300 tolarjev, breskve se dobijo že za 60 tolarjev, česen je po 200, paprika po 100, lubenice po 50, marelice po 120, paradižnik po 60, nektarine po 80, fižol v strokih stane 100, solata 100, buče 40, vinski kis 100, luščen fižol sveži 150, sirček 200, kumare 40, rdeča pesa 90, jajca od 10 do 14, med 350, kumare za vlaganje 70, hruške 100 in žganje 250 tolarjev. Bernardo je te dopustniške dni zamenjal Alenka, cene na stojnici Sadjia in zelenjave pa so bile: banane 95, lubenice 50, solata 80, breskve 60, limone 132, paprika 106 tolarjev. Pogledali smo tudi k Deladiniju. Tam so banane po 95, paprika od 100 do 180, paradižnik 60, breskve 80, nekatere 250, limone 120, pomaranče 110, dinje 120, lubenice 60, grozdje 300, krompir 50, čebula 60 in jabolka 80 tolarjev.

• 40-odstotno izgubo tržišč slovenskega gospodarstva je mogoče primerjati s šokom, ki ga povzroči atomska bomba. (Kračun)

Kmetijski nasveti

Pasja vročina pospeši PSS

Pasja vročina ne prizadene samo človeka, temveč tudi domačo žival. Znano je, da jo zlasti prašiči težko prenašajo in da lahko pripomore k tako imenovanemu prašičjemu stresnemu sindromu (PSS), ki pobira najboljše živali občutljivih zlahtnih pasem. Ali je mogoče pogin preprečiti? Preden odgovorimo na to vprašanje, si približimo oglejmo, kaj stresni sindrom sploh je.

Podobno kot pri človeku, ki stres doživlja že od pamtiveka, že od prvega spopada z divjo živaljo, se tudi pri domačih živalih ni mogoče povsem izogniti razmeram, ki stres sprožijo ali spodbujajo. Na mir in poležavanje navajeno žival lahko usodno "razburi" že cepljenje, preseljevanje, prevoz ali pripust, vročina pa potek "boleznih" še pospeši.

Pod vplivom stresa se v organizmu sproži pretirana glikogenoliza, to je razgradnja glikogena v mišicah. Razgradnja sprosti več toplote, kar se na zunaj kaže v povečani telesni temperaturi. Vse to poteka zelo naglo, saj se temperatura živali povečuje vsakih 5 do 7 minut za eno stopinjo Celzija in naraste celo do 45° Celzija. Kot posledica razgradnje glikogena se v mišicah tvori preveč mlečne kisline, ki zakisli organizem in povzroča značilne krče in napetosti.

Začetni znaki prihajajočega prašičjega stresnega sindroma se kažejo v hitrem tresenju repa ter tresljajih hrbtnih in stegenskih mišic. Žival nekako otdri, zelo se ji poveča število srčnih utripov, dihati začne z odprtim gobcem. V sorazmerno kratkem času sledi koma in končno smrt. Po poginu nastopi mrtvaška otrplost že po nekaj minutah, veterinar pa kasneje po raztelesenju prepozna PSS po razširjenem srcu in lisastem srčnem tkivu.

Nagnjenje k prehitri glikogenolizi oz. prašičjemu stresnemu sindromu je dedno in značilno predvsem za zlahtne pasme, ki so selekcionirane na hitro rastnost in dobro mesnatost. Torej je treba s tem računati in če se le da preprečiti, da bi do stresnih razmer sploh prišlo. Če pa se že pojavijo, je treba prizadetemu prašiču pomagati tako, da ga blago polivamo s hladno vodo in kar se da hitro pokličemo veterinarja.

Inž. M. L.

Prašičje farme še potrebujemo

Kočevje, ki ima tako velfarmo, zelo zanima mnenje stroke in napoved strokovne komisije — Alojz Petek: Premajhne kmetije, ki ne priredijo dovolj mesa

KOČEVJE — Prašičereja predstavlja 11 odstotkov bruto vrednosti celotne kmetijske proizvodnje v Sloveniji. Samooskrba z mesom in prašiči je 78-odst., če ne bi bilo farm, pa bi bila le 38,3-odst. V državi je 557.878 prašičev, od tega 56 odstotkov v zasebnem sektorju. Letna prireja je 705.606 prašičev, pri čemer je delež družbenega sektorja s 370.160 prašiči večji od zasebnega. Na 100 prebivalcev imamo 28,9 prašiča in na kvadratni kilometer 27,5 v zasebnem sektorju pride na 100 hektarjev okoli 55 prašičev.

Te ugotovitve posebne strokovne komisije, ki jo je imenovalo republiško ministrstvo za kmetijstvo, po mnenju

predsednika kočevskega izršnega sveta Alojza Petka govorijo, da farme potrebujemo in da jih bomo verjetno potrebovali tudi v prihodnje. »V Sloveniji imamo premajhne kmetije, da bi lahko ustvarile dovolj veliko proizvodnjo,« pravi Alojz Petek, ki svoje mnenje utemeljuje z ugotovitvami komisije, da imamo v Sloveniji le 2 odst. zasebnih kmetij večjih od 10 ha. V Evropi je takšnih kmetij okoli 30-odst. in razpolagajo s približno 86-odst. vseh kmetijskih zemljišč.

Čeprav komisija ni podala jasnega odgovora na vprašanje, kakšna naj bi bila prihodnost prašičjih farm, Alojz Petek meni, da bo rešitev ekoloških in drugih problemov obstoječih farm potrebno iskati drugje in ne v njihovem

razseževanju. Možnost drugačne sanacije kaže tudi primer iz Colorada v ZDA, kjer gradijo farme za 320.000 prašičev. Na podobnih osnovah pridobivanja in distribucije plina ali v končni fazi tudi elektrike pa je organizirana tudi neka farma pri Beogradu ter centralna čistilna naprava pri Celovcu.

M. L.-S.

DEBELA AVSTRIJSKA MOŠNJA

Dunajsko finančno ministrstvo je pred kratkim objavilo podatke o državi pomoči kmetijstvu, ki potrjujejo, da je kmet naše sosedne države med najbolj zaščitenimi na svetu. Razne oblike državne pomoči, od subvencij do davčnih olajšav in socialnih pomoči, znašajo v Avstriji kar 47 milijard šilingov, to pa ni dosti manj od celotne vrednosti kmetijske proizvodnje, ki doseže 53 milijard šilingov. Če upoštevamo, da v avstrijskem kmetijstvu dela 208.000 ljudi, pride tako na vsakega od njih 226.000 šilingov ali po zadnjem tečaju v našem denarju kar 1.660.000 tolarjev. Slovenija še dolgo ne bo mogla tako izdatno pomagati kmetijstvu in to bi morali upoštevati vsi tisti, ki tako radi delajo tovrstne primerjave.

-n

DO KONCA AVGUSTA 92 TRAKTORJI TORPEDO PO UGODNIH CENAH

TD55A 4x4 s kabino 907.000 SIT
TD55A 4x4 s streho 835.000 SIT
TD55 2x4 s kabino 798.000 SIT
TD45 2x4 z okvirom 599.000 SIT

Prometni davek vključen v ceno. Za trgovce ugodni rabati. Dobava takoj. Informacije tel.: 061 312-486, po 16. uri in sobota tel.: 061-574-827.

UGODNO!
Prodamo umetno gnojilo
15:15:15 po 680 SIT/50 kg
tel.: 068-58-280; fax 58-004

Ogrščica poganja traktor

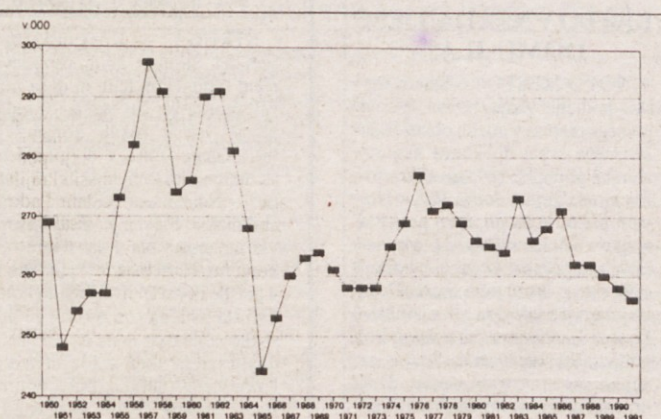
Kmetija se lahko sama oskrbi z gorivom

Kmetija se lahko sama oskrbuje s pogonskim gorivom in ni odvisna od muhavosti naftnih mogotcev. To ni utopična želja, marveč resničnost. V sosednji Avstriji se že uveljavlja praktična izvedba in na leto že pridobijo 18.000 ton goriva iz repičnega olja, v bližnji prihodnosti pa ga nameravajo vsaj še trikrat toliko.

Izkazalo se je, da je mogoče olje križnice, predvsem ogrščice, gorjušice in oljne repice, uporabljati v posebej prirejenih traktorskih motorjih. Še boljše rezultate dobimo, če ta olja po posebnem postopku esterifikacije (ki ga je tudi pri nas že razvil Pinus Rače) razgradimo do metilnega estra oljne kisline, ki je uporabna tudi v običajnih dizelskih motorjih. Stranski pridelek tega postopka so v prehrani domačih živali cenjene oljne pogače, ki so odlična beljakovinska krma.

Iz tone olja je mogoče pridobiti 950 l takega pogonskega goriva. Če bi se kmetija hotela sama oskrbovati z njim in ji ne bi bilo treba kupovati goriva na bencinskih črpalkah, bi morala z ogrščico, na primer — zasejati 15 odstotkov svojih pridelovalnih površin. Za zdaj je tak način oskrbe sicer še dražji, kot je običajen, toda kdove kakšni časi nas še čakajo?

—n

KRAV MANJ, MLEKA VEČ — Kot je razvidno iz diagrama, se je število krav molznic v Sloveniji zmanjšalo za tretjino. Toda mleka je vseeno preveč, ker tehnologija reje napreduje. Podobno kot v zahodni Evropi (Evropski skupnosti), kjer je od leta 1973 do leta 1987 število mlečnih gospodarstev nazadnje zmanjšanje števila kmetij, ki oddajajo mleko. Prihodnost je pač na strani velikih rejcev.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Več o zavrelki

Na željo nepoznanega vinogradnika iz Krškega, ki me je prosil po telefonu, naj kaj napišem o zavrelki, ki se v poletni vročini kaj rada pojavi, navajam naslednjo razlago tega pojava in dodajam navodila za preprečitev.

Povzročitelji so bakterije, ki razgradijo vinsko kislino, tvorijo ocatno kislino in ogljikov dioksid, zmanjšajo količino skupne kisline, povzročijo počnelost vina, rjavenje na zraku, motnost in brezokusnost. Bakterije zavrelke napadejo sladkorje, ki jih imenujemo pentoze in jih vinske kvasovke ne morejo predelati v alkohol. Zgodi se, da se zniža ostanek nepovretega sladkorja ali reducirajoči sladkor in vinska kislina na nič. Zavrelka je sinonim za mlečno fermentacijo vinske kisline.

Več različnih vrst bakterij se lahko v določenih razmerah prilagodi za ta nezaželeni proces. Kakšne so te razmere?

PH, ki označuje kislost vina, je faktor, ki skoraj odloča, ali so možnosti za to spremembo vina ali ne. Poskusi so pokazali, da so šele vina s PH nad 3,5 občutljiva za tako kvarjenje. V posavskem rajonu se pH vin giblje med 3,0 do 3,3, lahko tudi do 3,5 in več, če je v našem vinu prišlo do močnega razkisa vina.

Na srečo so bakterije zavrelke zelo občutljive za žveplo. Majhna doza SO₂ jih že onemogoči, 10 do 20 mg/l jih ustavi v razmnoževanju, doza 25 do 40 mg/l pa ubije.

Pogoj, ki je tudi opazen za razvoj te bolezni, je temperatura. Poskusi so pokazali, da se je v vseh posodah z vinom, ki so jih cepili s temi bakterijami, začela zavrelka pri temperaturi 25° C. V teh vročih dneh je notranost večine zidanic ogreta

na 25° C, v manjših posodah pa tudi vino.

Nevarnost za zavrelko obstaja v vseh sodih, kjer je bilo vino samo enkrat pretočeno. Praviloma pretočimo vino prvič pred božičem, drugič 6 tednov po prvem pretoku in tretjič v maju pred nastopom vročine. Tako kletarjeno vino je varno pred zavrelko. Iz napisanega je razumljivo, kako preprečimo zavrelko. Ako imamo 5-odst. vodno raztopino SO₂, 1 dcl/hl prepreči take vrste spremembo vina.

Ali se da kaj pomagati, če je vino že zavrelo? Delno že. Žveplamo še močneje, ob pretoku najmanj eno žveplenico na 1 hl, in čiščenje vina. Želatina lahko vino zbistri, tudi lahko pentagel, ali posneto mleko... Naredimo poskus v malem, v prozorni litrski steklenici. Odločimo se za čisto, ki je najbolj uspelo. Vino ne bo več taklo, kot je bilo pred pojavom zavrelke, bo pa užitno, če mu dodamo vsaj 1 gram na liter vinske kisline, to pomeni kg vinske kisline za 1.000 litrov vina.

Nesreča je, da zavrelka pomeni istočasno povečanje količine hlapnih kislin ali ocatni cik. Če ta pojav ni premočan, ne bo katastrofe. Ocatno cikanje nastopi prej pri višji temperaturi in ga tudi povzročajo bakterije. Na srečo so vse bakterije občutljive za žveplanje. Svetujem vsem vinogradnikom, ki opazijo praskanje v grlu po požirku vina, ali jih vino spominja na kis, da vino odnesejo v laboratorij in naročijo analizo za hlapne kisline. Ako bo rezultat nad 0,8 g/l, je vino že resno ogroženo, enako leseni sod. Tako vino je potrebno zažveplati in pretočiti v posodo iz stekla ali nerjaveče kovine in po možnosti dotočiti. mag. JULIJ NEMANIČ

Mlečne krize ne rešuje cesta

Velikanska razlika v produktivnosti našega in evropskega kmeta — Ob vsem garanju ne bi zdržali tekme — Evropske higienske norme daleč nad našimi

Zahodna Evropa ni skupnost obljubljenih dežel, kjer se čedita med in mleko, temveč je predvsem prizorišče trdega ekonomskega boja, kakršnega si pri nas mnogi niti ne predstavljajo.

• Že tako slabe stvari se še poslabšujejo, če upoštevamo še kakovost mleka. V prvih šestih mesecih letos je imelo pri nas namolženo mleko v povprečju 4,5 milijona mikroorganizmov v mililitru, evropska norma pa dovoljuje največ 300.000. Tu čaka rejce prav toliko dela kot pri prizadevanju za nujno zmanjšanje proizvodne cene. Raziskovalna študija, ki so jo pripravili na ministrstvu za kmetijstvo, ugotavlja, da bi že ob sedanjih razmerah stroške pridobivanja mleka lahko zmanjšali za 30 odst. To bi za perspektivo kmeta pomenilo mnogo več kot pa štrajkanje po cestah.

jo, demagogi — in te med politiki ni malo — pa o njem zavestno molčijo. Kaj pomeni zdržati evropsko tekmo v pridobivanju mleka, komentiramo po zanimivem analitičnem prispevku, ki ga je za Delovo prilogo Znanje za

razvoj napisal inž. Andrej Orešnik.

Mlečna kriza, ki jo doživlja Slovenija že dalj časa, ima globoke korenine v popolni strukturni neprimernosti in precejšnji tehnološki zaostalosti slovenskega kmetijstva. V Evropski gospodarski skupnosti ima povprečen rejec v svojem hlevu deseterik več krav, kot jih ima v povprečju naš kmet. Pred šestimi leti je redil 37 krav molznic, naš pa le tri in pol. Zdaj je razmerje še slabše za nas, saj v zahodnih deželah koncentracija poteka hitreje in za majhne ter neuspešne rejce tudi bolj brezobzirno.

Tako velika razlika v produktivnosti našega in evropskega kmeta vpliva na ceno tako odločno, da slovenski kmet ne bi zdržal konkurenčne tek-

me, če bi pri nas zavladale evropske proizvodne zakonitosti. Preprosto propadel bi, od oddanih povprečnih 6.720 litrov mleka, kolikor je znašala prodaja leta 1990, ne bi mogel niti životirati.

Ob zaščiti, kakršno pač imamo, je kljub vsej strukturni in tehnološki zaostalosti (v Sloveniji samo 0,8 odst. kmetij dosega tehnološko opremljene evropske intenzivne reje) mleka preveč. Izguba jugoslovanskih tržišč, kamor smo od okrog 580 milijonov litrov letnih presežkov izvozili kar 100 milijonov litrov, je stvari še poslabšala. Ob opisanih razlikah med našo in evropsko pridelavo je večji izvoz na zahod bolj ali manj le pobožna želja.

M. LEGAN

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Polnjene buče in bučke

Družina bučevk je doma na ameriški celine in zajema več kot 800 vrst. Pridelujejo buče najrazličnejših barv, oblik in velikosti. Pri nas pripravljamo jedi iz poletne ali vrtno buče, ki ima mehko lupino in zimske ali poljske buče s trdo lupino. Poletne buče z mehko lupino pobiramo, ko še niso dozorele. Zaradi blagega, orehastega okusa med njimi najbolj slove majhne bučke. Njihovo meso je tako nežno, da lahko uživamo surovega. Mlade vrtno bučke so najokusnejše dolge do 15 centimetrov. K poletnim bučkam pristojevalo ameriško rumeno ali zeleno krivo in ravnokrato, bledozelena piškotno bučko in nabrazdane pastetne bučke. Glede na predelavo v kuhinji se prav malo razlikujejo med seboj. Vse so prijetnega, blagega okusa in če se predelogo kuhajo, se spremenijo v kašasto gmo. Okusnejše so in tudi obliko obdržijo, če jih kuhamo v lupini. Velike sorte se obnesejo za nadevanje in pečenje. Zelo primerna sta zeliščni in mesni nadevi.

Manjše buče kuhamo ali dušimo in jih ponudimo s surovim maslom ali drugo mehko zelenjavo, na primer s paradižniki. Lahko jih tudi

naribamo in napravimo cvrtke, vendar jih moramo poprej posoliti, da spuste vodo. Poletne buče s čvrstim mesom pa so primerne vložene z mešano zelenjavo. V kuhinji se vse bolj uveljavljajo poljske buče ali golice s trdo lupino in dišečim, nekoliko vlaknastim mesom ter z velikimi pečkami, ki jih jemo posušene. Vse te vrste buč so brez maščob in holesterola in v 100 gramih surove buče je 87 KJ ali 20 Kcal, 1 gram proteinov, 4 grame ogljikovih hidratov in 2 miligrama natrija.

Kako pripravimo polnjene bučke? Potrebujemo 4 do 6 podolgovatih bučk, 250 gramov sesekljane ali zmletega mesa, 1 zrezano čebulo, kos starega belega kruha, 1 jajce, peteršilj, sol, poper, olje in nariban sir. Bučke operemo in izdobljemo meso in seme. Kuhamo jih 10 minut v osoljeni vodi. Za nadev zdušimo na olju meso in čebulo, dodamo namočen in ožet kruh, jajce, zrezano bučkino meso in začini. Maso dobro premešamo in napolnimo bučke. V premarzanem pekaču jih pečemo 40 minut in proti koncu je potrebnost z naribanim sirom. Poleg serviramo dušen riž ali slan krompir.

Za začetek je treba preživeti

Kljub nemogočim razmeram za turistično dejavnost je Pionir Tours lani posloval brez izgube — Tudi letos boj za preživetje z alternativnimi programi

NOVO MESTO — Ravno v času, ko naj bi nanovo ustanovljena delniška družba Pionir Tours predvsem s prodajo Pionirjevih počitniških zmogljivosti lani polno zaživela, so se zaradi negotovih razmer in vojne, najprej slovenske, potem pa hrvaške in bosanske, enako kot v vsem slovenskem turizmu zanjo začele težave. Z najmanj 70-odstotno zasedenostjo kapacitet, ki se je kljub razmeroma visokim cenam napovedovala v začetku maja, seveda potem ni bilo nič. Da je Pionir Tours leto zaključil uspešno, z vsaj minimalnim dobičkom, se je bilo treba nemalo truditi. Letos težave niso nič manjše.

»V preteklih letih smo imeli v naših počitniških kapacitetah — do zasedbe apartmajev na Hvaru in v Červaru je šlo za 400 postelj — ob morju in v notranjosti povprečno 24 do 30 tisoč nočitev v sezoni. Lani jih ni bilo niti pet tisoč, letos kaže, da bo še slabše. S cenami, ki komaj zadoščajo za pokrivanje stroškov, hrvaškim nismo konkurenčni. Doma interesa za počitnikovanje skoraj ni, vidi se, da kupna moč zelo upada. Tudi s tujimi gosti bolj žalostno kaže. Še pred dvema letoma smo imeli sklenjene zelo dobre aranžmaje z Italijani, predvsem za apartmaje v Stinich, v katerih je bilo tedensko 200 do 300 gostov. Takih časov ne bo spet prav kmalu,« pravi direktor Pionir Toursa, Marjan Šonc.

Zaradi zastoja pri prodajanju zmogljivosti, predvsem tistih, s katerimi razpolaga v obmorskih krajih, Pionir Tours

stvo sicer potrebovalo, so pa edina dolgoročnejša perspektiva. Z. L.-D.

TENIS ZA OTROKE IN ODRASLE

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V avgustu organizirajo na teniških igriščih tukajšnjega zdravilišča šolo tenisa, ki traja od ponedeljka do petka. V ceno 2.700 SIT sta vračunani tudi karta za kopanje in malica. Otroška šola tenisa se prične vsak ponedeljek ob 8. uri, za starejše pa od 16. do 18. ure.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 8. avgusta, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure, naslednje prodajalne živili:

- **Novo mesto:** PC Ločna
- **trgovina CEKAR v BTC,** Javna skladišča v Bučni vasi od 8. do 20. ure;
- **PERKO,** market na Otočcu od 7. do 21. ure;
- **Mini market Javor,** Muzejska 3, Novo mesto
- **Šentjernej:** Dolenjka Market
- **Dolenjske Toplice:** Mercator-Standard, Prodajalna Rog
- **Žužemberk:** Mercator-KZ Krka, Samopostrežba
- **Straža:** Dolenjka Market
- **Novo mesto:** v nedeljo od 8. do 11. ure: Mercator-Standard, Prodajalna, Glavni trg 3 od 8. do 12. ure;
- **trgovina CEKAR v BTC,** Javna skladišča v Bučni vasi
- **PERKO,** market na Otočcu od 8. do 17. ure;
- **Mini market Javor,** Muzejska 3, Novo mesto

NOV TOVORNI TERMINAL — Četrtekova otvoritev novega terminala BTC za tovorna vozila in vhodne stavbe s prostori za BTC, carinsko službo in špediterje v Češči vasi je bila deležna precejšnje pozornosti tudi pri krajanah Češče vasi. Pomen naložbe sta prisotnim razložila Vinko Kocjančič iz upravnega odbora delniške družbe BTC ter podpredsednik novomeške vlade in občinski gospodarski minister Andrej Kirm. (Foto: Z. L.-D.)

Tovornjaki zunaj mesta

Delniška družba BTC je na novo lokacijo v Češči vasi iz Bršljina preselila tovorni terminal

ČEŠČA VAS — Delniška družba BTC je pred tednom v Češči vasi pri Novem mestu predala namenu terminala za tovorna vozila. Na 5 tisoč kvadratnih metrih urejenega platoja lahko naenkrat parkira 35 tovornih vozil s priklopniki, ki med čakanjem na ureditev carinskih formalnosti poslej ne bodo več obremenjevala gostega prometa v Bršljino in povsem premajhnega prostora na dosedajni lokaciji.

Selitev na novo, primernejšo lokacijo v Češči vasi je BTC pripravljala več let. V prvi fazi je kot najpotrebnejši narejen terminal za tovorna vozila, na katerem bodo vozila, ki prevažajo carinsko blago, lahko normalno počakala, da bo opravljen carinski postopek in potem blago dostavila naročnikom. Zgrajen je tudi vhodni objekt, v katerem ima prostore BTC, carinska nadzorna služba in tudi špediterska po-

djetja. Sam terminal je stal BTC milijon mark, v urejanje kompleksa v Češči vasi pa je BTC doslej vložil okrog 3 milijone mark. Zgradijo je bilo namreč treba tudi infrastrukturo, vodovod, kanalizacijo, elektriko, ptt, pri modernizaciji ceste od Novega mesta proti Češči vasi pa je pomagala novomeška občina.

Tovorni terminal je le prvi del obsežnega zazidalnega programa BTC v Češči vasi, ki se tudi odlično vključuje v načrte o novomeških obvoznih cestah. V prihodnjih letih je predvidena še izgradnja skladiščno-distribucijskega, pa celo proizvodnega kompleksa, seveda v skladu s potrebami in možnostmi dolenjske regije. S tem bo naložba, ki sedaj ni posebno dobičkonosna, dokazala svojo smotnost in ekonomsko učinkovitost.

Z. L.-D.

BLAGOVNICA ŠE BREZ LASTNIKA

NOVO MESTO — Velika gradbena jama sredi Novega mesta na Novem trgu, ki že dolgo jezi Novomeščane, počasi le dobiva končne oblike. GIP Pionir tam zida blagovnico, poslovno stavbo, parkirno hišo, v kateri bo 300 parkirišč, ter poštni objekt. Gradnja blagovnice je trenutno sicer spet prekinjena, saj še vedno ni znano, čigava bo. Resni razgovori potekajo z Dolenjko, Dolenjskimi pekarnami in tujim partnerjem, vendar dokončnega podpisa pogodbe in s tem denarja še ni. Zadeve naj bi predvidoma dorekli v avgustu. V tako imenovanem B objektu je neprodana le še zadnja etaža, tako da naj bi ga do konca leta dokončali do tretje gradbene faze.

Vprašati za ceno ni neokusno

Zasebna konkurenca pri pogrebnih storitvah

NOVO MESTO — Poroka in smrt najbližjih sta nedvomno dogodka, pri katerih je ljudem, če drugega ne, nerodno gledati na denar. Toda časi so takšni, da se stvari po sili razmer spreminjajo tudi pri tem.

Novomeščan Leopold Oklešen, do osamosvojitve vodja pogrebne službe v Komunali, je že pred dvema letoma hotel začeti delati na svoje. Čeprav je po Sloveniji že bilo nekaj takšnih zasebnih podjetij, ga njemu ni uspelo registrirati, tako da je na koncu letos februarja zašel med obrtnike. »Opravljam vse pogrebne storitve, od prevozov pokojnika do popolne organizacije pogreba, na voljo imam tudi vse pogrebni material, s krstami in žarnimi školjkami vred. Pogrebce imam v glavnem vedno »svoje«,

da ni težav, kadar ni preveč dela, pa tudi grob skupljem sam. Tako se da stroške pogreba, ki niti za najbolj skromno varianto niso majhni, precej zmanjšati. Deset tisočakov ali še kaj več pa danes za marsikoga ni majhen denar,« pravi Oklešen, ki mu pri opravljanju dejavnosti pomaga tudi žena. Ker vidi stiske ljudi, omogoča pogrebne stroške svojcem plačati celo na obroke.

Na pokopališčih v Novem mestu in bližnji okolici, s katerimi upravlja Komunala, mu pri opravljanju pogrebnih storitev sicer ne pustijo zraven. Opravi lahko le prevoz in se dogovori za pogreb, kar je navsezadnje za naročnika še vedno nekaj ceneje, saj krajših prevozov do 20 kilometrov niti ne računa, za druge pa ima nižjo ceno. »Ko sem se odločil za samostojno opravljanje dejavnosti, sem vedel, v kaj se podajam. Na razpolago moram biti in sem vsako uro podnevi in ponoči, grem, kamorkoli je treba in se potrudim narediti vse okrog zadnjega slovesa od pokojnika tako, da bi bilo svojcem čim manj težko,« pravi Oklešen.

Z. L.-D.

KAJ BO V NEKDANJEM DOMU JLA?

NOVO MESTO — Stanovanjsko podjetje Zarja bo na osnovi javnega razpisa v imenu občinskega izvršnega sveta do konca avgusta zbiralo ponudbe za najem prostorov v nekdanjem domu JLA v Novem mestu in za pripravo projekta njegove rekonstrukcije oz. usposobitve za uporabo, ki naj bi po oceni stala okrog 2 milijona mark. Dom pa je zgrajen tako, da bi v njem lahko dobile prostore tako javne kot podjetniške dejavnosti. Razpis za najem prostorov v domu JLA omenja možnost organiziranja kulturnih, rekreativno-zabavišnih, gostinskih, trgovskih, informativnih, kongresnih in drugih poslovnih dejavnosti. Zavržena ne bo niti morebitna ponudba kapitalnega sodelovanja pri gospodarjenju z objektom, četudi soinvestitor ne potrebuje prostora v njem.

Leopold Oklešen

V SOBOTO VELIKO SREČANJE UPOKOJENCEV

NOVO MESTO — V soboto, 8. avgusta, bo na Jasi v Dolenjskih Toplicah tradicionalno srečanje vseh upokojencev z območja novomeške občine. Začelo se bo dopoldne ob 11. uri in nadaljevalo vse do noči. Udeležencem pripravljajo poleg izbranega kulturnega programa še bogat srečelov, pri katerem bo vsaka srečka zadela. Kajpada bo večina majhnih, nekaj pa tudi prav lepih in vrednih dobikov. Pričakujejo nad 2.000 upokojencev, saj je bilo že do 1. avgusta prijavljenih 32 avtobusov s potniki. R. B.

• Varčevanje pomeni, da denar od davkov samo z eno roko mečemo skozi okno. (Nahr)

• Prihodnost pripada grobovom in narodom. (De Lillo)

• Politika je umetnost izbiranja med slabim in slabšim. (Mitterand)

• Ljubezen je zasebni svetovni dogodek. (Polgar)

Brežice naj same hranijo svoje odpadke

Sporočilo za javnost

V zadnjem času so javna glasila večkrat poročala o težavah, s katerimi se v občini Brežice srečujejo pri deponiranju komunalnih in drugih odpadkov. V poročilih je bilo kot ena od rešitev teh težav omenjeno tudi začasno deponiranje odpadkov iz občine Brežice na komunalno deponijo v Leskovec pri Brusnicah, o čemer naj bi se vodstvi obeh občin že dogovorili. Takšna »rešitev« je pri občanah upravičeno naletela na vrsto vprašanj in na negodovanje.

Izvršni svet Skupščine občine Novo mesto obvešča javnost, da je pristojni upravni organ občine Brežice res predlagal, da bi problem brežiških komunalnih odpadkov začasno reševali z njihovim deponiranjem v občini Novo mesto. Seveda je takšno možnost Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora občine Novo mesto, ki mu je bil takšen predlog omenjen, odločno zavrnil. Deponiranje odpadkov iz drugih okolij v občini Novo mesto bi lahko dovolila le občinska skupščina. Le-tej pa izvršni svet takšnega predloga za brežiške odpadke, kakor tudi ne za katerekoli »tuje« odpadke, ne namerava posredovati.

Odpadki iz občine Brežice torej niso in ne bodo deponirani v občini Novo mesto.

JOŽE PRESKAR
član izvršnega sveta

SKRB ZA KVALITETNO ČREDO — Konjeniški center na Strugi povečuje število konj v hlevu s plemenskimi kobilami najbolj kvalitetnih rodovnikov. Na sliki: Romana Zelnik je v novem podjetju odgovorna za turizem na Strugi. (Foto: J. Pavlin)

Italijan uči skakati

Konjeniški center Struga bo v nedeljo na šentjernejskem hipodromu pokazal, kaj zmore

STRUGA — Konjeniški turizem na Strugah kljub prizadevanjem v preteklih letih ni in ni začel, morda bo kaj več sreče sedaj, ko je vse v rokah konjeniško-turističnega centra, v okviru katerega deluje tudi konjeniški klub Otočec — Novo mesto. »Želimo postati najboljši v Sloveniji. Zato imamo vse možnosti. Na voljo imamo 32 konj, med katerimi je 9 jahalnih in 4 perspektivni športni jahalni konji. Odprta jahalnica in prostor za preskakovanje ovir in ne nazadnje čudoviti tereni okoli gradu in vzdolž Krke so naši aduti,« pove optimistična Suzana Zelnik, ki je ena od odgovornih v novem konjeniškem centru Struga.

Ena od glavnih dejavnosti je usposabljanje za preskakovanje ovir, saj tega programa ne poučuje noben konjeniški center po Sloveniji. Na Strugi želijo pomagati vsakemu tekmovalcu, ki želi obogatiti svoje znanje v tej disciplini. K sodelovanju so pritegnili poklicnega trenerja in tekmovalca Maksa Riosso, ki je s svojo dolgoletno tekmovalno kariero in trenerstvom zadnja leta deloval v Kanadi.

Morda se bodo uspehi novega konjeniškega centra pokazali že to nedeljo, ko bo konjeniški klub Otočec — Novo mesto na šentjernejskem hipodromu pripravil prvo tekmovalno v preskakovanju ovir. Pričakujejo, da se bodo tekmovalci udeležili tekmovalni najkakovostnejšega tekmovalnega razreda v Sloveniji, skupaj z gosti iz sosednje Avstrije in Italije. Prireditve se bo pričela ob 8. uri z revijo mladih stručnih jahačev, zatem bo dirka s kmečkimi vozovi in kvalifikacije za paralelni parkur. Ob 15. uri bo tekma najboljših, po njej pa bo klub pripravil veselico z bogatim srečelovom. J. P.

Ena gospa je rekla, da je novomeška Komunala spet dokazala svojo poslovnost. Tisti hip, ko je prekopano mesto še povečalo parkirne težave, je podražila parkirnino.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 6. do 20. julija so v naši porodnišnici rodile: Marija Košir iz Podturna — Ano Marijo, Veronika Starc iz Starega trga — Roka, Jožica Gorenčič iz Dol. Nemške vasi — Gregorja, Jožica Turk z Dol. Ponikev — Roka, Slavka Barborič iz Jurne vasi — Tino, Andreja Weiss iz Radovljice — Mojca, Anica Gorenc iz Ostroga — Jožico, Irena Gorše iz Nemške vasi — Aleksandra, Dušana Vlašič iz Metlike — Vito, Darja Mikec iz Šentjerneja — Nino, Marta Potočar iz Dol. Kamenc — Marka, Marija Drenšek iz Dol. Kota — Patricijo, Nevenka Čeh iz Stana pri Mirni — Boruta, Martina Matoh iz Mirne Peči — Denisa in Davida, Valerija Drobež iz Gor. Gomile — Dašo, Danica Senekovič iz Mozlja — Matica, Barbara Gracar iz Škrjanč — Janeza, Ana Lesjak iz Zabrja — Davida, Marjana Bubnjič iz Črnomlja — Josipa, Irena Jakše iz Šentjerneja — Sašo, Alenka Rolih-Gutman iz Dol. Polja — Andreja, Nataša Bobič iz Hrastulj — Ano Marijo, Mateja Bajec z Mladice — Davida, Veronika Pavlakovič iz Črnomlja — Petro, Irena Zupančič iz Hrastulj — Davorja, Branka Bukovec iz Praproti — Tanjo, Jožica Novak iz Bistrice — Anjo, Martina Papež s Cviblja — Tino, Majda Matoh z Grma — Nino, Zdenka Dragman s Trške Gore — Evo, Yvone Trkulja iz Metlike — Zoyo, Andreja Kos iz Hmeljičja — Aljo, Ida Kofalt iz Sadinje vasi — Barbaro, Marija Pekolj iz Česnjevka — Borisa, Metka Janežič iz Hrastulj — Denisa.

Iz Novega mesta: Urška Skrt-Račič — Z Broda 62 — Aljo-Nike, Marjana Bambič z Drske 46 — Evo, Katja Petkovič, Pod Trško goro 48 — Ano, Irena Tavčar iz Lamutove 9 — Niko, Andreja Plut z Zagrebške ceste 12 — Nejca, Mira Marjan, Danila Bučarja 21 — Blaža, Mira Zugelj, Majde Šilc 9 — Gabrijelo, Zorica Stojčević, iz Ulice Slayka Gruma 26 — deklko. Čestitamo!

Črnomaljski drobir

SLOVENŠČINA - Letos so se posezonska znižanja cen za poletna oblačila in obutev pričela prej kot pred leti. Tudi večina črnomaljskih trgovin vabi kupce na ugodne nakupe poletne garderobe, zaradi močno znižanih cen, izjema je le Dolenjska blagovnica, ki pa ni znižala cen, ampak je "znižala blago" do 30 odst., tako namreč piše na plakatu v izlozbi. Verjetno so trgovci imele v mislih pocenitev. Če jim že slovenščina ne gre najbolje, upamo, da jim gre vsaj prodaja.

SMRAD - V teh pasje vročih dneh Črnomalci komaj čakajo večer, ko se ozračje vsaj za silo ohladi, da prezračijo stanovanja. Žal pa tega že nekaj dni ni mogoče storiti, ker začne prav ob večerih smrdeti po gnojnicah. Prezračevanje zaradi smradu odpade, zaradi jeze pa je vročina še večja. Ljudje se sprašujejo, kdo ima toliko opraviti z gnojnicami prav v tej vročini.

KAŽIPOTI - Še tako znameniti spomenik bo ostal mnogim očem prikrit, če do njega ne vodijo čitljivo označene table. Mitrov tempelj na Rožancu je eden pomembnejših belokranjskih spomenikov, vendar ga celo domačin najde s težavo. Pot do njega je premalo, predvsem pa nečitljivo označena.

Sprehod po Metliki

GOST TORKOVEGA VEČERNEGA PROGRAMA Studia D je bila Marjana Plut, Metličanka, ki že devetnajst let živi na Japonskem. Med drugimi zanimivostmi je povedala tudi to, da je kajenje med tamkajšnjimi osnovnošolci strogo prepovedano. Iz zasebne šole je izključen učenec že, če pri njem najdemo samo sled tobaka. V neki belokranjski osnovni šoli je bilo pred koncem pouka slišati tale pogovor: "Gospa, moram vam povedati, da vaš otrok kadi." "Pa kaj potem?" "Zavedajte se, da hodi šele v peti razred." "Draga učiteljica, to naj vas prične zanimati takrat, ko mu boste dali vi denar za cigarete."

NA VESLANJE SLOVENSKIH IN HRVAŠKIH policistov po reki Kolpi iz Prelesja do Primostka je bil povabljen tudi metliški humorist števila 2 Matjaž Rus-Tjaž. Verjetno zato, ker je ostal pred kratkim brez vozniškega dovoljenja, delno pa tudi zato, ker kot stari veslaški maček pozna reko in njene skrivnosti. Mataž je prevelsal del Kolpe s kanujem na strehi policijskega kombija, ki ga je šofiral policist Igor Kraševac. Tjaž je v opravičilo povedal pregovor: "Ljubi vodo, toda drži se kopnega." Njegov prijatelj J.B. bi še dodal: "In bifejev."

METLIŠKI IZVRŠNIŠKI JOŽE MATEKOVIČ pa je pogumno sedel v čoln v Adlešičih ter skupaj z novomeškim policistom priveslal na Primostek. V Adlešičih je bilo videti tudi metliškega in črnomaljskega župana, Branka Matkoviča in Martina Janžekoviča. Sedela sta celo za isto klopco ter pozorno poslušala adlešičke tamburaše in Janeza Vrančarja-Luigijs. Ne, ni šlo za otopletev odnosov med sosednjima občinama.

Trebanjske iveri

PROMETNI ZNAKI - V Trebnjem, v Starem trgu, tam, kjer se cesta razcepi za Mirno in Mirno Peč, je križišče. To je kajpak jasno, manj pa je jasno, kako naj bi šofer v tem križišču peljal. Ceste so iz časov obvoznice namreč označene dvojno. Tako je cesta hkrati prednostna in neprednostna. Dvojne oznake so baje nekoč imeli tudi v neki tekstilni trgovini, in sicer je trgovec dejal kupcu, da je pulover iz volne, etiketa pa je pozneje razkrila, da je oblačilo iz čiste sintetične. Prodajalec je naknadno pojasnil, da z dvojnimi oznakami zbegajo molje. Koga naj bi zbegale dvojne oznake v omenjenem križišču v Trebnjem, je drugo vprašanje.

ROMI IN NEROMI - Okrog Trebnjega se zadnje čase spet menijo, da bi bilo dobro, ko bi Rome kdo preselil iz trebanjskega konca kam drugam. Eni pa so vendarle zato, da bi s selitvijo še malo počakali. Ti pravijo nekako tako: "Če ne bo pri nas več Romov, na koga se bomo potem vsi zgovarjali in koga bomo obdolžili, ko bo kje kakšna lumparija. Mogoče res. Pred kratkim je nekdo vplnil v trgovino v Šentlovrencu in ljudje zanesljivo vedo povedati, da so vplnili Romi.

PREDVOLILNO - V Šentlovrencu se je pred dnevi mudil občinski poslanec, in sicer politični človek Alojz Metelko. Eni menijo, da je prišel zato, da bi se malce pozanimal, če je v Šentlovrencu Zmago Jelinčič res vrgel svoje predvolilno sidro tako globoko, kot se šušlja. Če je prišel, tudi ni nič čudnega. Ob zborovanju Slovenske nacionalne stranke v gasilskem domu so imeli zunaj zvočnik, tako je bila o dogajanju v dvorani nadrobno obveščena tudi naglušna stara mama v Šentlovrencu. Ni čudno, če so slišali tudi v Trebnje.

IZ NAŠIH OBČIN

ROME SKRILI ZA ZELENEJE?

ČRNOMELJ — Črnomalce precej moti neurejenost romskih naselij ob mestnih vpadnicah. Zato je eden od občinskih delegatov predlagal, naj predpišejo primerno urejenost teh naselij, kot velja za ostale kraje. Če pa to ni mogoče, naj ob cesti zasadijo drevesa ter s tem zakrijejo nered. Z oddelka za družbeni razvoj odgovarjajo, da bi že zaradi kontejnerjev za smeti moral biti v romskih naseljih Kanižarica in Lokve večji red. Kar pa se tiče zasaditve dreves, bodo pobudo posredovali republiški upravi za ceste. Skozi Lokve in Kanižarico namreč poteka regionalna cesta, ki je v republiški pristojnosti.

VEČ BREZPOSELNIH

ČRNOMELJ — Na črnomaljski postavi Zavoda za zaposlovanje Novo mesto pravijo, da število brezposelnih še vedno raste. Marca so bile prijavljene 603 osebe brez dela, junija 605 oseb, konec tega meseca pa je njihovo število naraslo na 668 brezposelnih. Največ med njimi je kvalificiranih (183) in ne-kvalificiranih delavcev (161). Pričakujejo, da se bo število iskalcev dela znatno povečalo jeseni, ko se bodo na zavodu oglasili vsi tisti srednješolci, ki ne bodo sprejeti na fakultete. Njim se bodo pridružili še številni »tehnološki presečki«, ki jih trenutno še plačujejo firme. Ponujenih del ni veliko, delodajalci pa iščejo predvsem šivilje, natakarje in kuharje. 11 brezposelnih je zavod vključil v javna dela.

NAJEMNINE SE BODO POVEČALE

METLIKA — Novi pravilnik o oblikovanju najemnin v neprofitnih stanovanjih določa, da letna neprofitna najemnina znaša 2,9 odst. vrednosti stanovanja. Ker pa bi bil prehod na tolikšno povečanje najemnin, po starem stanarju, naenkrat prevelik, se je metliški izvršni svet odločil, da bo šel na to povečanje postopno, in sicer do konca septembra na faktor 2,77, do konca novembra pa na faktor 2,9.

VELIKA ODGOVORNOST

TREBNJE — Mladolentni povzročajo z drznimi vožnjami z motorji veliko hrupa in ogrožajo svoja in tuja življenja, je menil odbornik (SSS) trebanjske občinske skupščine Nace Dežman. Alojz Metelko (SLS) pa je opozoril, da se kmetje pritožujejo zaradi paše romskih konj. V opozorilo naj bi Romom začasno odvzeli tudi kakšnega konja. Komandir policijske postaje Trebnje Janez Kukec je opozoril na veliko odgovornost staršev, ki kupujejo otrokom kolesa z motorjem.

ASFALT ČEZ MEDVEDJEK

MEDVEDJEK — Odsek magistralne Ljubljana—Zagreb pri Medvedjeku je veljal vse do razširitve leta 1983 za črno točko. Med lanskoletno vojno je bilo tod 8 mrtvih, vaščani pa so utrpeli tudi veliko gmotno škodo. S pomočjo krajevnega samoprispevka na območju KS Veliki Gaber, občinskega proračuna v Trebnjem ter prispevkov (2000 frankov) zdomcev iz Švice, ki jih je posredovala pokroviteljica, občina Ljubljana—Moste, so le asfaltirali cesto tudi čez Medvedjek.

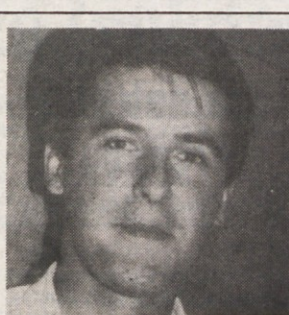
Recepti zoper številne težave

V Šentlovrencu organizirali zborovanje Slovenske nacionalne stranke — Strankin predlog za rešitev romskega vprašanja — Ljubljana naj ne vzame vsega

ŠENTLOVRENC — Tu je bilo 30. julija zborovanje Slovenske nacionalne stranke, ki se ga je udeležil tudi predsednik Zmago Jelinčič. Zborovanje, ki sodi v čas pred pričakovanimi volitvami, je navzoče nedvomno spodbudilo k razmišljanju, saj je na njem v Jelinčičevi režiji tekla beseda tako o splošnih slovenskih kot tudi posebnih šentlovrenskih problemih.

Med te gotovo sodi vse tisto, kar je tako ali drugače povezano s prisotnostjo Romov na območju severno od Trebnjega. Romski problem je po mnenju Zmaga Jelinčiča lahko rešljiv: Rome je potrebno preseliti v ograjene rezerve in prazno območje Kočevskega je kot nalašč zanje.

Tudi šentlovrenski Jelinčičev nastop je potrdil veljavnost okvirnega programa SNS, v katerem je rečeno, da se »vzame« za odpravo velikih industrijskih kompleksov bazične industrije, kakor tudi težke strojne industrije. Slovenska nacionalna stranka bi zaprla železarno in aluminijско tovarno v Kidričevem. Koristi od tega bi bilo več. Zmanjšali bi potrebo po električni energiji, zato bi lahko zaprli jedrsko elektrarno Krško in šostanjko termoelek-

Boris Mužar

Mladi hodijo po delo v »belo hišo«

ČRNOMELJ — Takrat, ko je ponudba delovne sile velika, je dela za študente manj, pa vendarle se tu in tam kakšno delo le najde. Mnogi mladi Belokranjci niti ne vedo, da imajo tudi v Črnomlju v »beli hiši« oddelek »študentskega servisa«. Tudi iz Novega mesta, ki dijakom in študentom poskuša najti delo med počitnicami pa tudi med letom.

Črnomaljski študentski servis, ki je spadal pod Študentski servis Novo mesto, je začel delovati še pred leti pri takratni mladinski organizaciji, nasledstvo študentskega servisa v Novem mestu je prevzela družba Terna, ki jo vodi Ivanka Ravnikar Plut, delo v črnomaljski Termin »izpostavi« pa opravlja Boris Mužar, sekretar liberalno-demokratske stranke.

Letos je dela še manj kot pred leti, prav gotovo na to vpliva slab položaj črnomaljskega gospodarstva. Dela, ki jih ponujajo delodajalci so različna, od geodetskih del do pomoči v trgovini. Sedaj dela prek študentskega servisa okoli deset dijakov in študentov, vendar vsa dela še niso zasedena. Tudi mnogi študentje, ki si delo poiščejo v Ljubljani, gredo prek črnomaljskega servisa, saj se tako izognejo gneči in čakanju. »Tudi s plačili zaenkrat nimajo težav,« je še dodal Mužar.

J. D.

Denar iz proračuna že porabili

Premalo sredstev za demografsko ogrožene — Povišanje cen oskrbnine v domu počitka - O slabi energiji — Podprli ustanovitev centra za prizadete

METLIKA - Kljub poletni vročini je pretekli teden zasedal metliški izvršni svet. Med drugim so govorili o sredstvih, ki so jih v Metliki letos dobili za demografsko ogrožena območja, o proračunskih odhodkih in prihodkih v letošnjem polletju, o uskladih cen v domu počitka, o kvaliteti električne energije in o ustanovitvi varstveno-delovnega centra za hujše prizadete osebe v Črnomlju.

Metliška občina je na razpis za pomoč demografsko ogroženim območjem poslala 12 programov v vrednosti 155,5 milijona tolarjev, zaprosili so za 77,75 milijona tolarjev pomoči, na republiki pa so jim odobrili le 8,75 milijona tolarjev za gradnjo črpalnice za vodo in trafa postaje na Suhorju ter za gradnjo klorirne postaje Bojanji hrib. Za pomoč so zaprosili tudi podjetniki in obrtniki. Od 30 poslanih vlog so odobrili le štiri, dve iz kmetijske in dve iz obrtniške dejavnosti, namenili so jim 5,5 milijona tolarjev.

Po pregledu proračunskih odhodkov

in prihodkov so ugotovili, da so denar, ki je bil namenjen v proračunu do konca leta, skorajda že porabili, saj so se nematerialni stroški večali iz meseca v mesec, proračun pa je ostal nespremenjen. Ker postaja stanje nevzdržno, so na seji menili, da je zadnji čas, da slovenska vlada sprejme rebalans proračuna. Na metliški občini so že zmanjšali število zaposlenih s 56 na 34, opozorili pa so tudi na neupravičene razlike med plačili delavcev v državni upravi, ki jih je določila Drnovškova vlada.

Dom počitka je predlagal, da bi oskrbnine povečali za 10 do 15 odst., v

izvršnem svetu pa so sklenili, da se cene lahko povečajo le za 10 odstotkov. Ker pa pestijo dom vse večje izgube, metliški izvršni svet zahteva, da v tej ustanovi pripravijo sanacijske ukrepe.

• Spregovorili so tudi o slabi kvaliteti električne energije, na katero so opozorili v tovarni Beti. Za nenapovedane izklope zahtevajo od dobavitelja energije odškodnino. Od 14. julija do 19. julija, v šestih delovnih dneh, je bilo 10 izpadov električne energije. Ti izpadi so jim povzročili za 9.752.400 tolarjev škode. Izvršni svet jih je v njihovi zahtevi podprl, hkrati pa ugotovil, da tudi do obrtnikov in gospodinjstev ne ravna nič bolje. Od energetikov zahtevajo, da vsak izklop električne energije vnaprej objavijo v javnih obtilih, slabšo energijo pa morajo obračunavati po nižjih cenah.

Za invalidne in prizadete osebe so se zelo dobro izkazale delavnice pod posebnimi pogoji, sedaj pa se v Črnomlju pripravljajo na ustanovitev varstveno-delovnega centra za celotno skrb hujše prizadetih oseb, starejših od 18 let. Takšnega centra do sedaj v Beli krajini niso imeli. Ustanovitev centra v Črnomlju je že podprl črnomaljski izvršni svet, na zadnji seji pa je to storil tudi metliški.

J. DORNIŽ

Za siromašne ljudi, ki jim država zna na prav lisjaški način potegniti zadnji

• Zborovanje SNS v Šentlovrencu je organiziral krajevni strankin odbor v nastajanju. Trajalo je kar kake dve uri in udeleženci na njem so nekajkrat zaploskali predsedniku Zmago Jelinčiču za izbrane ideje in besede.

belič iz žepa, a tudi za druge državljane je verjetno pomembno Jelinčičevo stališče, naj se denar ne steka več v Ljubljano, ampak naj ostane v kraju, kjer se nabira. Dovolj je domačih cest in drugega, kar še kako čaka na denar domačinov.

M. LUZAR

IZ NAŠIH OBČIN

Novosti zaposlovanja tujcev

Zakon, ki ščiti domačo delovno silo — Že zaposleni tujci lahko zaprosijo

ČRNOMELJ — Zakon o zaposlovanju tujcev v Sloveniji je začel veljati 18. julija. Da pa ne bi prihajalo do napačnih razlag zakona, je republiški zavod za zaposlovanje, enota Novo mesto, sklical pretekli teden v Črnomlju posvet s kadrovniki belokranjskih firm.

Predstavniki zavoda so razložili, da ima zakon dva dela. Prvi del se nanaša na nove tujce iskalce dela in drugi na tujce delavce, ki so že zaposleni pri nas in niso zaprosili ali pridobili slovenskega državljanstva.

Vsi tisti tujci delavci, ki so bili na dan uveljavitve zakona zaposleni pri nas ali pa prijavljeni na zavodih za zaposlovanje kot iskalci zaposlitve, lahko vložijo na najbližji zavod za zaposlovanje prošnjo za dodelitev osebnega delovnega dovoljenja do 15. oktobra. Isto določilo velja tudi za dnevne migrante, ki so že zaposleni pri nas. Izjema velja le za tiste tujce, ki so vložili prošnjo za slovensko državljanstvo, pa prošnje še niso dobili rešene, ti delavci oddajo prošnje najkasneje v 90 dneh po negativnem odgovoru. Osebnostno delovno dovoljenje velja za eno leto, po enem letu pa delavec pade v drugo skupino, kamor sodijo novi tujci iskalci dela in mora zaprositi za delovno vizo. To pa ne velja za tiste delavce, ki so zaposleni v Sloveniji več kot

deset let, ti dobijo osebno delovno dovoljenje za nedoločen čas. Vendar to osebno delovno dovoljenje kot tudi delovna viza delavca ne varujeta pred prenehanjem delovnega razmerja, če je delavec tehnološki presežek.

Tujci, ki se bodo odslej naprej želeli zaposliti v Sloveniji, bodo morali zaprositi za delovne vize, ki jih bo izdal zavod za zaposlovanje. Dobili pa jo bodo v primeru, da po teh delovnih mestih ne povprašujejo naši državljani. Delovna viza postane povsem veljavna šele

takrat, ko tudi UNZ potrdi, da je biva-

nje tujca v skladu s slovenskimi interesi. Tujci delavci se lahko zaposlijo tudi brez delovnega dovoljenja v primeru, če ima obrtno dovoljenje in stalno bivališče v Sloveniji, če ima poslovni vizum (razne oblike tujega vlaganja, kooperacije) in če je zaposlen v državnih organih.

Firme morajo svoje delavce obvestiti o zakonu v 30 dneh po tem, ko je zakon začel veljati, delovno dovoljenje pa lahko od delavca zahtevajo šele po 15. oktobru.

J. DORNIŽ

• Pravna načela so: pošteno živeti, drugih ne raniti in vsakomur priznati, kar je njegovo. (Ulpian)

Rešuje jih delo iz tujine

Kljub izgubi trgov v nekdanji Jugoslaviji metliški Komet, d.d., posluje pozitivno

METLIKA — Medtem ko imajo delavke metliškega Kometa že nekaj časa kolektivni dopust, pa v tovarni oprav-

ljajo običajno čiščenje in popravila šivalnih strojev, tekočih trakov, luči. Letos bodo med dopustom izboljšali tudi sistem prezračevanja.

Že leto in pol so organizirani kot delniška družba. Trenutno imajo zaposlenih 430 delavcev, predvsem delavk. V enem letu so število delavcev zmanjšali za 25, predvsem z upokojitvami. Pri njih je zaposlenih tudi 32 delavk iz Hrvaške, ki pa bodo morale že v jeseni poiskati delovno vizo. Trenutno poslujejo pozitivno, vendar njihove plače ostajajo skromne. Direktor podjetja Anton Tomc pravi, da so se katastrofi izognili, ker se v preteklosti niso zadovoljevali; če bi bili dolžni, bi jih to sedaj pokopalo, saj so najprej izgubili vse trge v Srbiji, Makedoniji, Črni gori in BiH, zaradi zaostrovanja odnosov s Hrvati pa so pred kratkim izgubili tudi hrvaški trg. Njihov osnovni program, modrčke, prodajajo le še v Sloveniji. Večino denarja si prilaščijo s šivanjem za tuje partnerje. Po naročilu šivajo kopalke, majice in podobno. To šivanje predstavlja več kot 80 odst. proizvodnje. V Kometu se zavedajo, da to ni dobro plačano delo, vendar na ta način vsaj živijo, brez tega bi lahko tovarniška vrata verjetno že zaprli.

Z željo, da bi ženski svet bolj spoznal tudi njihove modrčke pripravljajo v kratkem reklamno akcijo, izdelali pa bodo tudi katalog modelov.

J. D.

CEPILI VSE BEGUNSKE OTROKE

ČRNOMELJ — V črnomaljskem zbirnem begunskem centru je 688 beguncev iz BiH, od tega jih je 107 moških, 252 žensk in 329 otrok do petnajstega leta starosti. Nanovo jih ne sprejemajo več, izjemo naredijo le v primeru, ko se najdejo s svojci. Zaenkrat razmere obvladujejo, saj pomoč še prihaja. V zbirnem centru so organizirali tudi vrtec. Zdravstveno stanje beguncev je dobro, pred kratkim so cepili vse otroke. V okviru javnih del je v centru zaposlenih 14 delavcev. V metliški občini imajo pri družinah 72 beguncev iz BiH in še okoli 50 iz Hrvaške, ki se nimajo kam vrniti.

LEKARNA DRUGJE

MOKRONOG — Od 10. avgusta do 30. septembra bodo preselili mokronoško lekarno v tukajšnjo zdravstveno postajo. Vhod v to lekarno bo iz čakalnice zdravstvene postaje. Delovni čas lekarnar bo kljub adaptaciji ostal nespremenjen in storitve kljub spremembi ne bodo slabše, obljublja v Dolenjskih lekarnah.

AKRIPOL, tovarna za proizvodnjo in predelavo polimerov TREBNJE

išče v Novem mestu

primeren prostor — sobo površine cca 20 m², z možnostjo namestitve telefonskih povezav — za prodajno predstavništvo. Prostor bi želeli v neposredni bližini centra mesta.

Ponudniki (pravne ali fizične osebe) naj nam posredujejo pogoje za sklenitev najemne pogodbe, z navedbo prostora in lokacije, po možnosti v najkrajšem času, na naslov:

AKRIPOL Trebnje
Priateljeva 11
68210 Trebnje

Vse hvale vredna pomoč Bolonjcev

Ribniškemu begunskemu centru, ki sodi med najslabše opremljene, se obeta, da bo pristal med najboljšimi — Najzaslužnejši za to je Franco Juri

RIBNICA — V soboto in nedeljo je v ribniški begunski center prispelo 25 prostovoljcev iz italijanskega mesta Bologne. Med njimi so elektriki, pleskarji, vodoinštalaterji, zdravnik in strokovnjaki s številnih drugih področij, ki so s seboj pripeljali tudi vso potrebno opremo za ureditev prostorov begunskega centra. Za to bodo potrebovali mesec dni in čeprav se bodo strokovnjaki glede na potrebe menjavali, bo v centru ves čas delalo približno 25 ljudi.

Pobudnik celotne akcije nudenja pomoči ribniškemu begunskemu centru je bil republiški poslanec Franco Juri. Po prvem ogledu ribniškega centra je Juri ugotovil, da sodi med najslabše opremljene centre v Sloveniji in da je, kakor je zatrjeval vodja centra g. Gradič, deležen premajhne republiške pomoči. Juri je o tem spregovoril s predstavniki italijanskega mesta Bologne, ki so se po ogledu ribniškega centra odločili, da mu bodo pomagali.

Akcija zbiranja v bolonjski občini, regiji in celotni provinci, po podjetjih in

med posamezniki, je stekla zelo hitro. Bolonjci so zbrali toliko, da bodo lahko v celoti uredili center v Ribnici, nekaj pa podarili še kakšnemu drugemu centru. V Ribnici bodo uredili prostore in namestili kuhinjo za potrebe 800 ljudi, ambulantno z vso opremo, šolske prostore, adaptirali bodo sanitarije, namestili 20 tušev in bojlere za toplo in mrzlo vodo, poskrbeli bodo za centralno ogrevanje, električno napeljavo in sanacijo vseh sob, v katerih bivajo begunci.

Ker gre za prvo tovrstno pomoč be-

gunskim centrom v Sloveniji, ki se že uresničuje, sta goste iz Italije v soboto v Ribnici pričakala tudi predstavnica Visokega komisariata za begunce iz Ljubljane in njen ameriški kolega. Zanimalo ju je predvsem, kako so si Bolonjci zamislili in kako se bodo lotili ureditve centra. Njun namen je bil, da bi skupno pregledali in poiskali najprimernejše tehnične rešitve, ki bi jih lahko uporabljali tudi v drugih centrih, ki so v prostorih nekdanjih vojašnic. Franco Juri je ob tem povedal, da je vrednost sredstev, vloženih v ribniški center, okoli 200 milijonov lir, kar znaša skoraj 14 milijonov tolarjev. Pri tem ni všteta hrana. Bolonjci so se namreč odločili, da bodo ribniški center oskrbovali s hrano.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Prekvalifikacije brezposelnih

Tečaji za šivilje, mizarje in turistične delavce

KOČEVJE — Kočevska občina je konec junija razpisala program prekvalifikacij za brezposelne osebe za pridobitev naziva priučena šivilja in priučeni mizar. Odziv na razpis ni bil v skladu s pričakovanji in potrebami kočevske občine po teh profilih. V tem trenutku namreč potrebujejo kar 80 šivilj in 60 mizarjev.

Doslej stotnija zaprosila za štipendijo

Učencem in študentom ni za republiške štipendije?

SEVNICA — Letos pričakujemo podobno število prošelj kot lani, vendar je doslej v Posavju oddalo vlogo zelo malo prosilcev, le okrog 100. Med temi so predvsem srednješolci, za katere je rok 5. september, študenti, ki imajo rok do 30. septembra pa še bolj oklevajo. Čeprav je še dovolj časa, je zaželeno, da bi vloge prosilci čimprej oddali zaradi pravočasne obdelave in izplačila prve štipendije, komentira slab odziv na razpis republiških štipendij Andrej Mihelin iz sevnške enote republiškega zavoda za zaposlovanje.

V šolskem letu 1991/92 je bilo v Posavju po spremembi cenzusa odobrenih 1968 štipendij (79 odst. vlog), dopolnilnih 130 (44 odst.), Zoisovih štipendij pa je bilo deležnih 128 nadarjenih učencev in 50 študentov. Med temi, nekdanji Titovimi štipendisti, je pri učencih največ Krčanov (55), sledijo Brežičani (41) in Sevnčani (32), medtem ko so pri študentih nekoliko presejanejši (ker gre pač za posavsko občino z daleč najmanjšim številom prebivalcev) najbolj številni Sevnčani (22), sledijo Krčani (18) in Brežičani (10).

Do republiške štipendije za šolsko leto 1992/93 so upravičeni učenci in študenti, ki se šolajo v kraju stalnega bivališča in katerih dohodek na družinskega člana v letošnjem drugem trimesečju ne presega 14.800 tolarjev bruto (80 odst. z najmanjšim številom prebivalcev). Za štipendijo lahko zaprosijo tudi učenci in študenti, ki se šolajo zunaj kraja stalnega bivališča in katerih dohodek na družinskega člana v 2. trimesečju 1992 ne presega 20.350 tolarjev bruto; nadalje učenci in študenti, ki so prejeli republiško štipendijo v tem šolskem letu in katerih dohodek na družinskega člana v 2. trimesečju letos ne presega cenzusa za več kot 20 odst. Na zavodu za zaposlovanje opozarjajo prosilce, naj pridejo na zavod po nove obrazce (RST-1) za vlogo, ker stari niso več veljavni.

P. P.

VSAKDO MORA SAM VLOŽITI ZAHTEVEK

KOČEVJE — Zakon o denacionalizaciji sicer velja, toda v zvezi z njim je še vrsta nejasnosti. Kako bo z lastninjenjem stavbnih zemljišč v mestih in naseljenih mestnih značajih, kot so Kočevje, Ribnica in Sodražica, ki so bila podzavljena in prešla v družbeno lastnino po zakonu o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč iz leta 1958, to je že ena izmed njih. Vsi tisti, ki so zainteresirani za vrnitev te lastnine, bodo morali posamično vložiti pisne vloge na občini, pa četudi so tedaj opravili prenos lastništva v družbeno lastnino kar s skupno odločbo za celoten zaidalni oz. nacionalizacijski okoliš, ki so jo nabili na oglasno desko občine ali sodišča.

V. D.

• Karakter je to, kar si v temi. (Moody)

• Kazen je pravičnost za nepravilno. (Avgustin)

• Sreča pomeni pozabiti na svoj jaz pri koristni dejavnosti. (Hubbard)

Iz kolpske doline

PRVA REGATA — Prva turistična kajak-kanu in rafting regata na Kolpi od Fare do Žage bo v soboto, 22. avgusta. Start bo ob 19. uri za bencinsko črpalno v Pirčah. Vabljeni so čolnarji iz Slovenije in Hrvaške, prijave pa sprejema TD Kostel (tel. 802-175 in 802-105 ali po pošti). Zamudniki se bodo lahko prijavili tudi na startu.

START KAJAKAŠKE ŠOLE — Od 10. do 14. avgusta bo na Kolpi pri Vasi kajakaška šola. Doslej se je prijavilo 20 udeležencev. Turistično društvo Kostel bo nato ustanovilo kajakaško sekcijo. Kajakaši se bodo spet zbrali 21. avgusta, ko jim bo predaval znani reprezentant Janez Skok (KK Rašica) o vseh s svetovnega prvenstva in olimpiade ter 22. avgusta, ko bodo sodelovali na turistični regati po Kolpi.

TURISTIČNE NEVSECNOSTI — Ob Kolpi se turizem šele poraja. Najprej je bil križ, ker turistov ni bilo, zdaj pa je na območju KS Kostel križ, ker turisti nočejo kampirati na urejenih prostorih, saj je treba tam plačati. Zato kempirajo na divje in prihaja tudi do neprijetnosti med lastniki zemljišč in divjimi taborniki predvsem zato, ker taki taborniki puste za seboj le nered in umazanijo, ne plačajo nič ne lastniku zemljišča in ne turistične takse, za nameček pa se še pripravajo z lastnikom zemljišča. Pridojni bi morali napraviti red, saj je divje kempiranje prepovedano z občinskimi odloki. Takih nevsecnosti pa ni več na območju KS Oslinca, ki ima v turizmu daljšo tradicijo.

J. P.

Kako so »tehtali« ravnateljico

Nekoč bi temu rekli šola samoupravljanja, zdaj pa daljši tečaj sevnškega parlamentarizma — Javni delavec na rešetih strankarskih preso

SEVNICA — Dolgo vroče sevnško (politično) poletje se je več kot zgolj na simbolični ravni pričelo z zadnjim skupnim zasедanjem vseh zborov sevnške občinske skupščine. Temu sta botrovala dva dogodka proti koncu seje, ki je potekala tekoče, brez večjih zapletov, skorajda duhamorno. Le kdo bi si mislil, da bo formalna točka — dajanje soglasja za imenovanje ravnateljice sevnške osnovne šole — tako razgibala poslance.

Pa si malo približajmo, kako so sevnški poslanci »tehtali« ali naj bi dali soglasje dosedanjim vršilci dolžnosti ravnateljice sevnške osnovne šole Savo Kladičnik, Anici Pipan, ki je tudi poslanka sevnške skupščine parlamenta. Začelo se je, ko je predsednik komisije za volitve in imenovanja, Albin Ješelnik (SSS), povedal, da je komisija sklenila, da začasno preloži imenovanje oz. soglasje k temu, ker da želi več informacij o postopku izbora kandidatke, začeni od razpisnih pogojev.

Pipanova se je oglasila in protestirala, češ da je popolno sprenevanje komisije, če trdi, da ne pozna njenih generalij. Povedala je, da letos zaključuje 30-letno pedagoško delo in da ima odlično mnenje zavoda za šolstvo, soglasje staršev, treh članov sveta šole, ki jih je imenoval ustanovitelj (občinska skupščina!), in svet jo je izvolil tako rekoč soglasno. Pipanova se je pohvalila, da je letos končala šolo za ravnateljice, ki je nima nihče v novomeški enoti zavoda za šolstvo. Prosila je občinsko skupščino, naj da soglasje k mnenju, da upošteva strokovne argumente. Zagrozila je, da bo, če do tega ne pride, odstopila tudi kot poslanka.

Šolski minister in poslanec Jože Maurer (DS) je pojasnil, da je bil razpis javen, da sta bila prijavljena dva kandidata, za oba je dal zavod za šolstvo pozitivno mnenje in oba sta podala program dela. Menil je, da je sevnška šola dobro

Le visoke kazni spametujejo kršitelje

Proti črnim gradnjam

RIBNICA — S sklepom ribniškega izvršnega sveta, da se v občinskem proračunu zagotovi denar za odstranitev objektov, ki so zgrajeni brez dovoljenja, so v Ribnici storili korak naprej v boju proti črnim gradnjam. Stroške rušenja sicer plača lastnik objekta, ki se ga ruši, vendar jih je težko izterjati, zato bo občina s kreditiranjem plačila stroškov rušenja omogočila hitrejšo ukrepanje tudi v takšnih primerih.

Da bi omejili črne gradnje, bo ribniški izvršni svet moral izdelati tudi jasna navodila za delo upravnih organov, da pa bi jih preprečili, bo morala kaj več storiti predvsem republika. Po mnenju vodje inšpekcijskih služb, Tatjane Jerbič, so vzroki za črne gradnje predvsem v neustreznih kaznovanih politiki in dolgotrajnosti postopkov za pridobitev ustreznih dovoljenj. Da bi kazni služile svojemu namenu in preprečile nepravilnosti, bi morale biti za tistega, ki začne graditi brez vsakega dovoljenja, dosti višje od sedanjih (5 do 10 tisoč tolarjev). Postopke za pridobitev dovoljenja pa bi lahko skrajšali, če bi združili lokacijski in gradbeni postopek, seveda ob natančno izdelanih merilih, kdaj bi se to lahko zgodilo. Prav na področju poenostavitve postopkov pa so na republiški ravni morda že opazni premiki.

M. L.-S.

TEKSAS BREZ NAFTE

STRUGE — Na obcestno tablo z oznako »Struge« iz smeri Dobropolj so hudomušni ali zlonamerni neznanzi pripisali »Teksas« in dodali še »umetniško« risbo mrtvaške glave. Kaj naj bi vse to pomenilo, še ni znano, gotovo pa je, da v Strugah še niso odkrili nafte.

NA PARKIRIŠČA POZABLJAJO

KOČEVJE — Diskontna trgovina na Roški cesti v Kočevju, ki jo je uredil Mercator — KG je dobila le začasno dovoljenje za obratovanje. Omenjeno podjetje se je odločilo sezidati restavracijo in obnoviti prostore za diskontno trgovino, da bi tako razširilo ponudbo. Ker sta v neposredni bližini oz. PE Mesarija in hranilno-kreditna služba, se zastavlja vprašanje, kje naj parkirajo tisti, ki obiskujejo že sedaj delujočo obrate, in kako bo s parkiranjem vozil v prihodnje.

-vd

PODARITEV STOLOV — Podpredsednica kočevske občinske skupščine Nataša Žilevska in predstavnik podjetja Slovenijales Lik Kočevje sta minuli torek v prostorih skupščine občine Kočevje šestim kočevskim družinam izročila darilo Likovega dolgoletnega poslovnega partnerja z Norveške. Gre za šest stolov trip-trap, ki jih je g. Fare Stokke podaril družinam, ki so dobile naračaj po letošnjem 21. maju — dnevu, ko so v kočevskem Liku slovesno obeležili izdelavo milijoneta stola trip-trap. Mali dobitniki darila so bili: Nik Jurjevič, Andreja Trplan, Eva Pantar, Ines Držaj, Peter Rac in Ana Marija Mihelič. (Foto: M. L.-S.)

DELAJO PLINOVOD — V Sevnici pri merilni postaji Lisca v teh dneh opravljajo še nekatera dela, potrebna za usposobitev omrežja od te postaje do razvodnega jaska pri Kopitarni. Morali bodo vgraditi še nekaj manjšajočih delov in plinovod na območju za Kopitarno naj bi bil nared. Po nekaterih napovedih se bo to zgodilo letos. (Foto: L. M.)

Drobne iz Kočevja

HVALEŽNI ZA SENCO — Lične lesene hišice, ki so jih pred kratkim postavili na avtobusnih postajališčih ob regionalni cesti Ljubljana-Kočevje, na območju krajevne skupnosti Stara Cerkev, bodo uporabnikom avtobusnega prevoza nudile zaščito pred dežjem, snegom in vetrom. V teh vročih poletnih dneh, ko je skoraj nemogoče najti dovolj globoko senco, ki bi človeka pošteno hladila, pa hišice nudijo vsaj malo zaščite tudi pred žgočim soncem. Krajani-potniki so zato svetu krajevne skupnosti Stara Cerkev, ki je omogočil postavitev hišic, hvaležni, čeprav so nanje kar dolgo čakali.

NEREŠENI ZAHTEVKI — Medtem ko je komisija za denacionalizacijo kmetijskih in gozdnih zemljišč v občini Kočevje, rešila že kar lepo število zahtevkov, pa komisija za denacionalizacijo stavbnih zemljišč, poslovnih stavb, podjetij in stanovanj ni rešila še niti enega zahtevka. Teh zahtevkov je 10 in vsi so menda še vedno nepopolni. Ves postopek, od ugotovitve nepopolnosti zahtevka, obvestila upravičenca o tem, njihovega »iskanja« manjkajočih potrebnih listin in dokazil pa do preložitve dodatno zahtevanih listin pristojnemu organu oz. komisiji za denacionalizacijo, traja namreč nekaj mesecev. Samo na geodetski upravi, denimo, morajo upravičenci do vrnitve nepremičnin čakati tri mesece.

Ribniški zobotrebci

SPET TV KOPER — Zaradi poškodovanja oddajnika med lanskoletno vojno v Sloveniji Ribničani do pred kratkim niso mogli spremljati koprškega programa. Nekateri so nanj že skoraj pozabili, pa tudi tisti, ki niso, so do sedaj, večinoma le pomotoma, na svojih TV sprejemnikih pritisnili gumb, »rezerviran« za TV Koper-Capodistria. Še nedolgo od tega so bili namreč na TVS — Oddajniki in zveze malo v dvomih, da bi lahko v Ribnici spremljali koprski program pred pričetkom zime. Že »poletni sprejem, ki je sicer še daleč od idealnega, pa vendarle sprejemljiv za gledanje, je zato za ljubitelje koprškega programa prijetno presenečenje.

ONESNAŽEVANJE BISTRICE — Člani ribiške družine iz Ribnice ugotavljajo, da se je s prihodom beguncev v objekte nekdanje vojašnice ponovno začelo močno onesnaževanje spodnjega dela potoka Bistrice. Ker je kanalizacija iz teh objektov speljana v Bistrico mimo čistilne naprave, je do onesnaževanja prihajalo tudi prej, ko je v objektih domovala nekdanja jugoslovanska armada, vendar pa ribiči opažajo, da je sedaj onesnaževanje z odpadki večje. Ribiči se bojijo, da bi zaradi vročine in nizkega vodostaja Bistrice utegnili priti do pogina rib in ostalega vodnega življa, pa tudi do zastrupitve prebivalstva, zlasti otrok, ob spodnjem delu Bistrice. O vsem tem so že obvestili ribniški izvršni svet, ki bo poskrbel, da bodo objekte, v katerih so begunci, priključili na čistilno napravo.

Sevniški paberki

PREDLOG — V počastitev slovesnosti ob novi maši so okrasili okolič, kot se spodobi za take priložnosti. Ljudje, ki so bili za celotno reč najbolj zagnani, so kopali jama in vanjo naj bi postavili drog za neko okrasje. Toda pri kopanju so prebili vodovodno cev. Ker je skozenjo tekla voda, so jo komunalci zamašili, kot je treba, in napisali tudi račun za krpanje cevi. Toda teh stroškov nihče neče plačati, tako da račun roma od enega do drugega možnega plačnika. Ker tako ne more iti v nedogled, so zadevo skušali rešiti »prebijalci« vodovoda. Znašli so se in predlagali, naj bi račun plačali krščanski demokrati. Menda zato, ker se je vse skupaj zgodilo nekako zaradi vere.

TUŠ, PROSIMO — Oni dan popoldne so se ljudje kar precej številno prišli kopat v sevnški bazen. Na svoj račun so prišli predvsem tisti, ki se za nič na svetu nikoli ne stuširajo, preden vsi prepoteni planejo v javni bazen. Nikakor pa niso bili to popoldne na bazenu zadovoljni tisti, ki ne gredo v bazen, če se ne splaknejo. Tuši preprosto niso delovali. Javno kopališče ob tem enkratnem dogodku zasluži pohvalo, saj mu je uspelo prihraniti nekaj vode, ki jo najbolj zagnani Sevnčani zaradi suše zlivajo po travi, rožah in avtomobilih.

TRŽNICA — Človek, ki po Sevnici nese zabojček, visok do 95 cm, zlojljivo mizico ali pa samo stol, se seli ali pa je branjevka. O selitvah Sevnčani ne morejo povedati nič pretresljivejšega, saj so običajna zadeva v vseh mestih, malo večjih vasih itd. Povedo pa dosti v zvezi z branjevkami, in sicer to, da v mestu Sevnici ni tržnice. Sprito tega je pred tremi dnevi primerno jezen domačin vzkliznil: »Povej, pa taka oblast. Dela tako velik gosposki hotel. Naj bi na tistem mestu raje naredila tržnico, da bi si revež tam lahko kupil redkev in fižol.«

»MIRNACOMERC« d.o.o., Sevnica, NHM 17

objavlja
prosta dela in naloge:
v poslovalnici »Pohišstvo, keramika« Krško, CKŽ 100

— poslovodja 1 delavec
— prodajalec 1 delavec

Pogoj: poslovska oziroma trgovska šola z večletno prakso.

Rok prijave do 12. 8. 1992 na upravo podjetja: »Mirnacomer« d.o.o., Sevnica, NHM 17, 68290 Sevnica.

Plat zvona za (nekdanje) delavce

Sigmat Brestanica: delavci brez plač, tovarna brez delavcev — V Krškem pričakujejo Novolesovo pomoč — Pionirjev »paket« odvečnim delavcem

KRŠKO — Razmere, ki ta čas vladajo v mnogih podjetjih, dokazujejo, da se ta trenutek v Sloveniji dogaja marsikaj, kar je sicer zakonito, vendar je drugače lahko tudi vprašljivo. To bi lahko rekli tudi ob primerih iz Posavja.

V krški občini je še zmeraj zelo boleča točka Sigmat v Brestanici. Delavcem je to podjetje novomeške firme Novoles izplačalo zadnje osebne dohodke pred kakimi sedmimi meseci. Že dalj časa se govori, da je usoda Sigmata zapečaten, vendar dogodki tega dokončno še niso potrdili. Podjetje ne izpolnjuje pogojev za stečaj, kar je v danih razmerah malodane smešno. Po drugi strani pa je tudi razumljivo, saj ima Sigmat največje terjatve do svojih zaposlenih, ki ne dobivajo pripadajočih prejemkov, in ne do družbe. Po nekaterih zadnjih informacijah pa naj bi šel Sigmat v likvidacijo.

Kaj sploh likvidirati, je vprašanje, ki ga je vse pogostje slišati na območju Brestanice in Senovega. Sigmat praktično ne deluje. Njegovi zaposleni že od 16. marca stavkajo in jih ni v tovarno, kajti če bi prišli tja, bi si morali denar za plačilo poti praktično izposojati. Od vseh zaposlenih hodita na delo direktor in komercialist, podjetje občasno pokliče še po enega delavca. Najbolj ogroženim Sigmatovim delavcem je sindikat kovinske in elektroindustrije pri Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije dal nekaj denarne pomoči.

Posavski svobodni sindikati Slovenije so v imenu obupanov Sigmata delavcev, ki nimajo ne dela ne plač, naslovili na izvršni svet skupščine občine Krško zahtevo, naj krška vlada kaj stori za ublažitev krize v Sigmatu. Zahtevo, ki je romala tudi na direkijo Novolesa v Novo mesto, je izvršni svet obravnaval, pri čemer se je pokazalo, da krški izvršni svet pričakuje za Sigmat več Novolesove pomoči. Zadeva ta hip miruje, gledano s stališča Sigmatovih delavcev, na mrtvi točki.

Za svojevrstno presenečenje, ki pa mogoče sploh ne zasluži več tega naziva, je poskrbel Pionir v Krškem. Več svojim delavcem je vročil 14. julija sklep o prenehanju delovnega razmerja,

ker so te delavce v podjetju pač ocenili za t. i. trajni presežek. Istega dne so ti delavci, večinoma Neslovenci, prejeli v podpis papirje, da sporazumno prekinajo s Pionirjem delovno razmerje in da ob tem dobijo odpravnino. Ta ponujeni denar je bil za mnoge očitno dovolj vabljiv, da so podpisali, toda s podpisom so se postavili v povsem brazraven položaj v državi Sloveniji, v kateri nimajo niti državljanstva niti stalne zaposlitve.

V več primerih pa se ti ljudje zaradi vojne v Bosni tudi nimajo kam vrniti domov. Mnogi od teh so se ob spoznanju, kaj so si s podpisom prizadejali, po pomoč zatekli na sindikate. Spriču vsega tega krška podružnica svobodnih sindikatov Slovenije odsvetuje delavcem podpis omenjenih papirjev o sporazumnem odhodu iz podjetja, če bi jim bili ponujeni.

MARTIN LUZAR

KUP SMETI — Nedaleč od Podbočja je bilo pred dnevi na kupu precej smeti. Svojčas je nekdo postavil na to mesto dva zabojnika za odpadke in slednjih se je nabralo za oba kontejnerja in dosti več. Nastal je kup, na katerem najdemo marsikaj, in sicer oglodane kosti, večje količine uporabljenih otroških plen in podobnega materiala, jajca, otroška oblačila v kompletu, pnevmatike, steklenice, ostanke kritine, čebulne olupke in seveda roje muh. Kot je videti, je to praksa, povezana z ekologijo. Kdo ve, če bi bila zadeva kako zanimiva za ekološko teorijo, ki jo te dni premlevajo na ekološko biološkem taboru na Raki? (Foto: M. LUZAR)

POČITNICE V NEREZINAH

KRŠKO — Zmogljivosti počitniške skupnosti v Nerezinah so med 15. julijem in 15. avgustom zasedene 80 — odstotno. Pred tem je bilo v tem počitniškem naselju, ki je zelo priljubljeno med Krčani, manj gostov, manjši obisk od sedanjega pa pričakujejo tudi proti koncu avgusta. Kot smo izvedeli pred dnevi, v Nerezinah ni čutiti vojne ne v stikih s tamkajšnjimi oblastmi ne z domačini. Da v omenjenem počitniškem naselju na Hrvaškem obisk ni večji, pojasnjujejo v vodstvu krške počitniške skupnosti z vse bolj skromnimi slovenskimi družinskimi proračuni.

KOLESARJI — Krški kolesarji rekreativci pred vožnjo po Sloveniji. Z leve: Božidar Urek, Matjaž Šribar, Vinko Virant, Roman Majcenič, Igor Kranjec, Bojan Žmavc in Marjan Geršak.

Po Sloveniji na kolesu

Krški kolesarji rekreativci ob letošnjem državnem prazniku prevozili velik del Slovenije

KRŠKO — Igorja Kranjca, Vinka Viranta, Matjaža Šribarja, Bojana Žmavca, Romana Majceniča, Marjana Geršaka in Božidarja Ureka zdaj več ne bolijo noge, saj je minilo že kar nekaj časa od njihovega »kolesarskega kroga okoli Slovenije«. Čeprav so prve dni po

vrnitvi v Krško verjetno čutili v nogah skoraj 1.000 kilometrov dolgo pot po slovenskih cestah, se za to ne menijo. Prijetni spomini na dolgo pot in na lepote Štajerske, Gorenjske, Primorske in Dolenjske so pač močnejši.

Sedmerica, ki se je podala na pot 20. junija v Krškem in se vrnila v Krško 25. junija, je s kolesarjenjem počastila praznik države Slovenije. Kolesarjenje so, tako kot nastajanje Slovenije, spremljale težave. Kolesarji rekreativci so prvi dan vozili v dežju, poleg tega so doživeli v Radgoni skupinski padec. Verjetno smemo med težave šteti tudi precej cestnih vzponov in jam, ki jih je bilo na poti od Krškega skozi Velenje, Radgono, Koper, Kočevje in nazaj v Krško prav gotovo več kot preveč. Toda vse je minilo, kot se za take priložnosti spodobi. Na koncu, in že vmes, so bili udeleženci kolesarjenja zadovoljni in najbrž se bodo zlasti tega spomnili naslednje leto, ko naj bi se s kolesi napotili na novo precej dolgo pot.

Da kolesarski krog ni bil samo stvar pešice navdušencev, kaže ceremonial ob startu in ob vrnitvi. Sedmerico so v Krškem pospremili na pot sodelavci in prijatelji, direktorica Papirotja Milena Sauta in Franc Černelič, predsednik krškega izvršnega sveta. Precej ljudi je prišlo izreči dobrodošlico kolesarjem ob vrnitvi, ko je v imenu krajanov »maratonce« pozdravil Slavko Šribar.

L. M.

S skupščino in tudi brez nje

Nesklepčne seje

KRŠKO, BREŽICE — Brežiški in krški parlament nimata poletnih počitnic najbrž zato, ker jih imata precej pogosto med letom. Delegate obeh skupščin predsednika v teh dneh še kar vabita na seje. To drži zlasti za Krško, kjer naj bi se sestajali, dokler ne bodo sklepni. Malo manj drži za Brežice, kjer je predsednik parlamenta nedavno že obupal in pred jesenjo ne bo več klical delegatov na seje skupščine.

Vsak delegat ima razloge za to, da prihaja na seje ali da ga tja ni. Zato se v to tudi ne bi toliko spuščali, če se ne bi eden od brežiških delegatov na nesklepčni seji 15. julija razjezil. Rekel je, da nekateri že dve leti niso imeli dopusta, da pa so si svoj dopust vzeli ta dan za to, da so prišli na sejo skupščine. Povsem razumljivo je pri tem kritiziral tiste parlamentarne kolege, ki iz takih ali drugačnih razlogov ne prihajajo na seje.

Podobno se je kateri od prisotnih razjezil že kdaj prej, tako v Krškem kot v Brežicah, vendar se težave zaradi sklepčnosti vseh ali samo posameznih zborov vlečejo naprej. Tako nastala parlamentarna kriza v Krškem in Brežicah se morda celo pozna kje v delovanju občinske uprave, toliko verjetneje, ker je predsednik brežiškega občinskega izvršnega sveta zadnjič dejal delegatom, da izvršni svet za delovanje potrebuje skupščino. Kaže sicer, da si s to povezavo obeh organov razen nekaj ljudi nihče pretirano ne bel glave. Ko bi si, bi verjetno kar deževala taka vprašanja: če vlada in parlament ne moreta shajati drug brez drugega, kako lahko potem vse skupaj deluje v času, ko se parlament ne more sestati?

Najbrž se omenjene težave poznajo tudi v blagajni. Ko pred skupščinsko sejo poženejo fotokopirne stroje za razmnoževanje vabil in gradiv ter zavrtijo telefone za vse mogoče sestanke poslanskih klubov in različnih skupščinskih odborov, vse to gotovo precej stane. Denar je vržen skozi okno, če seja odpade, ker nekaterih ni.

Omenjena svojevrstna nepolitičnost izvoljenih delegatov v Posavju najbrž ni nič bolj »neodgovorna« in nič bolj nenavadna, kot je kje drugje v Sloveniji, vključno z državnim parlamentom v Ljubljani. Sedanje skupščine so nastale, ko je Slovenija menjala prejšnji politični sistem z nekim novim. Možno je, da so delegatski sedeži tedaj dobivali tudi delegate, ki so bili pred volitvami videti politično najsoodnejši in zato najustrežnejši za nove zastopnike volilcev v Evropo zazrte Slovenije. Obnašanje delegatov od volitev do zdaj kaže, ali so delegatski sedeži res dobili nase najboljše narodove predstavnike.

M. LUZAR

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

Protestniki na splavih

Spust po Savi kot opozorilo, da je reka umazana — Stekleničke z vodo — Ponovitve

KRŠKO — Poletna pripeka, še bolj pa rjavkasta Sava je spodbudila ljudi iz Krškega in okolice, da so pred nedavnim organizirali spust po tej reki. Na plovbo od Sevnice do Krškega se je podalo skupno 52 domačinov in to so potovali po Savi z vsemi mogočimi plovili. Tako je Sava tega dne nosila ljudi na splavih, na velikih zračnicah, na posebej za to priložnost narejenih smučeh, na manjši domiselno izdelani jadralnici ter v kajakih, kanujih in različnih gumijastih čolnih.

Kot trdijo organizatorji spusta, je omenjena plovba pomenila svojevrsten protest proti onesnaževanju Save in okolja na splošno. Protestniki so prejeli na koncu poti darilo, ki jih bo spominjalo na savski spust in na to, da so bili vsaj tega dne prijatelji reke. Vsak je dobil steklenič-

ko savske vode. Ker je voda umazana, bodo stekleničko lahko komu ob zgornjem toku Save pomolili pod nos, češ, pogled si, kaj ostaja za tabo. Udeležence spusta po Savi je vse po vrsti mikalo, da bi stekleničke z »vzorci« poslali tudi na krško občino in tako protestirali tudi pri domači oblasti in od nje izsilili kako dovolj ostro posredovanje, koristno Savi in življenju v njej.

Spust kot tak se utegne na isti poti kot tokrat ponoviti še letos. Verjetneje ga bodo pripravili naslednje in potem vsako leto. Da gre za reč, ki pritegne, govori o tem poleg števila tudi starost udeležencev. V skupini, ki je plula po Savi, so bili po nekaterih seštevajh tudi šestdesetletniki in pod deset let stari protestniki.

L.M.

Prazna cesta je slabo znamenje

Motel Čatež, ki bo v avgustu star 20 let, ima dosti manj dela kot včasih — Zaposleni občasno na delo drugam — Motel iz drugega časa za drugačen čas

ČATEŽ — Enaindvajsetega avgusta letos bo minilo natanko 20 let od otvoritve motela na Čatežu. Danes verjetno ni več eden reprezentativnih Petrolovih objektov, tako kot je bil včasih, in ga ne obišče toliko gostov, kot se jih je v njem ustavilo v začetku.

Ker motel stoji ob magistralni cesti Ljubljana—Zagreb, se mu močno pozna, da je praktično zamrl promet na tej nekoč tako zasedeni cesti. Že pred časom je zaradi pomanjkanja dela ekipa v motelski kuhinji, strežbi in drugod postala preštevila. Delavcev v teh težavah niso odpuščali, so jih pa zaposlili drugje. Tako skupine delavcev iz čateškega motela hodijo izmenoma delat v bolje obiskani Petrolov motel na Lom.

Eno so najnovejše balkanske vojne, ki so zredčile promet na magistralni in povzročile osip motelskih gostov, drugo je vprašanje, ali motel še ustreza potrebam sodobnih gostov. V dveh desetletjih se niso zamenjali samo obiskovalci motela, ampak so se temeljito spremenili tudi njihove navade. Ob vsem, na kar vpliva sedanji hitrejši življenjski ritem, je motel z veliko restavracijo in

Janez Ivšič

kuhinja velikih zmogljivosti ter precej zastarelo, čeprav dobro vzdrževano opremo že postal prevelik in predrag. Tako lahko Janez Ivšič, direktor Petrolovega motela Čatež, danes ugotovi, da »kot motel ne funkcioniramo« in da »kot hotel tudi ne funkcioniramo. Kajti kuhinja in soba nista dovolj za hotel. Motel je bil zgrajen v drugačem času in za drugačen čas.«

Iznajdljivost in poslovnost motelovega vodstva bosta verjetno premalo, da bi nekdanji znan in priljubljen čateški gostinski objekt zaživel v starem sijaju. »Dokler ne vemo, če bodo gradili novo avtomobilsko cesto skozi Posavje ali ne, težko kaj načrtujemo,« pravi Janez Ivšič.

L. M.

Industrija gradbenega materiala
»SAVA« KRŠKO, p.o.

objavlja prosto delovno mesto

PRODAJALCA

Pogoji:

- V. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske, komercialne ali ustrezne tehniške smeri
- 2 oziroma 1 leto delovnih izkušenj
- aktivno znanje nemškega in angleškega jezika

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in dvomesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: IGM »Sava« Krško, CKZ 59, Krško.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

Pripetljaj

Vsako je kdaj doživel mali stres. Slovenka iz Italije ga je prejšnji teden v novomeški knjigarni Mladinske knjige. Vstopila je, da bi za hčerko, ki bi se rada učila slovenščine, kupila kakšen jezikovni priročnik. Nasvetovali in dali so ji tistega z naslovom Zakaj ne slovensko. Ko je bila zajetna knjiga že napol v omotu, je nakupovalko zanimalo, koliko mora zanjo odšteti. »Šest tisoč tolarjev,« je rekla prijazna prodajalka. »Toliko? Saj to je sto tisoč lir!« je streslo gospo in ji pognalo kri v glavo. »Poglejte, saj toliko denarja sploh nimam pri sebi,« je potem, očitno vnejevoljena, kazala denarnico in obrnjena proti hčerki, ki je razumela pripetljaj, kar nekajkrat ponovila: »Tako drago?! Človek kar ne more verjeti...«

Ali je bilo kaj s to kupčijo ali ne, tega podpisani naključni očividci ni zvedel in lahko le domneva, da se je omenjena gospa vrnila po knjigo, a z več denarja, kot ga je imela ob prvem obisku v knjigarni. Bržkone ji je le bilo do tega, da svojemu otroku omogoči, da se s pomočjo knjige kolikor toliko udomači v slovenščini, pa naj to na koncu koncev stane, kolikor hoče. Mali stres zaradi cene pa bi lahko doživela tudi v knjigarni drugje v Sloveniji, saj so knjige povsod enako drage oziroma predrage. Je pa žalostno, da so najdražje tudi v knjigarni, kot ga je imela ob prvem obisku v knjigarni. Zaradi namena oziroma poslanstva morale biti ceneje in dostopnejše. Če nam, seveda, je kaj do tega, da se tudi v tujini živeti otroci slovenskih staršev naučijo slovenskega jezika in vsaj po jeziku postanejo in ostanejo Slovenci.

-an

POSVET TRAJNEJE ZABELEŽEN

NOVO MESTO — Pred kratkim je izšla publikacija Sporočanje na razredni stopnji osnovne šole, v kateri so zbrani prispevki 9 avtorjev, ki so sodelovali na posvetu Izobraževanje za delo in življenje. Posvet je bil pripravljen lani v okviru razstave Učila na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču. Med avtorji, ki objavljajo svoje prispevke v drugem delu, kjer so zajeti primeri iz prakse, so tudi trije dolenski prosvetarji: Marjanca Kočvar z novomeške osnovne šole Bršljina sodeluje s prispevkom Nekaj misli o ustnem in pismenem sporočanju, Marija Unetič iz Krškega s prispevkom Sporočanje sposobnosti razvijamo tudi v podaljšanem bivanju, Danica Zupan iz Šentruperta pa s prispevkom Motivacija za sporočanje na razredni stopnji. Publikacijo je uredila Alenka Kozinc.

»Storili smo, kolikor smo mogli«

Razstave 2. Bienala slovenske grafike v Dolenjskem muzeju slabše obiskane, kot so pričakovali — Bojan Božič: »Pripravljamo celostno predstavitev muzeja«

NOVO MESTO — V Dolenjskem muzeju so imeli letos od začetka aprila do konca junija 6700 obiskovalcev, če pa bi prišli še tiste, ki so prišli na otvoritve likovnih razstav, bi lahko vpisali nekaj 100 obiskovalcev več. Največ obiskovalcev je bilo zadnje dni maja in prvo polovico junija, pritegnile pa so jih razstave 2. Bienala slovenske grafike Otočec. Zvrstilo se je tudi več skupin osnovnošolcev in srednješolcev iz novomeških šol. Julija je obisk precej upadel, kar se sicer dogaja vsako leto ob tem času; muzej je sprejel nekaj nad 500 obiskovalcev in tudi avgusta jih ne pričakuje dosti več.

»S takšnim obiskom, kakršnega smo imeli julija, nikakor ne moremo biti zadovoljni, saj smo pričakovali, da bo bienale kot letos največja in najpomembnejša grafična prireditev v Sloveniji bolj pritegnil,« pravi direktor Dolenjskega muzeja, Bojan Božič. »V muzeju si glede tega nimamo veliko očitati, saj smo storili največ, kar smo mogli. Obvestila smo razposlali v mnoge kraje in ustanove, razobesili nič koliko plakatov in sploh poskrbeli, da se je javnost lahko dobro seznanila z dogajanjem v naši hiši. Da bi kar najbolj us-

tregli obiskovalcem, smo določili nov odpiralni čas. Tako je muzej poleti odprt vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 10. do 18. ure ali uro več, kot je bil prej, ob nedeljah pa celo do 20. ure. Izjemo- ma odpremo vrata tudi zunaj odpiralnega časa, a samo skupinam, ki se vnaprej najavijo. Pred dnevi smo takšno izjemo naredili za skupino 60 obiskovalcev, da si je ogledala razstave Bienala slovenske grafike in druge stalne razstave Dolenjskega muzeja v ponedeljek, ko je muzej za obiskovalce sicer zaprt.«

Slabši obisk v Dolenjskem muzeju,

tudi od drugod, je najbrž posledica tega, ker se Novo mesto še ne zna predstaviti s svojo kulturno ponudbo tako, kot bi bilo to potrebno glede na zdajšnje potrebe in izzive. Po Božičevem mnenju manjka dolenski metropoli predvsem informacijska prisarna ali urad, kjer bi bilo moč dobiti vse informacije o tem, kaj Novo mesto premore pomembnega za ogled, katere so njegove naravne, zgodovinske in kulturne zanimivosti, kaj se v njem vsak dan dogaja in kje. V takšni pisarni bi morali biti na voljo prospekti, katalogi, vodniki po kulturnih ustanovah, pa tudi razglednice, spominki in še kaj, po čemer radi sprašujejo obiskovalci od drugod. Zelo pomembna je tudi vodniška služba in, kot

Bojan Božič

pravi Božič, bo Dolenjski muzej za svoje pa tudi širše potrebe že jeseni na posebnih tečajih usposobil nekaj ljudi, ki bodo v taki službi, se pravi pripravljeni za vodenje po kulturnih ustanovah in po mestu. »Vse to sodi tudi v okvir priprave na celostno predstavitev vsega, kar Dolenjski muzej je, kar premore in pomeni,« pojasnjuje Bojan Božič. »Zasnovna takšne predstavitve že nastaja in upam, da bo moč jeseni kaj več povedati o tem. Najprej pa bomo poskrbeli za namestitve tabel in drugih znakov ob mestnih vpadnicah, ki bodo ljudi opozarjali, da je v Novem mestu muzej in povedali, kje je.«

I. ZORAN

UMRL DRAMATIK DOMINIK SMOLE

V Ljubljani je prejšnji teden v 63. letu umrl slovenski pisatelj in dramatik Dominik Smole. Njegova literarna ustvarjalnost pomeni enega od vrhov slovenske književnosti po drugi svetovni vojni, predvsem v dramatikah. Najbolj je zaslovel z dramo Antigona, slovensko enačico znane starogrške tragedije. Od bolj znanih pa sta še Potovanja v Koromandijo in Zlata čevljička. Zlata čevljička so pred leti uspešno uprizorili tudi Sevnici. Od pripovednih del naj omenimo roman Črni dnevi in beli dan, po katerem je režiser Boštjan Hladnik posnel film Ples v dežju.

M.B.-J.

Še trije novi spomeniki

Za kulturne spomenike naj bi raglasili mitrej in cerkev sv. Jurija na Rožancu ter Stoničev grad

ČRNOMELJ — Odlok o razglasitvi pomembnih kulturnih objektov za kulturne spomenike, ki so jih v Črnomlju pripravili pred kratkim, so se pridružili še trije odloki, in sicer o razglasitvi antičnega mitreja na Rožancu, podružnične cerkve sv. Jurija na Rožancu in Stoničevega gradu v Črnomlju za kulturne spomenike. Gre predvsem za kategorizacijo teh objektov kot kulturnih spomenikov, ob tem pa bo lahko občina dobila z republike tudi nekaj denarja za obnovo ali vzdrževanje.

Mitrov tempelj je eden najbolj privlačnih arheoloških spomenikov v Sloveniji in še posebno v Beli krajini. Ambient postavi obiskovalca v samotno odmaknjenost, v čas poganskega kulta, ki se je z rimskimi vojniki razširil v prvih stoletjih našega štetja iz Perzije. V drugi polovici 3. stoletja je postal državna vera rimskega imperija, imel pa je tudi močan vpliv na razvoj krščanstva. Relief na Rožancu je nastal v 3. stol. in je med redkimi, ki se je ohranil v avtentičnem okolju. Vendar je obstoj reliefa na prostem vse bolj vprašljiv, saj kamnina zaradi vremenskih nepravil, kislega dežja, mahov in še česa hitro propada. Zato bi morali določiti, kakšni bi bili nadaljnji varstveni ukrepi. Sicer pa je zaščita spomenika že v programu obnovitvenih del kulturnih spomenikov.

Cerkev sv. Jurija na Rožancu je na prvi pogled skromna podružnica, vendar se ob njej odpira vrsta zanimivih vprašanj. Že njena lega nad mitrejem in patron kažeta na njen zgodnji nastanek, sama arhitektura pa z značilnimi elementi nakazuje celo romanska stila izhodišča. Seveda so potrebne nadaljnje raziskave, ki bodo nakazale smer obnove. Vsekakor pa je cerkev po mnenju predlagateljev takega pomena, da jo lahko razglasijo za kulturni spomenik. Njena obnova sicer še ni v programu, čeprav je potrebna obnova, tako kot številne druge cerkve.

Dosedanje raziskave so tudi pokazale, da je Stoničev grad v črnomljskem starem mestnem jedru izredno pomemben zgodovinski objekt, zgrajen že v 17. stol. ali morda še prej. Stavba je nastajala postopno in je danes sestavljena iz treh stavb, združenih leta 1768, ko je dobila reprezentančno baročno pod-

• **SPOMENIKE JE NUJNO POTREBNO ZAŠČITITI** — Pred kratkim je bila v Črnomlju javna razprava o razglasitvi Stoničevega gradu za kulturni spomenik. Razprave so se udeležili predstavniki črnomljske občine in novomeškega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, nekaj Črnomeljcev in sedanjih lastnikov gradu. Ti so povedali, da jim je dovolj »razbijanja« gradu, če hočejo grad raziskati, jim naj poiščejo drugo stanovanje. Potožili so tudi, da sami ne bodo zmogli vzdrževati gradu po zahtevah spomeniškega varstva. Na Rožancu je bila javna razprava o razglasitvi mitreja in podružne cerkvice sv. Jurija za kulturnozgodovinski spomenik. Na razpravi so se zbrali predstavniki za naravno in kulturno dediščino iz Novega mesta, občine, gozdarjev, lastnikov mejnih parcel in drugi. Vsi skupaj so poudarili, da je zadnji čas, da se prišlo do razglasitve, saj mitrej kot tudi cerkvico sv. Jurija že razjeda zob časa in sta zato potrebna strokovne zaščite.

bo. Vendar je objekt, kakršen je danes, potreben temeljite obnove tudi zato, ker sta 19. in 20. stol. stavbi prinesla veliko sprememb. Adaptacija je v načrtu že nekaj let, a zaradi lastniških odnosov ni bila mogoča. Ko bodo ti urejeni, naj bi v gradu uredili krajevni muzej.

M.B.-J.

Kostanjevica letos brez Forme vive

Mednarodnega kiparskega simpozija niso mogli organizirati zaradi pomanjkanja denarja in drugih težav — Mir in tišina tudi na drugih deloviščih Forme vive v Sloveniji — Bo to mednarodno prireditev rešil zakon?

KOSTANJEVICA — Forme vive, mednarodnega kiparskega simpozija, letos v Sloveniji ne bo. Na vseh deloviščih te prireditve, ki je lani obhajala tridesetletnico obstoja, je zavladala tišina. Na nobenem ni znamenja, da se kaj dogaja ali da se še bo. Ne v Seči pri Portorožu, kjer so toliko poletij nastajale kamnite skulpture, ne na Ravnah na Koroškem, kjer so umetniki oblikovali kipe iz železa, ne v Mariboru, kjer so kiparji »vllivali« plastike iz betona, ne v Kostanjevici, kamor so prihajali kiparji iz vsega sveta ustvarjati plastike iz hrastovih hlodov, posekanih v Krakovskem gozdu. Da, brez dogajanja je tudi kiparski atelje na prostem okrog kostanjeviškega gradu, čeprav je bila Forma viva letos prav tu na vrsti.

TAKO SO NASTAJALE SKULPTURE — Posnetek je še iz let, ko nad kostanjeviško Formo vivo in nad delovišči tega mednarodnega kiparskega simpozija v drugih krajih še ni visel Damoklov meč in so umetniki iz raznih dežel sveta ob tem času že oblikovali ali sestavljali svoje kiparske konstrukcije. Tako, kot je videti na tem posnetku, ki kaže angleškega kiparja med delom.

Kostanjeviško Formo vivo je tokrat preprečilo pomanjkanje denarja, nastopile pa so tudi druge težave, ki jih v minulih letih ni bilo: težave z obrtniki, ki so ponavadi pomagali kiparjem, pa težave s stroji, z lesom ipd. Tako tam, kjer se je iz zavetrja oglašalo tolkljanje po dletih, te dni lahko srečate le obiskovalce, ki si na travnikih ogledujejo na prejšnjih kiparskih ustvarjalnih srečanjih nastale lesene plastike.

Sicer pa so, kot rečeno, omravela vsa delovišča Forme vive, ne samo kostanjeviško. To pove, da je celotna prireditev v veliki stiski oziroma krizi, in to že kar nekaj let. Hude organizacijske razpoke so se pokazale pred dvema letoma, ko je ukinitve kulturnih skupnosti prvič povzročila »mrtno« leto Forme vive. Razpustitev njene skupščine in izvršilnega odbora (Forma viva je namreč bila tako organizirana) je prinesla precej zmede v nadaljnje delovanje mednarodnega kiparskega simpozija kot posebne kulturne organizacije. Zastavljala so se vprašanja, kam spada Forma viva, češ da je od tega odvisno tudi financiranje. Tekoče delo je ministrstvo za kulturo zaupalo tako imenovanemu odboru za koordinacijo. Odbor je hitro ugotovil, da takšna organiziranost, kakršna je bila (in je žal še), res ne ustreza, da so delovišča prepuščena sama sebi in da je najprej potrebno urediti status Forme vive, najboljše z zakonom.

Zakona, ki bi uredil organiziranost in financiranje Forme vive, zaenkrat še ni, ker ga ministrstvo za kulturo še ni pripravilo. Znana so le njegova (načelna) stališča do mednarodnega kiparskega simpozija. Ministrstvo meni, da Forma viva ne sme prenehati, njen koncept in vsebino pa je nujno prilagoditi današnjemu času in razmeram. Vlogo posameznih delovišč bi morali nanovo opredeliti in določiti način financiranja. Očitno je, da se ministrstvo za kulturo nagiba k rešitvi, da bi najmanj polovico denarja zagotavljale občine, v katerih so delovišča Forme vive, preostali znesek pa bi plačalo samo. Tako, kot pač sicer ravna pri sofinanciranju v drugih primerih, ko se obvezuje prispevati največ do 50 odstotkov potrebnega denarja.

Vprašanje pa je, ali bo tak način plačevanja res obveljal. Če bi, bi to bilo za občine oziroma kraje, kjer delovišča Forme vive so, krivično. Navsezadnje Forma viva ni nikjer ozka krajevna ali občinska prireditev, marveč prireditev vseslovenskega, nacionalnega pomena. In če je tako, potem bi bilo edino pravično in za obstoj Forme vive perspektivno, da bi jo vzela pod svojo streho republika.

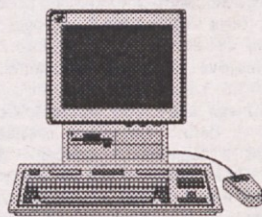
I. ZORAN

FINET, d.o.o.
Ulica brigad 49
68000 NOVO MESTO
Telefon: (068)26-856

akcijska prodaja

Računalnik GRAFIC JUNIOR ENGINE

osnovna plošča 80386SX-25Mhz
2 Mb RAM
52 MB Quantum trdi disk
1.44 Mb Floppy disk
VGA grafična kartica
VGA monokromatski monitor
Slimline ohišje
I/O port
Cherry tipkovnica
Logitech miška
inštalacija SLO znakov za WINDOWS 3.1 in DOS 5.0

Cena: 110.000,00 SIT

DISKONTNA PRODAJA DISKET BASF EXTRA

BASF 3.5"	720 KB	130 SIT
BASF 3.5"	1.4 MB	220 SIT
BASF 5 1/4"	360 KB	80 SIT
BASF 5 1/4"	1,2 MB	135 SIT

Republika Slovenija OBČINA BREŽICE SEKRETARIAT ZA UREJANJE PROSTORA IN VARSTVO OKOLJA

OBVESTILO O OPRAVLJANJU DIMNIKARSKIH ŠTORITEV NA OB- MOČJU OBČINE BREŽICE

V skladu z Zakonom o dimnikarski službi (Ur. list SRS 16/74) in Pravilnikom o rokih in načinu čiščenja in pregledovanja kurilnih naprav, dimovodov in prezračevalnih naprav ter o meritvah dimne in druge emisije kurišč (Ur. list SRS 1/76) obveščamo vsa zasebna gospodinjstva, obratovalnice, podjetja (zasebna, javna in družbenaj), ki uporabljajo kurilne naprave na tekoča in trda goriva, dimovode in prezračevalne naprave, da je upravni organ z odločbo št. 353-9/92-5 z dne 18. 4. 1992 na podlagi javnega natečaja za opravljanje dimnikarskih storitev z dne 5. 3. 1992 določil samostojnega obrtnika Ivana Jelaničiča, Ribniki 12, Sevnica, za opravljanje dimnikarskih storitev na celotnem območju občine Brežice, kjer je dolžan pričeti z delom dne 1. 8. 1992.

Vsi drugi izvajalci, razen navedenega, ki bi se pojavljali na območju občine Brežice po 1. 8. 1992, za opravljanje dimnikarskih storitev niso pristojni in nimajo pooblastil za izvajanje teh storitev. V primeru dvoma lahko imetniki kurilnih naprav, dimovodov in prezračevalnih naprav zahtevate od pooblaščenega dimnikarja zgoraj navedeno odločbo kot dokazilo pristojnosti opravljanja dimnikarskih storitev. Morebitne pogodbe, ki bi jih sklepali z nepooblaščenimi izvajalci, so nične.

V skladu s 7. in 9. členom Zakona o dimnikarski službi morajo gospodinjstva in pravne osebe omogočiti prost dostop do kurilne naprave, dimnega voda ali prezračevalne naprave, ki jih dimnikar mora pregledati ali očistiti.

Za nadzor nad delom dimnikarske službe je pristojen Medobčinski inšpektorat Krško v skladu s 13. členom Zakona o dimnikarski službi.

Prosimo za razumevanje in sodelovanje.

Izvršni svet Skupščine občine Novo mesto objavlja

JAVNI RAZPIS o zbiranju soinvestitorjev za prenovo in in- teresentov za najem prostorov v objektu Novi trg 5 (bivši Dom JA) v Novem mestu

- Objekt je zgrajen tako, da omogoča organiziranje:
 - kulturnih,
 - informativnih,
 - kongresnih,
 - izobraževalnih,
 - rekreativno zabaviščnih,
 - trgovskih,
 - gostinskih,
 - drugih poslovnih dejavnosti.
- Izvršni svet Skupščine občine Novo mesto bo na osnovi ponudb, zbranih s tem javnim razpisom, na predlog posebej imenovane komisije določil podrobnejše namembnosti objekta ter pooblastil strokovno usposobljeno podjetje, da z izbranimi ponudniki sklene najemne in druge pogodbe.
- Ponudniki, ki so lahko pravne ali fizične osebe, morajo v svojih ponudbah navesti:
 - polni naslov;
 - kratek opis dejavnosti, ki jo nameravajo opravljati;
 - načrtovani čas najema;
 - približno površino poslovnih prostorov, ki jo potrebujejo;
 - izjavo, da bodo z drugimi najemniki in podjetjem, ki bo upravljalo s celotnim objektom, sklenili pogodbe o načinu in obsegu uporabe skupnih prostorov, instalacij in naprav;
 - sredstva, ki so jih pripravili vložiti v sanacijo objekta in prilagoditev objekta novi namembnosti. Ta sredstva bodo upoštevana pri urejanju najemnih in drugih odnosov;
 - izjavo, da bodo pri končnem oblikovanju najetih prostorov obvezno upoštevali navodila upravitelja glede celostne podobe objekta.
- Zainteresirani ponudniki si lahko eno od možnih rešitev bodočih namembnosti ogledajo v prostorih ZARJE d.d., Prešernov trg 8, med delovnim časom od 8. do 15. ure. Po dogovoru je možen ogled objekta. Dodatne informacije zahtevajte po telefonu (št. 068/22-071, 23-928, 23-940).
- Javni razpis bo zaključen 15. septembra 1992. Ponudniki bodo o odločitvi obveščeni do 15. oktobra 1992.
- Ponudbe pošljite na naslov:
ZARJA d.d., Prešernov trg 8, Novo mesto,
z oznako: »Ponudba za poslovne prostore v bivšem Domu JA«

Izvršni svet Skupščine občine
Novo mesto

Kopanje v Krki: da ali ne?

Nino Primc pri odvzemu vzorca Krke pri čistilni napravi v Ločni.

Krka je v teh vročih poletnih dneh polna kopalcev. Na otoškem travniku zadnje nedelje skorajda ni bilo več prostora, polno kopalcev je bilo tudi v Kostanjevici, pri mostu v Krški vasi, ljudje so se hladili tudi na drugih mestih vzdolž te, nekdanje dolenske lepote. Krka ta čas kaže podobo zeleno-rjave gošče, ob obrežju pa se zadržujejo pravi otočki smetane. Večina kopalcev niti ne pomišlja, da si s skokom v to "mlakužo" lahko nakopije kakšne bolezni, alergije ali kaj podobnega. Spletile so se "štirije" o tem, da so v Krki kopali psa in je čez dva dneva poginil. Vse to je vodilo tudi nas, da smo se vprašali, ali je Krka primerna za kopanje.

Obrnili smo se na Upravo medobčinskih inšpekcijskih služb in povedali so nam, da na Krki za sedaj ni urejenih kopališč, zato se ljudje kopajo na lastno odgovornost. Napotili so nas na Zavod za socialno medicino in higieno, kjer smo njihovega predstojnika dr. Dušana Fortuna ogreli za akcijo, ki naj bi pokazala, če je Krka, ki je ta čas odsejajoča preganjalca neznosne poletne vročine, naša prijateljica ali sovražnica. Analizo smo kar naročili, za pokrovitelja pa poprosili Sekretariat za urbanizem in varstvo okolja občine Novo mesto, ki je brez oklevanja zagotovil kritje stroškov analize.

Minuli četrtek sva z delavcem Zavoda Ninom Primcem, založila avto z goro steklenic in steklenic, kemikalijami in toplomerom in se odpeljala na pregled Krke. Prvič sva zabredla v mrzlo Krko na Loki v Žužemberku, zatem pa še na devetih mestih: pri mlinu v Vavti vasi, na Brodu, na Loki v Novem mestu, pri čistilnih napravah v Ločni, pri Termotehniku v Mačkovcu, na kopališču Otočec, v Kostanjevici, v Krški vasi in pri izlivu Krke v Savo na Čatežu. Z Ninom, ki je mimogrede tudi nogometaš prvotiga Studia D, sva se na vsakem odjemnem mestu potrudila, da je bil vzorec pravilno odvzet. Na Zavodu za socialno higieno in medicino so naju v četrtek že čakali, da se del analiz vodo napravili takoj. Le tako je bilo mogoče, da je bilo poročilo v celoti pripravljeno do ponedeljka, ko Dolenjski list dobiva dokončno podobo. Meritve so opravljeni tudi v soboto in nedeljo, v ponedeljek pa so rezultate že bili znani.

Mikrobiološko neprimerna

"Mikrobiološke preiskave vzorcev Krke so pokazale, da voda na nobenem vzorčnem mestu ne ustreza uradnim zahtevam za kopanje v vodi II. kakovostnega razreda. Še posebej močno je onesnažen del Krke od Straže do Otočca. Le nekaj bolje kaže s Krko od Žužemberka do Straže in od Otočca do Krške vasi. V vodi je velika količina koliformnih klic, ki pri človeku lahko povzročajo razna črevesna obolenja. Nekatere od teh

zaznati tudi povečane količine nitritov, ki so posledica naših komunalnih in drugih odpadkov. Že lani smo pregledali Krko na treh mestih in natančne analize teh vzorcev so pokazale, da v vodi ni nobenih nevarnih snovi, pa tudi nitritov je manj, kot jih po normativnih predpisuje evropska skupnost za pitno vodo."

Na koncu sta oba doktorja skupaj ugotovila, da je Krka ta čas v svojem najslabšem stanju, za kopalce pa v najboljšem. Če bi malo zamižali na obe očesi, bi kopanje v Krki lahko dovolili, ne pa priporočali; prepovedali pa majhnim otrokom. Predvsem bi svetovali, da se kopalci po kopanju obvezno oprhajo. Zanimiva je ugotovitev, da Krka na Loki ni nič slabša kot na Otočcu. Prav bi bilo, da bi se turistični delavci ali kdo drug lotil izgradnje urejenega kopališča. Z malo več ekološke osveščenosti bi Krko kaj kmalu lahko imeli spet takšno, kot je bila pred 30 leti, je njuno zaključno poročilo.

Krka ni takšna od včeraj

Ob teh raziskavah nam je v roke prišlo sporočilo "Slabo higiensko stanje reke Krke", ki ga je leta 1957 sestavil direktor takratnega okrajnega higienskega zavoda, dr. Božo Oblak. V uvodu je zapisal, da je Krka postala kanalizacijska reka in že takrat opozoril na gradnjo čistilnih naprav. Za glavne onesnaževalce je poleg mestne kanalizacije štel tekstilno tovarno Novoteks, pralnico kremenčevaga peska, klavnico, mlekarino, bolnišnico in tovarno zdravil Krko. Pomembno je bilo njegovo priporočilo o gradnji skupnih čistilnih naprav in o popravilu jezov, ki bi ob vsakem času lahko zadrževali normalni vodostaj Krke.

Drugo obširno analizo je dvajset let kasneje pripravil takratni direktor mr. dr. Albin Pečavar. Lotil se je predvsem industrijskih čistilnih naprav, ki so v tistih časih predvsem mehansko ločevala trdne delce, predno so potonili v Krki. Zapisal je, da je "Krka utrjena reka, neestetskega videza, mrtva."

Zadnje obširno analizo

o kakovosti Krke je po naročilu Sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora občine Novo mesto na Zavodu za socialno medicino in higieno naročila takratna predsednica Angelca Legan. To je bila doslej najbolj popolna naloga o Krki in njenem stanju onesnaženosti. Vzorce so vzeli na 28 merilnih mestih. V debeli knjigi je na koncu zapisana naslednja ugotovitev: "Krka je pri vstopu v novomeško občino, nad Draščo vasjo, pripadala prehodu med I. in II. kakovostni razred, kar kaže na le malo obremenjen vodotok. V Mačkovcu je bila Krka po analizi že v II. in III. kakovostnem razredu, kar pomeni, da je vodotok že kritično obremenjen. Pri izstopu iz novomeške občine, v Mršči vasi, pa spet spada v II. kakovostni razred."

"Krko smo pili!"

Brane Papež je eden tistih Novomeščanov in Kapitelčanov, ki mu je Krka v poletnih mesecih pomenila vse. Nima še šestdeset let, pa se lahko pohvali, da se je kopal še v kristalno čisti Krki. "Mulci nismo trpeli žeje. Z rokami smo zajeli Krko in si jo potešili. V Krki si videl dno, nabirali smo školjke in rake. Ženske so prale in izpirale tudi najbolj belo perilo na flosih. Kopališče je bilo na

Kopališče na Loki pod sedanjim novim mostom v Novem mestu, fotografirano v začetku tega stoletja. Se bo našel kdo in kaj podobnega zgradil?

kulturna dediščina

Prešeren v kapiteljskem arhivu

Petstoletna zgodovina novomeškega stolnega kapitlja je zapustila trajne sledove v starih listinah in drugem arhivskem gradivu. Nekaj ga je zob časa uničil, nekaj so ga odpeljali drugam, nekaj pa se ga je ohranilo. Pri pregledu in popisu kapiteljskega arhiva je France Baraga odkril marsikaj zanimivega.

France Baraga je prišel v Novo mesto pred tremi leti, ko ga je na priporočilo Staneta Grande prošt Jožef Lap povabil, da uredi arhiv, ki je še od vojnih let počival neurejen in delno nepopoln. Od takrat se je arhivar že temeljito seznanil z bogatim in zanimivim arhivskim gradivom. Arhiv je danes že skoraj obdelan in bo ob bližnjem velikem slavu prihodnje leto, ko bodo praznovali 500. obletnico ustanovitve stolnega kapitlja v Novem mestu na ogled, izšel pa bo tudi vodič po arhivu, ki je prav tako že v pripravi. Piše ga kar Baraga sam.

V kakšnem stanju je bil arhiv, ko ste se ga lotili?

"Po vojni so po sili razmer morali arhiv začasno preseliti kar na hodnik, ker je oblast v proštovski arhiv. Popis sta v sodelovanju z vodjo nadškofijskega arhiva prof. Miklavčiča opravila naš priznani strokovnjak za srednji vek dr. Božo Otrepec in dr. Marija Verbič. Popisanih je okrog sto srednjeveških listin. Te se zdaj nahajajo v Ljubljani v arhivskem trezorju. V Novem mestu pa je ostalo nekaj dragocenih listin iz 14. in 15. stoletja, ki so jih takrat prezrli."

Bo to dragoceno gradivo kdaj spet našlo pot nazaj v kapiteljski arhiv ali bo ostalo za vedno v Ljubljani?

"Možnosti so, da se vrne. Tudi najstarejše in najbolj dragocene listine bodo prej ko slej prišle nazaj v Novo mesto, vendar jih bo poprej treba preslikati na mikrofilm in seveda urediti pogoje za hranjenje takega gradiva v novourejenih prostorih kapitlja. Predvsem je treba zagotoviti ustrezno varnost, saj gre za gradivo, ki je narodnega pomena."

Je bilo pri povojnem preseljevanju arhiva znotraj proštvske zgradbe in potem pri selitvi v Ljubljano kaj izgubljenega ali uničenega?

"Težko bi kaj natančnega rekel. Iz ohranjenih dokumentov se da ugotoviti le to, da sta pri selitvi v Ljubljano zmanjkala dva fascikla gradiva ubožne ustanove v Novem mestu, ki je tako v celoti ali izgubljeno ali pa se še ni našlo, če je kje založeno. V nadškofijskem arhivu smo vse pregledali, a tega gradiva nismo našli. Ni pa rečeno, da ga nekega dne morda ne bomo."

Katere listine iz kapiteljskega arhiva so najbolj dragocene?

"Dragocena je predvsem 'maksimilijana', to je druga ustanovna listina s podelitvijo kapiteljskega grba z zlatim konjem in cesarskim pečatom iz leta 1509. Pečatnik je

precej poškodovan, vendar to ni problem, ker je takih pečatnikov kar precej. Listina je napisana v krásni renesančni pisavi, na začetku pa ima naslikan barvni portret cesarja Maksimilijana I. Dragocena je tudi 'klementina', bula papeža Klementa XIII. iz leta 1765, ki je napisana v posebni pisavi, s katero so v tistem času pisali papeške bule. Vse stare listine so zelo lepo ohranjene, ker so pač pisane na pergament, ki je precej bolj trpežen kot papir. Od drugih dragocenih dokumentov je treba omeniti stari urbar iz leta 1525. Zgodovinar Dušan Kos, ki je pisal o kapiteljski urbarialni posestvi, je menil, da je ta urbar izgubljen, a je ohranjen med arhivskim gradivom."

S tem urbarjem je povezano neko zanimivo odkritje?

"Tako je. Prof. Smolik je v njegovih platnicah odkril list inkunabule, to je list iz knjige, tiskane pred letom 1500. Pri izdelavi platnic so namreč stari knjigovezi uporabljali makulaturo, neke vrste odpadni papir. V našem primeru se je med papirjem, ki so ga uporabljali za izdelavo platnic, znašel tudi zadnji list te inkunabule, Zlate legende Jakoba de Voragine, škofa iz Voraggia, ki je najbolj znamenit pisec življenja svetnikov. Na listu sta ohranjena kraj in leto tiska, in sicer gre za Augsburg in leto 1480."

V novejšem delu arhiva ste odkrili tudi gradivo, ki je širše zanimivo, predvsem gre za drobce, ki bo razveselil literarne zgodovinarje.

"Med arhivskim gradivom smo odkrili prepise dveh Prešernovih pesmi. Gre za Nebeško procesijo in Pesem o Šmarni gori. Obe pesmi je prepisal prošt Arko, Prešernov prijatelj in sošolec iz ribniških let. Arkov prepis Nebeške procesije podaja doslej manj znano inačico te Prešernove pesmi. Zanimiv

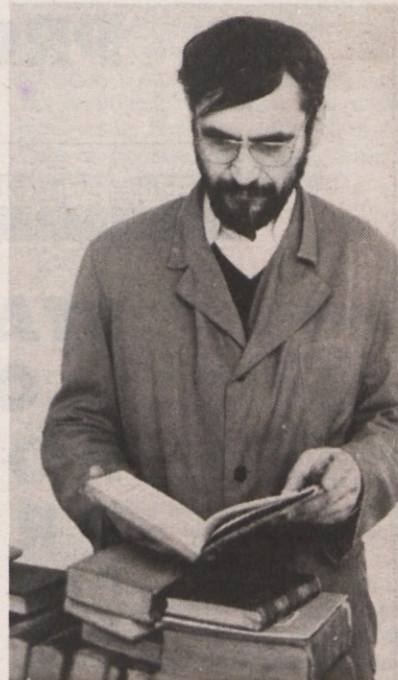

Dr. Dušan Harlander in dr. Dušan Fortuna iz Zavoda za socialno medicino in higieno v Novem mestu.

Loki, najraje smo se namakali na otočku pri pralnici peska, Bršljinci pa so hodili na Špico pri Cegelnici. Kopalna sezona je trajala od maja do oktobra, dr. Polenšek, dr. Križan in dr. Kajzelj pa so se v Krki kopali tudi pozimi", se spominja Brane Papež.

Zanimivosti iz časov dedkov in babic pa nam je za konec povedal tudi dr. Dušan Harlander, ki ga Krka še kako zanima. Prav zato si hišo postavlja ob Krki, v vasi Krka. Starejši ljudje so mu pripovedovali, kako so Krko včasih "ketnali". S konji so po dnu vlekli težko verigo. Ta je z dna pobrala ves lehnjak, ki se je nabral v enem letu. Tako so čistili dno, hkrati pa poskrbeli, da se dno ni dvigovalo, kar bi povzročalo poplave. "Takrat je Krka poplavljala le pri Kostanjevici, kako je danes, pa vemo. Včasih so skrbeli za Krko, njen videz in njene bregove, danes pravega upravljalca ni. Čas in ljudje so naredili svoje, davek že plačujemo, sprašujem pa se, kaj bodo rekli naši vnuki," je pogovor zaključil dr. Harlander.

JANEZ PAVLIN

France Baraga

del arhiva je tudi 22 škaten rokopisnih pridig kapiteljskih duhovnikov iz prejšnjega stoletja. Ti so črpali gradivo za svoje pridige iz kapiteljske knjižnice, ki je bila bogata s katehetskimi priročniki in drugo potrebno literaturo."

Vas čaka s kapiteljskim arhivom še veliko dela?

"Ureditev še ni končana. Trenutno je urejenih in popisanih že blizu sto škaten novejšega gradiva, ostalo pa bo opravljeno še v letošnjem letu. Ko bo popisovanje zaključeno, bo izšel tudi seznam celotnega arhiva v obliki tiskanega vodiča. Tako bo arhiv urejen in dosegljiv za raziskovalce, da bodo lahko iz njega črpali, pa tudi za obiskovalce, ki jih zanima naša preteklost in kulturna dediščina."

MILAN MARKELJ

Žeja na otoku, žeja v gozdu

S Tomčevim Žanom iz Krivoglavic med pogovorom nekajkrat nazdravila in ga zvrneva kozarček. Kako tudi ne! Pogovor grlo suši in pijača, ki jo je vnukinja prinesla iz kleti, je prijetno hladna. Okusna pa tudi, saj je zorela v sončnih draščkih vinogradih. V teh vročih poletnih popoldnevih res ni, da bi človek trpel žejo. Žan pravi, da jo je v svojem življenju že dovolj. Svoje dni je bil "cimerman". Tisti, ki poznajo ta poklic, že vedo, da je to naporno delo. Zdržati je treba po cele dneve na sončni pripeki, največkrat na visokih strehah, kjer se pred vročimi žarki ni kam umakniti. "Ni čudno, da skoraj nimam več las na glavi," se pošali Žan in pokaže na svetlikajoče se teme, "ko pa, so se pod kapo kar skuhalo." A na strehah Žan ni trpel najhujše žeje. Gospodarji, ki so hoteli biti s svojimi delavci dobri, so že vedeli, kako jim je treba streči. Pravo žejo je Žan trpel pri drugačnih poslih, pri takih, kjer niso bili v nevarnosti samo lasje, ampak vsa glava.

Ta je bila prvič resno v nevarnosti 3. julija 1942, ko so ga v Geršičih prijeli Italijani. Odpeljali so ga v metliški zapor, kjer so ga dobro pretepli. A lahko bi bilo huje. Trije fantje iz Geršičev, Kure, Papič in Šimec

do zapora sploh niso prišli, ampak so jih prej ubili. Iz Metlike so Žana premeščali v druge zapore in vse dlje od doma. Vse do Padove, Rima, Palerma in otoka Ustica v Sredozemskem morju so ga vodili. Na tem majhnem in vročem otoku so bili ujetniki bolj prosti, saj ni bilo kam pobegniti. Najhujša je bila prav žeja, kajti voda je bila prava dragocenost. Gostilničar jo je prodajal po isti ceni kot vino.

Čas, ki ga je Žan prebil v italijanskih zaporih, Italijanom ni delal v korist. Zavezniški so medtem osvojili severno Afriko in se bližali italijanskim obalam. Bolj ko so prodirali proti severu, hitreje so tudi Italijani na sever umikali svoje jetnike. Končalo se je v vsesplošnem razpadu in neredu, ki so ga interniranci izkoristili tako, da se je vsakdo poskušal prebiti do doma kakor je vedel in znal. Žan je iz severne Italije do rodnih Krivoglavic prišel večinoma peš, le tu in tam se je odpočil na vlaku. Srečno se je izognil vsem nevarnostim, ki so prežale na dolgi poti.

Komaj se je Žan doma dobrodu odpočil, že je bilo treba iti v partizane. Najprej na Jugorje v brigado, potem v Sadinjo vas pri

Žan in Jožefa Tomc iz Krivoglavic

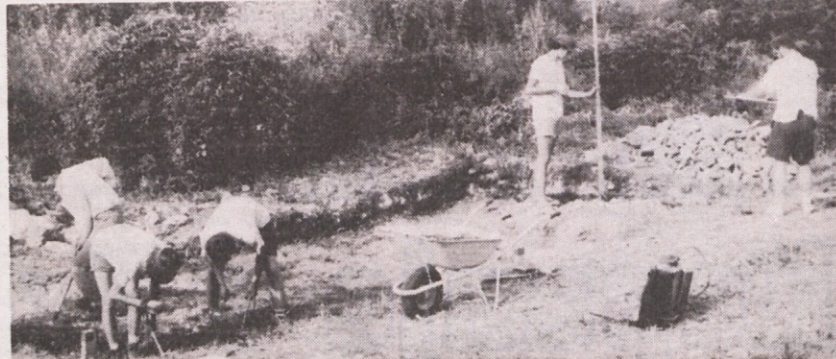
FOTO: T. JAKŠE

Semiču h glavnemu štabu, končno pa globoko v kočevske gozdove, prav pod Snežnik nad Gotenico, kjer je bila sovražnikovim očem dobro skrita partizanska tiskarna 11 A Triglav. Tukaj so prišle Žanove cimermanske sposobnosti spet do izraza. Pomagal je graditi barake. Delo ni bilo enostavno niti lahko, saj se je bilo treba znajti in prilagoditi razmeram. Stavbe je bilo treba postaviti tako, da jih sovražnik iz zraka ni mogel opaziti. Gradbeni material so si morali pripraviti sami, žeblje pa so hodili iskat na pogorišča zapuščenih kočevskih vasi. Še dlje, vse do Suhe krajine so se morali podati, da so dobili kaj za pod zob. S tiskarno Triglav je Žan preživel celih osemnajst mesecev. To je bil nenavaden čas. Živeli so povsem odmaknjeni od sveta, v strogi konspiraciji, podnevi ob tesarskem delu, ponoči pogosto ob tiskarskem stroju. Imeli pa so že elektriko in radio, tako da so bili o dogajanjih zunaj goteniškega gozda kar dobro obveščeni. Žan nikoli v življenju ne bo pozabil stroja znamke Tigel, ob katerem je prečul prenekatero noč. Enakomerno ga je poganjal z nogo, tako kot kolo vrt, in stroj je ubogljivo tiskal denar in priznanice mlade partizanske države. Na drugih strojih sta se vrtela Poročevalec in Ljudska pravica, ki so ju potem po dobro organiziranih kurirskih poteh razpečevali po Sloveniji.

Dolgotrajnega bivanja v goteniških gozdovih Žan zagotovo ne bo nikoli pozabil. Družba je bila kar zanimiva in dolga so si krajšali z mitingi in kulturnimi prireditvami. V ozadju vsega pa lebdi neprijetno dejstvo, ki ga Žan tudi ne bo nikoli pozabil. To je neprestano pomanjkanje vode. Tla ogromnih kraških gozdov so kot sito in edina voda, ki so jo lahko dobili na dostojni razdalji je bila snežnica. K sreči se je v nekaterih temnih grapah sneg obdržal vse do poletja. Lahko si je torej predstavljati, s kakšnim spoštovanjem in užitkom je Žan poslej pil vodo iz bogatih belokranjskih izvirov.

Domov se je vrnil oktobra petinštiridesetega leta. Od treh bratov je bil živ le še Tone. Lojze je umrl na Rabu, Jože je padel pri Dolenjskih Toplicah. Vse je bilo treba pričeti znova. Poročil se je s sovaščanko Jožico, ki je med vojno tudi marsikaj izkusila. Domačija jim je pogorela, na pogorišču pa je ostala kopica otrok, med njimi tudi štirje bratovi. Njegova žena je umrla, sam pa je pri Novi Štifi v partizanih padel. To so bili temelji, na katerih sta Žan in Jožefa pričela ustvarjati dom. Temelji so zdržali. Štiri otroke sta vzgojila, za njimi pa je že osem vnukov.

TONE JAKŠE

Izkopavanje na Starem gradu

Skrivnost Starega gradu

Letos poleti je na območju širše Dolenjske in Posavja več raziskovalnih taborov, bodisi mednarodnih ali s slovenskimi udeleženci. Udeleženci opravljajo ponekod sociološke raziskave, drugod izkopavajo, kot, recimo, v Starem gradu nad Podbočjem.

Tu potekajo sistematična izkopavanja že od leta 1977. Takrat se je Posavski muzej iz Brežic odločil za širše raziskovanje, ki naj bi dalo nove in natančnejše podatke o zgodovini Starega gradu nad Podbočjem. Pobuda za to širše izkopavanje je nastala že pred tem, in sicer pomalem vsakič, ko je na omenjenem kraju kmet ali ljubiteljski arheolog našel predmet, ki je buril domišljijo. Bilo je kar nekaj primerov takih najdb. Kmetje so pri obdelavi zemljišč v prejšnjem stoletju našli nakit, orožje in grobove. Poleg tega so iz tal doslej izbrskali tudi nekaj starih novcev. Tovrstni ostanki so svojčas posebej močno zanimali Jerneja Pečnika in Ignaca Kušljana, domačina, ki sta bila neke vrste ljubiteljska arheologa ali bolje starinokopa. Pozornost arheologov so ves čas pritegovale najdbe, ki so na Starem gradu prihajale ob različnih priložnostih na dan ves čas vse do danes. Zadnji iz vrste tu odkritih predmetov je ploščica, ki so jo našli marca letos. Za nekoga bo najzanimivejši podatek o ploščici ta, da je pozlačena, komu drugemu bo več pomenilo, da gre za ploščico, na kateri je upodobljena sedeča figura, najverjetneje vladar.

Izkopavanja, ki sicer ni najnovejša, a je v marsičem najbolj na očeh še danes, je več kot tona težak kamniti lev. Potem ko ga je kostanjeviški gostilničar Alojz Gač našel v vinogradu na Starem gradu, so v kamen

upodobljenega kralja živali prepeljali v Ljubljano in je še vedno v veži Narodnega muzeja.

Stari grad je po dosedanjih najdbah zanimiv za strokovnjake v več pogledih. Posvečajo se mu zaradi grobov, kajti če so nekoč nastali grobovi, so pred tem verjetno kje blizu živeli ljudje. Arheologi so domneve o tem z dokajšnjo verjetnostjo potrdili že omenjenega leta 1977. Na Starem gradu so načrtno kopali na štirih mestih. Sondiranje je pokazalo, kot je pred dnevi povedala Katarina Katja Predovnik, zdaj študentka 3. letnika arheologije na ljubljanski Filozofski fakulteti, da je bil Stari grad naseljen že v starejši železni. Že omenjeni kamniti lev pa je eden glavnih dokazov, da naj bi ta kraj naseljevali Rimljani.

Na kraju, kjer je letos in je bil že prej arheološki tabor, je po mnenju poznavalcev stala utrdba, o kateri po besedah Predovnikove ni nikakršnih pisanih virov. Grad, ki je domnevno stal na tem mestu, ni vrisan v nobenem načrtu, ne omenja ga niti Valvasor. Obdelava gradiva, do katerega so arheologi prišli z izkopavanjem leta 1977, je ponudila nekaj več podrobnosti, ki bodo čez leta skupaj z novimi odkritji mogoče dale celovito sliko o Starem gradu kot utrjeni naselbini. Domnevno gre za utrdbo iz časa med 12. in 16. stoletjem, ki naj bi pripadala kostanjeviški gospodi.

Letošnji tabor, ki naj bi zagotovil nova znamenja o živahni naselitvi Starega gradu v Podbočju v preteklosti, je mednarodni. Raziskava, ki jo vodi doc. dr. Mitja Guštin, predstojnik oddelka za arheologijo na ljubljanski Filozofski fakulteti, je pritegnila študente iz Belgije, Anglije, Češke, Poljske, Italije, Hrvaške in Slovenije.

MARTIN LUZAR

PRODAJAMO

STANOVANJA LOKALE POSLOVNE PROSTORE PAVLINOV HRIB TREBNJE

GRADBENO PODJETJE GROSUPLJE
INŽENIRING, EMONSKA 8
LJUBLJANA, TELEFON: 061/158306

d.d., vam v svojem salonu
v Metliki, Rosalnice 5

nudi kopalniški program KOLPA-SAN, program kuhinjskih korit KOLPA-KER

AKCIJSKA PRODAJA

od 10. 8. 1992 do 29. 8. 1992

- 35% popusta na izdelke kopalniškega pohištva AFRODITA ob takojšnjem gotovinskem plačilu, ali na čeke 1+3 s 5% popustom
- 15% popusta na ostali program I. kvalitete KOLPA-SAN in KOLPA-KER ob takojšnjem gotovinskem plačilu ali brez popusta na čeke 1+2
- do 60% popusta od izvoznega programa kadi ter polkrožne tuš kadi (količine omejene), kopalna kad ACAPULCO 180 samo za 11.000,00 SIT vključno z davkom

Poleg programa KOLPA-SAN ter KOLPA-KER pa vam nudimo še po zelo ugodnih cenah keramične ploščice, vodovodne baterije, gumi kable, črpalke Grundfos. Traktorske plašče 11,2/10-28, cena po kom. 18.240,00 SIT. Traktorske plašče 14,9/13-28, cena po kom. 33.001,00 SIT vključno z davkom.

Pričakujemo vas vsak delovni dan od 8.00 do 18.00, ob sobotah od 8.00 do 12.00.

KOLPA d.d., Metlika, Rosalnice 5
telefon: (068) 58-292, 58-273
telefax: (068) 58-180

OBVESTILO

Zavarovalnica TILIA d.d. Novo mesto v sodelovanju s Svobodnim sindikatom pri Zavarovalnici nudi svojim zavarovancem posebne ugodnosti pri nakupu premoaga:

- sprejemljive cene in
- brezobrestno obročno plačevanje na 3 obroke

Z ugodnostmi in njihovimi pogoji so seznanjeni vsi predstavniki sindikalnih organizacij svobodnih sindikatov podjetij, vse informacije pa dobite na sedežu Zavarovalnice TILIA v Novem mestu, Cesta herojev 1, telefon 22-152, interna številka 21.

Z zavarovalno polico
in člansko izkaznico
Zveze svobodnih sindikatov se živi ceneje!

NAJSLABŠI ZRAK V CENTRU

NOVO MESTO — Zavod za socialno medicino in higieno Novo mesto je po naročilu občinskega sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora v letošnji kurilni sezoni na petih mestih v Novem mestu meril onesnaženost zraka z žveplovim dioksidom in dimom. Meritve so pokazale, da je zrak najbolj onesnažen v centru, kjer so bile mejne vrednosti največkrat prekoračene. Dvakrat so bile koncentracije večje od mejnih še v Žabji vasi, najmanj pa je bil zrak onesnažen na Drski. Rezultate naj bi pojasnjeval mestni toplotni otok oz. usmerjanje toka zraka proti središču mesta. V centru so tudi zgoščena drobna kurišča, svoj delež k onesnaževanju centra pa gotovo prispeva tudi promet. Plinifikacija tega ne bo popravila, marsikaj drugega pa. Omenjene meritve bodo osnova za primerjanje razmer po priključitvi večjih onesnaževalcev v mestu na plinovod.

NAGRADI V NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 29. nagradne križanke izbral MARIJO VESEL in OLGO TOMAZIN, obe iz Novega mesta. Veselovi je pripadla denarna nagrada, ki jo z današnjim dnevništvom povišujemo na 2.000 tolarjev. Tomažinova pa bo prejela knjižno nagrado. Nagradenkama čestitamo. Dobitnico denarne nagrade prosimo, naj nam čimprej sporoči svojo enotno matično številko (EMŠO) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da ji bomo nagrado lahko kar najhitreje nakazali.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 17. avgusta na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 31! Novomeščani lahko ovojnico z rešeno križanko brez pošne znamke oddajo v naš nabiralnik pri vstopu v stavbo, kjer ima uredništvo svoje prostore.

REŠITEV 29. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 29. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: MORJE, SMUK, KOALICIJA, AKSIS, ZET, ROP, LADA, RIBIŠKE, AR, ZANOSNOST, VODNAR, ASKOLD, IGRA, BAUM, PIR, ORA, KARCINOZA, LAHTI, GENITIV, ADEPT, ORAČ, NA.

prgišče misli

Kar počnemo iz strasti, to bi morali početi. Ne glede na to, kako to ocenjujejo drugi.
H. DOUTINE

Praznik ima moč, da ljudi spremeni.
Č. AJTMATOV

Bistvo umetnosti je zgodba.
B. ŠTIH

Odpovedujemo se svojemu bistvu, ker nas je strah za svojo eksistenco.
C. ZLOBEC

Ženska se razlikuje od moškega po globoki izkušnji življenja.
P. ZIDAR

nagradna križanka

31

KEM. SIMBOL ZA FOSFOR	NAŠ JEZIKOSLO-VEC (JAKOB)	OVERITEV	VODIČ LUTK	AVTOR: JOŽE UDIR	KEM. ELEMENT, PODOBEN NATRIJU	UTAJITEV	KAVSANJE	MOŠKO IME	RACMAN
				PRIDELOVA-LEC LUKA					
ANGL. MOŠKO IME				LATINSKI PREVOD BIBLIJE					
GLISTAV OTROK				ABORTUS					
PREVLEKA OPEČ. ZIDU IZ MALTE									
							SREČKO KOŠOVEL		
DL	GRŠKA MITOLOŠKA REKA V PODZEMLJU	POMOŽNI DUHOVNIK	LAT. NÁPAKE		SVETNIŠKA PODOBA	ROMUNSKA DENARNA ENOTA	OBRUNEK	RIMSKI VOJSKO-VODJA (PREMAGAL ATILIO)	JAPONSKO VELEMESTO
NAŠ PISATELJ JAKOB ("MIKLOVA ZALA")				PORTUG. RAZISKOVA-LEC PEDRO					
				TENIŠKA IG. JAUŠEVIC					
ETUI			ČAS BREZ VOJNE		POK. SOV. SAHIST PAUL				
			POKLON		ITAL. VELETOK				
ZELO TRDA KOVINA				STELJNIK					
				GRŠKA ČRKA					
OBLIKA COLNA ALI LADJE						BARVA IGRALNIH KART			
						GR. MIT. SONČNA DEZELA			
PTIČJA SAMICA				VZVIŠENA LIRSKA PESEM					

K praktični KRIŽ A Ž

Dva pravokotnika - bluza

Počitniško poletje se je prevesilo v drugo polovico, a za nekatere se počitnice šele začenejo. Te vroče dneve je sicer najugodnejše preživljati s čim manj obleke na sebi, cele dneve in povsod pa v kopalkah le ne moremo biti. Prav pridejo udobna, praktična in hkrati modna oblačila, ki jih lahko sešijemo tudi same. Bluza brez rokavov, h kateri oblečemo poletno krilce ali priljubljene pajkice, oziroma mini obleka, sta le dva pravokotnika z izrezom za vrat, da ni prevroče. Kroj je preprost, enostaven za šivanje, bluza pa super moderna zaradi cvetličnega vzorca ali prav tako modnih pik ali geometrijskih vzorcev. Podobno enostavna in modna je tunika s kratkimi rokavi. Ob straneh ima razpore. Oblečemo jo čez mini ali daljše, ozko, nagubano ali plisirano krilo, ali čez kratke ali dolge hlače. Če tuniko v spodnjem delu razširimo v hlačnice, spredaj vsijemo zadrgo in v pasu elastiko, je tu še nepogrešljiv prikupen pajak.

Če razpokajo roke, ustnice

V času, ko je veliko dela na vrtovih in njivah, zemlja roke hitro izsuši. Rdeče razpokane roke namažite zvečer s kapico ožete limone ali pa vmasirajte v vlažno kožo nekaj kristalčkov citronske kisline. Da bi se koža na rokah sploh ne razpokala, pa se lahko zavarujete tako, da si roke čez dan večkrat namažete s kremo ali oljem in nekaj časa drgnete roko ob roko. Če se je rok prijel vonj po čebuli ali česnu, ga odstranite tako, da roke drgnete z drobno soljo. Če pa ne želite imeti razpokanih ustnic, si jih vsaj dvakrat na dan namažite z medom in ga polžite z ustnic šele po petih minutah.

Stročji fižol v jajčni omaki

Potrebujemo: 80 dag stročjega fižola, 5 dag slanina, 3 žlice olja, 1 čebulo, 2 stroka česna, 2 rumenjaka, sok ene limone, šopek peteršilja, sol, poper, 5 dag sira. Očiščen in opran stročji fižol skuhamo. V ponev vlijemo olje in na njem svetlo prepražimo na grobo sesekljano čebulo in na kocke narezano slanino. Dodamo odočen stročji fižol, popramo in premešamo. Zalijemo z zajemalko vroče vode ali juhe, posodo pokrijemo in nekaj minut dušimo. Rumenjaka, limonin sok, nariban ementalški sir, sesekljan peteršilj, sol in poper dobro razvrkljamo. Stročji fižol za trenutek odstavimo in nanj vlijemo jajčno omako. Ponev spet pristavimo in nad šibkim ognjem rahlo mešamo, dokler se omaka nekoliko ne zgosti. Postrežemo takoj.

Čas za endivijo

Marsikatera gredica v našem zelenjavnem vrtu je v tem času že izpraznjena in treba je pomisliti, kaj z njo. V tem času je zelo primerno obdobje za sajenje endivije, ki nam bo nadomestila zeleno solato. Endivija se močno razraste, in če nočemo, da se nam bodo na nji pojavljale glivične bolezni, jo moramo saditi vsaj na razdaljo 30 cm, lahko tudi več. Sadik ne smemo saditi globlje, kot se rasle prej, sicer zastanejo v rasti in rade poženejo v cvet. Če želimo vzgojiti res kakovostno in okusno endivijo, jo moramo vsaj 10 dni pred uporabo beliti. Belimo jo različno, in to tako, da jo vezemo ali pokrivamo s črno folijo.

Rešilna blazina

V nekaterih dražjih modelih avtomobilov so varnostnim pasovom že priskočile na pomoč zračne blazine. Te naj bi se pred voznikom in sopotnikom na prednjem sedcu v primeru trčenja napihale in ju tako obvarovale pred težjimi poškodbami glave. Kaže, da se bodo za te vrste zaščito sčasoma odločili tudi proizvajalci cenejših vozil, saj bo cenejša serijska proizvodnja omogočila tudi serijsko vgrajevanje. Blazina se prične napihovati po 20 milijoninah sekunde po trčenju, popolnoma pa je nepihnjena po 80 milijoninah, dovolj, da prestreže sunek voznikovega telesa. Število poškodb glave zmanjša od 25 do 40 odstotkov.

zdravnik svetuje

Z otrokom na počitnice

Če moramo z otrokom na pot, si skušajmo urediti potovanje tako, da si izberemo za vožnjo predvsem jutranje in večerne ure, ko se ozračje nekoliko ohladi. Za počitnice z majhnim otrokom sta primerna predvsem junij in september. Kolikor manjši so otroci, toliko bolj so občutljivi za vse spremembe, pa naj si bo to podnebje, hrana ali pa zgolj posteljica, ki je otrok ni vajen. Zato ni vseeno, kam se odpravimo z otrokom na počitnice.

Zelo majhen otrok se najbolje počuti v domačem okolju. Za sprehode in sončenje je tudi v bližnji okolici dovolj prostora. Drugače je z nekoliko večjim otrokom, saj mu sprememba okolja pomeni prijetno poživitev in razvedrilo. Če je otrok zdrav in odporen, se lahko odpravite z njim kamorkoli, povsod se bo dobro počutil in domov se bo vrnil še bolj zdrav. Če pa je otrok bolehen, se hitro utruja in je pretirano občutljiv in nervozen, bo verjetno morska klima zanj preostala. Mnogo bolje se bo počutil v zmernejši klimi srednjeevropskega področja, na višini 600 do 800 metrov, v hladu gozdov in ob jezerih. Otrokom, ki se nagibajo k obolenjem dihal ali pa imajo celo astmatične napade, bo dopust ob morju zelo koristil. Sončenje in kopanje priporočamo tudi pri nekaterih kožnih boleznih, kot na primer pri luskavici. Ne samo klima, že sama sprememba okolja in način življenja ugodno vplivajo na zdravje vašega otroka. In ne nazadnje bo imel otrok nekaj dni svoje starše samo zase, in to ves dan!

Priprava na potovanje?

Temeljito morate premisliti, kaj boste vzeli s seboj. Čeprav majhen, potrebuje otrok celo goro prtljage. Rado se zgodi, da pozabite doma kaj bistvenega, denimo dudo, brez katere vaš otrok zvečer ne more zaspati, ali njegovo najljubšo igračo, brez katere ne zdrži niti hip.

Seveda sodijo k počitniški prtljagi tudi kanglice in lopatke pa plavalni obroč ali rokavčki in gumijaste copatke, s katerimi bo šel lahko brez strahu v vodo. Tudi zaščitnega klobučka, ki bo otroka varoval pred sončnimi žarki, ne smete pozabiti, še posebej, če je vaš otrok svetlolas in še nima najbolj bujnih las. Ne pozabite kreme za sončenje z visokim zaščitnim faktorjem! Za nežno otrokovo kožo priporočamo predvsem mleko ali kremo, ki se v kožo dobro vpije. Brez strahu pa pustite doma hlačke. Če kdo, potem jih majhen

otrok prav gotovo ne potrebuje. In če vašemu malemu junaku kdaj pa kdaj še vedno uide v hlačke, naj bo v kovčku tudi paket papirnatih plen za prvo silo. Dobro je, če vzamete s seboj tudi zaščitno platno za posteljo, v kovček pa spada tudi kahlica. Tudi ob morju je lahko prav hladno, zlasti če piha burja, zato ne smeta manjkati topla jopica in dolge hlače. Obleka naj bo sploh zračna, iz naravnih materialov, otroka ne sme tiščati in vezati, ne sme ga ovirati pri gibanju. Sintetične tkanine so v vročini vse prej kot primerne za kožo.

Kaj storiti za prijetno potovanje

Ker potrebuje majhen otrok veliko spanja, mu morate omogočiti, da bo med vožnjo lahko tudi spal. Zelo prav pride velika potovalna torba za nošenje otroka, a če prostora ni dovolj, zadošča tudi materino naročje. Če traja vožnja več kot tri ure, bo hotel otrok tudi jesti. Najbolj enostaven način je dojenje, saj je taka hrana vedno čista, primerno ogreta in vedno pripravljena. Sicer pa so na voljo različne mešanice mleka v prahu, ki jim dodamo ustrezno količino prekuhanе vode. Tudi gosto hrano dobimo že pripravljeno in jo je treba le pogreti.

Manj problemov bomo imeli s pripravo hrane za nekoliko večjega otroka. Na pot ne jemljemo hrane, ki se na vročini hitro kvari. Prav tako niso primerne razne salame, ker otroka po njih žeja. Za žejo niso primerni močno sladkani sadni sokovi, ker preveč obremenjujejo prebavila pa tudi odžejajo ne! Tudi mleko je v prvi vrsti hrana in šele nato pijača. Zelo primerno je sadje ali jogurt, seveda pa ne sme biti sparjeno, zato na pot skoraj ne morete brez hladilne torbe. Med vožnjo ne dajemo otrokom žvečilnih gumijev ali bonbonov, ker lahko pri naglem zaviranju zdrsnejo v sapnik.

Če potujete z lastnim avtom, ritem potovanja lahko prilagodite otroku. Prav tako si avto z malo spretnosti lahko zelo udobno uredite. Na prtljago v zadnjem delu avtomobila položite blazino ali penasto gumo in vaš malček se bo lahko po mili volji premetaval in kobalil, ne da se boste bali, kam bo padel. Otroku bo tudi zaspal, kadar se mu bo zahtelo. Priporočamo, da se med vožnjo večkrat ustavite v prijetni senci, počitek pa lahko izkoristite tudi za pripravo hrane.
mr.sc.dr. TATJANA GAZVODA

zanimivosti iz sveta

Ozona je premalo in preveč

Videti je, da se je ozon prebil iz anonimnosti in postal skorajda mala medijska zvezda; o njem veliko pišejo in še več govorijo. Kdo ni slišal za ozonske luknje in tanjšanje varovalnega ozonskega plašča, ki ščiti vse živo na našem planetu pred ultra vijoličnimi žarki? Izginjevanje ozona v visokih plasteh ozračja skrbi ves svet in človeštvo se trudi narediti, kar se da, da bi tega plina ne zmanjkovalo. Povsem druga stvar pa je, ko gre za ozon v najnižjih zračnih plasteh, torej za zrak, ki ga dihamo. Tu ozon ni prijazen plin, prej obratno; če ga je preveč, postane nevaren človekovemu zdravju.

Ozon v nižjih zračnih plasteh predstavlja manj kot 10 odst. vsega ozona v ozračju. Nastaja po naravni poti, še posebno v vročih poletjih, k povečanim količinam tega plina pa v zadnjih desetletjih veliko pripomorejo tudi človekove dejavnosti, krivci so predvsem emisijski plini prometnih sredstev in termoelektrarne. Povečana koncentracija ozona je nevarna za vsa živa bitja, rastline, živali in človeka, zato jo redno merijo. V sosednji Avstriji so prejšnji teden namerili večje koncentracije, zato so opozorili prebivalstvo, naj bo pripravljeno na posebne ukrepe, če se bo koncentracija še povečevala. Pri nas so koncentracije ozona, ki jih prav tako redno merijo, v mejah normale, zato zaskrbljenost (še) ni potrebna.

Prekletstvo turizma

Poletje je čas turizma. Množica ljudi se v poletnih mesecih seli iz svojih stalnih prebivališč v druge kraje, v gore, na morje, ob jezera, na podeželje, v eksotične dežele. To sodobno preseljevanje ljudstev, ki naj bi služilo uživanju in sprostitvi, kar je nedvomno dobro, ni zgolj to; osveščeni ljudje vse glasneje opozarjajo, da gre pri množičnem turizmu tudi za svojevrstno "turistično onesnaževanje". Letos bo svetovni turistični val ponesel 400 milijonov ljudi na razne konce sveta. To je 16-krat več kot leta 1950!

Pomislimo samo na hudo obremenitev komunalnih naprav v turističnih krajih, ki se jim število prebivalstva za nekajkrat poveča, kar se pozna tudi pri urejanju ekoloških vprašanj, od odlaganja odpadkov do kanalizacije. Obremenitev ožjega okolja je v vrhuncu turistične sezone izredno velika. Toda turistično onesnaževanje ne pomeni le ekološkega obremenjevanja okolja, marveč tudi uničevanje kulturne in naravne dediščine. Iz sveta prihajajo žalostne novice o uničevanju kulturnih spomenikov v Italiji, Egiptu, Grčiji in drugod. Sloviti staroegipčanski tempelj v Luksorju je posvinjan z grafiti, ki prekrivajo tisočletne dragocene zapise. Na kipu Svobode v New

Yorku imajo posebej zaposlenega človeka samo za to, da odstranjuje prilepljene žvečilne gumije, ki jih turisti odlagajo vsepovsod po mogočem

kipu. Italijanske renesančne umetnine na javnih prostorih so popisane z maloumnostmi arogantnih turistov. V afriških naravnih parkih so živali že povsem zbegane, ker jih ves čas zasledujejo avtomobili s turisti. Celu v visokogorju težko dostopnih himalajskih osemstisočakov se nabirajo gore smeti za številnimi turističnimi odpravami, tako imenovanimi trekkingi.

V turizmu se obrača veliko denarja, vendar pa takšen, kot je, postaja svojevrstna nevarnost, o kateri bo treba prej ali slej premisliti.

Kdo najbogatejši?

Že lepo vrsto let v času kislih kumaric časopisi in revije objavljajo najrazličnejše super lestvice. Mednje ne moremo uvrstiti lestvice najbogatejših ljudi na svetu, ki jo že precej let pripravlja ugledna revija Forbes. Po tej lestvici, ki jo pripravljajo ekonomski analitiki, sta najbogatejša človeka na svetu Japonca, in sicer Takio Mori in Jošiaki Tsutsumi. Mori, zdaj že 88-letni mož, je nadvse uspešen trgovec z nepremičninami, Tsutsumi pa je lastnik železnice in igrači za golf. Morijevo premoženje so ocenili na 13 milijard dolarjev in je tako za 3 milijarde večje od premoženja svetovnega vice bogataša Tsutsumija, ki je do leta 1990 cela štiri leta vladal na vrhu Forbesove lestvice. Zanimivo je, da so številke, ki jih navajajo letos, nekoliko nižje od lanskih, ko sta se oba Japonca prav tako sončila na vrhu lestvice. Tretji super bogataš pa je Američan William Gates, ustanovitelj slovite hiše računalniške programske opreme Microsoft.

Četudi sta na vrhu lestvice Japonca, pa imajo največ milijarderjev v ZDA (101), sledi Nemčija (44) in šele potem je na vrsti Japonska (34).

Revija Fortune, ki tudi sestavlja lestvico najbogatejših ljudi na svetu, trdi drugače. Na njeni lestvici je še vedno na vrhu bruneški sultan, ki je "težak" kar 31 milijard dolarjev, prvak s Forbesove lestvice Taikiro Mori pa je šele na osmem mestu.

PEČATNIK MESTA BREŽICE - Posavski muzej Brežice hrani pečat mesta, ki je bil v rabi od druge polovice 16. stol. dalje. Pečat ima 7 cm dolg ročaj, premer pa je 20 do 22 mm. Izdelan je bil po vzoru večjega pečata iz leta 1530, ki se nahaja v Štajerskem deželnem arhivu v Gradcu. Napis na širokem napisnem traku se glasi: S.DER.STAT.RAIN. Na začetku napisa je drobna peterolistna cvetica, pod napisnim trakom pa stoji ščit poznorenesančne oblike z dvema okraskoma na vsaki strani. Sredi grbovnega polja so trije "brežci" ali hribočki, od katerih je srednji višji, za njimi pa se do vrha dviga konica z dvojnimi robom in gubo po sredini. Na obeh straneh konice sta veji, spodaj pa vitičasto okrasje. Na dnu grba manjkajo valovi reke. Odtisi pečata so ohranjeni na številnih aktih iz 17. in 18. stol. Pečati s krajevnim grbom kot razpoznavnim znakom so bili mestom in trgovcem nujno potrebni, zato so jih skrbno hranili in varovali. (Pripravila: kustodinja Vlasta Dejak)

Ex Tudinovih zapiskov

V hišah smrdi strašno - V dolenskih krčmah pa tudi drugih hišah pazi se vse premalo na prezačenje. V zaduhli izbi človeku kar sapa zmanjkuje. V dobro obiskani krčmi ugasnila je sveča, ker ni bilo zraka. Trdopljuni pivci pa niso nič slutili, še čudili so se luči in ugibali, kaj more neki biti, da ne gori lampica polna olja. V hišah, kjer je več malih otrok, smrdi strašno grdo, ker se plenice suše na peči in se poscane tla ne očistijo zmirom sproti. Da bi se odprlo okno, pozimi nikomur ne pride na misel; še smeji se ljudje "norcu", ki jih na to potrebo opozoruje.

Kvanta se v prilikah - Dolenjci radi zabavljajo indirektno, da človeka pičijo in jih vendar ne more lahko zavrniti, ker bi rekli, kako more on misliti sebe, ko vendar niso imenovali nobene osebe. Tudi kvanta se v prilikah, kar je po eni strani prav, ker se saj nevedni otroci ne pohujšujejo. Z deklji mnogi ne znajo govoriti nikoli popolnoma resno.

Občutek je pri tem podoben tistemu, ki te preveva, medtem ko se sprehajaš po ulicah nekdanjega Pompejev, nedaleč od Neaplja, ki jih je uničil ognjenik Vezuv. Pot se dviguje, razgled postaja vedno lepši, vedno pogostejše pa se tudi sprašuješ, kakšen smisel ima vzpenjanje na goro po tako urejeni poti. Tedaj pa že zagledaš ob strani klop, kjer se lahko odpočineš in naučiješ lepote narave, ki se ti tu ponuja kot sožitje kopnega z morjem. Opaziš tudi ograjo in tablo z opozorilom, da je hoja naprej proti vrhu lahko nevarna dihalom. Toda večina tabla ni prestrašila; odločili so se pač, da se vzpenjo na vrh, da si bodo lahko ob kraterju, iz katerega se dviguje dim, od blizu ogledali rumena polja žvepla.

Na približno tretjini poti do vrha se konča tlakovana pot in se začne prava planinska steza, ki pelje najprej med grmičevjem, kmalu pa se grmičevje konča in se začne goli kamen z vulkanskim, pepelnato črnim drobnim peskom. Ta del poti je že bolj podoben pravim hribovskim vzponom. Ko pridemo do prvih kamnin, ki so prekrite z žveplom, se nam misli usmerijo k Zemlji, poskušamo se spomniti, kar vemno o njenem nastanku ter o njeni skrivnostni žareči notranjosti. Do vrha ni več daleč. Sprehodimo se še po pobočju razmetanega kamenja, ki spominja na slike z Luninega površja, in že smo na robu kraterja.

Najprej zvedavo gledamo proti središču, nato pa zberemo pogum in se odločimo za sprehod okoli kraterja po njegovem robu. Še zadnji sončni žarki zgodnjega večera se lomijo v zadržljivo smrdečem oblaku dima, ki zgovorno dokazuje, da vulkan še ni povsem ugasnil. Veter, ki veje iz morja na kopno, odnaša

Sonja Nemanič:

PRI OGNJENIKIH DOMA

smrad proti središču kraterja, tako da se lahko popolnoma približamo tistemu delu ognjenika, ki je živ. Zvedavo se sklanjam nad debele plasti žvepla in opazujem zanimive kristalne oblike, v katere se oblikuje rumen prah. Radovedno podrim roko tik nad eno izmed lukenj, iz katere uhajajo plini. Vulkan me takoj kaznuje: speče me po dlani, da glasno zavpijem.

Slovenska žilica po odkrivanju novega se pokaže tudi ob našem sestopu, ko se štirje odločimo, da se ne bomo vrnili po isti poti, pač pa zavijemo po prečnem tolmunu zbitega rdeč-rjavega vulkanskega peska, globoko razbrazdanega od dežnih nališov. Prečna pot je v začetku videti kot zanimiva popestritev, toda kmalu se pokaže, da po njej ne bo mogoče priti do vznožja. Obrnemo se pravokotno nanjo in krenemo naravnost proti dolini. Z velikimi napori se prebijamo po ozkih, drsečih in zelo krušljivih, včasih globokih in strmih rovih. Približno na polovici vulkanskega pobočja zavijemo na sipko področje črnega drobnega peska, po katerem bi bilo smučanje veliko večji užitek kot pa spodsavajoča hoja. Prah se nam nabira ne le v čevljih, pač pa nas prekriva po celem telesu. Tudi temeljito čiščenje kasneje v dolini ni pomagalo - nekaj tega prahu, ki se je nabral v oblačilih, sem prinesla celo domov.

Posledica vulkanskega delovanja na Vulkanu je tudi topla mlakuža, kjer se turisti

VAŠA ZGODBA

D.F.:

Lipovo cvetje

Davnega poletja sem stikala po grmskem hribočku za lipovim cvetjem. Pripogibala sem spodnje veje mogočne lipe, kjer je bilo le malo bere. Obrali so ga že drugi. Takrat še ni bilo lepo pakiranih pleterskih in Ašičevih čajev.

Prižvižgal je rdečeličen fant in me ogovoril kot star znanec: "Nič ne dobiš, kaj? Počakaj, nasekal ti bom vej!"

Kot maček se je potegnil po gladkem deblu do prve rogovile, se umo pretikal med vejevjem, da so se roji čebel vznemirili in jezno godrnjali. Že se je oglašil vejniki prav v vršičku. Takrat sta se od hiše za kapelo božjega groba utrgali ženski postavi.

"Tine, za božjo voljo, kam pa rineš! Tudi spodaj so veje kar kosmate od cvetja," je žugala starejša, mlajša, v visoki nosečnosti, pa je v trobilo iz dlani moledevala, naj se Tine precej spravi z lipe, da se vsa trese od strahu zanj.

Začutila sem, da trojica spada skupaj, zato sem se spustila po rebri navzdol. Veseli fant v krošnji je preslišal opomine in zaklical proti meni: "Kam pa? Saj naši ne bosta obrali!"

Odsekana veja je zaplavala v mojo smer. Potem smo družno obirali lipovo cvetje.

Tako je Tine, takrat še podnajemnik, postal moj dobri znanec. V našem koncu si je postavil štalico za kravico, kakor se je rad pošalil. Bilo je v času, ko smo na veliko gradili, tudi gradove v oblake in se drug za drugega nismo dosti brigali.

Tine je bil iskan obrtnik. Bil je tih delavec, vedel je za modrost, da tisti, ki veliko govori, sicer seje, žanje pa oni, ki poslušajo. In on je rajši poslušal, zato je tudi uspešno žel.

Močan in preudaren je bil kot stvarnik: spočel je misel, rekel: "Hočem!" in bilo je. Visoka hiša z balkoni, preproga žametne trate okoli, nekaj izbranih drevesc in lepote gmičja pa vrtiček za kuhinjo in špalir cvetja, ki je cvetelo od pomladi do zime prav do hišnih vrat. Na sončni strani je potegnil brajdo samorodnice, kajpak bolj zaradi

vonja ob cvetenju in zorenju, ki ga je spominjal na domači lubenski nograd. Vse je opasal z železno ograjo.

Ničesar mu ni padlo z neba, pošteno se je trudil. "Ampak glavno je," mi je nekoč rekel, "imeti pamet na pravem koncu. Od samega dela postaneš preje grbast kot bogat. Znati je treba, znati."

In on je znal. Ni ga premamila tovarna z odrejenimi urami dela, prostim časom, stanovanjem v bloku, regresom za poletni dopust. Nobenega direktorja, nobenega delovodja ni trpel nad sabo; bil je sam svoj gospodar. Njegov delavnik se je ravnal po naročilih, ki so kar deževala z vseh strani, da vsem ni mogel nikoli ustreči. Poleti je družino pošiljal na morje, že zaradi drugih, a njegov posel je takrat najbolj cvetel. Greh bi bilo poležavati in še zapravljati povrhu.

Tako so tekla leta v nenehnem naprežanju. Še to bi bilo dobro narediti, spremeniti, dokupiti...

V poletno jutro je treščila novica: "Tineta je zadela kap, konec je z njim."

In že je visel v omarici pri mostu črno obrobjen list.

Kot bi mi umrl brat, me je tiščalo v prsih. Da ga res ni več? Tineta, ki mi je pred leti nasekal lipovih vej! Še preteklo nedeljo sva se šilila na vrhu klanca. Soparna vročina je trepetala v zraku. Bil je res nekoliko upogujen v hrbtu in čudna rdečica mu je barvala lica. Ustavila sva se, kar se je redko zgodilo, ponavadi sva si samo bežno pokimala. Pomenljivo me je vprašal, če vem, katere tri stvari človeka osvežijo in mu preženejo skrb. "Voda, cvetje in ženska lepota," se je široko zasmeljal, me potrepil po rami in pogledal z dolgim, živim pogledom. Zdaj vem: to je bilo slovo, nikoli prej ni bil tako domač z menoj.

Šla sem ga pokropit. Ležal je na parah, ves v cvetju, spokojen in lep. Ob vzglavju je hlipala mlada vdova, otroka sta bila še premajhna za bolečino. Po lipovem cvetju je zadisalo, ko sem ga kropila; a cvetje ni prinašalo osvežitve, ni prinašalo pomiritve s človekovo usodo.

vaša zgodba/vaša

KNJIŽNA POLICA

Zidarjevo iskanje Boga

"Vsako romanje je protipremik. In v resnici atentat nase. S tem, ko sprejmeš to kot svojo zadnjo možnost, si že v lasti prepričljivih dokazov, da je spokornost resnično premik nazaj

korno romanje, pod tem naslovom pa prinaša dvojce proznih zapisov Medjugorje in Jabolko iz skrinje zaveze. Knjiga je nedolgo tega izšla pri založbi Mihelač.

V nji se naš najbolj plodoviti pisatelj ponovno izkazuje kot pisec, ki mu je pri srcu stara in v literaturi najbrž nikoli izčrpana tema - bogoskatejstvo. Romanje v hercegovski Medjugorje, v kraje, kjer se je prikazovala Naša Gospa in so se dogajala čudežna ozdravljenja, in izkustvo s karizmatičnim patrom Emilienom Tardifom, ki je pred leti prišel ozdravljati v duhu evangelija tudi k nam v Slovenijo, služi pisatelju kot okvir, v katerem splete celo vrsto življenjskih poti in usod, pripoved pa ves čas zastavlja v razmišljujočem tonu, saj se zgodbe umikajo v ozadje, v ospredje pa stopata razmislek in duhovnost. Morda ni v nobeni drugi knjigi Zidar svoje pisanje tako zelo prepredel z razmišljanji, kot se to dogaja v tej njegovi najnovejši knjigi, seveda pa ne gre za strogo racionalna in dorečena razmišljanja, marveč za razmisleke, ki tipljejo, iščejo, poskušajo in se intuitivno približujejo iskanemu. Zidarjevo pisanje je še posebno v Jabolku iz skrinje zaveze močno obarvano avtobiografsko.

MILAN MARKELJ

Temna tišina

Ada Škerl je do zdaj predstavila svojo poezijo (za odrasle) v vsega dveh samostojnih knjižnih objavah: v zbirkah Senca v srcu (1949) in Obledeli pasteli (1965). Tretja zbirka, Temna tišina, ji je izšla letos, pred kratkim jo je izdala

Državna založba Slovenije.

Temna tišina je retrospektivna zbirka. Obsega okoli 70 pesmi, razvrščenih v sedem ciklov. Večino predstavlja izbor iz dosedanjih zbirk, zadnja dva cikla pa prinašata pesmi, ki so bile doslej objavljene samo revialno ali pa sploh ne. Knjiga je prerez skozi celotno delo pesnice. Ta prerez pokaže, da je Ada Škerl ves čas ostajala zvesta sama sebi in hodila svojo pot, ne da bi se pesniško ukalupila ali se dala zapeljati takim ali drugačnim ideološkim zahtevam, umetnostnim trendom ali modnim muham.

Veliko njenih pesmi je temno intoniranih. Zakaj so takšne, razberemo iz pesmi Življenje. Že prvi verz ponuja prešernovsko spoznanje o življenju, češ da je to le "iz teme v temo odmerjen čas", "ko bridko neboljen si s svojo bolečino". Začutiti, da te resnično razume le tišina, "kadar nekje globoko v tebi zaskeli", je vse, kar kaj velja. "Vse drugo so besede prazne, toliko besed!" Kot da bi pesnica s tem hotela povedati, da vsaka prava poezija raste iz hudih stisk, ki porajajo trpljenje, bolečino!

S takšnimi pesmimi se je Ada Škerl pojavila v času, ko so zagovorniki tako imenovane idejne umetnosti javno razglašali svoj boj "proti temu, da bi se umetnik zapiral v ožek svet svojih osebnih bolečin", češ da "vzmeti našega življenja" (delovni polet, borbenost, zvestoba domovini in človeku) niso vzklike iz tega. Idejno naravnane kritike so se kajpak obrnile proti Škerlvi, tako da smemo tudi to šteti med razloge, zakaj je izdala tako malo zbirk. Ni pa, kot rečeno, prenehala pisati v svojem lastnem "slogu", ni se uklonila. Njena preganjana in odrinjena poezija je naposled zmaga. Zbirka Temna tišina pa ne vzbuja zanimanja samo zato, ker z njo ponovno oživlja zatirana pesnica, ampak predvsem zato, ker ponuja v branje dobro, pravo poezijo.

IVAN ZORAN

TELEGRAMI

- Marjan Pušavec je izdal svoj prvenec, zbirko kratkih erotičnih zgodb pod naslovom ZBIRALCI NASMEHOV. Knjiga je izšla pri Alephu.

- Mariborska založba Rotis je izdala prevod knjige Slavenke Drakulić KAKO SMO PREŽIVELI KOMUNIZEM IN SE CELO SMEJALI.

- V počastitev 70-letnice Marjana Tršarja je Slovenska knjiga izdala monografijo o tem umetniku.

- Pri Krtu je izšel prevod knjige MOJ SKRIVNI VRTIČEK - ŽENSKSE SEKSUALNE FANTAZIJE b.

- Zgodovinsko društvo za južno Primorsko je izdalo PREGLED ŽGODOVINE ISTRE Salvatorja Žitka, in sicer gre za prvo tovrstno poljudnoznanstveno delo.

z živobarvnimi polkni in enako pobarvane kovinske ograje balkončkov, zidane stopnice in iz trstičja narejeni nadstreški - vse to so značilnosti mediteranske arhitekture, ki jo lahko občuduješ na vseh otokih v Sredozemlju. Ulice so ozke, po njih se je možno prevažati le z vespmi in z značilnimi motornimi tricikli, ki imajo kabino in majhnen keson za tovor. Z njimi domačini prevažajo zelenjavo in sadje pa tudi pohištvo in gradbeni material, primerni so celo za prevažanje ljudi. Vrtovi ob hišah, sicer skromni in slabo obdelani, so polni bujnega zelenja, predvsem zaradi toplih sončnih žarkov, ki ves dan močno grejejo. Čudovita so drevesa, polna debelih rumenih limon ali oranžnih mandarin. Posebej lepo je videti, ker hkrati še čudovito cvetijo.

Ljudem, zagorelim od sonca, se nikamor ne mudi. Ni jih veliko na ulicah; posedajo pred hišami ob glasnem klepetu, lastniki restavracij se vabeče ozirajo v mimoidoče. Ženske si lastijo pravico ukazovati svojim možem. Na obali med ribiškimi barkačami ribiči spretno pretikajo nit in krpačo raztrgane mreže. Morje in ribe, ki jih nalove, jim dajejo kruh. Ob pogledu na umirjeno kranje se zdi, da jim ribarjenje ni le nujno za preživetje, pač pa jim pomeni svobodo in užitek, ko se na odprtem prepustijo morju in vetrovom. Kljub grobim potezom in globokim gubam na obrazih čutiš njihovo neobremenjenost in spokojnost.

Stromboli je edini stalno delujoči vulkan v Evropi. Mnogo ljudi prihaja sem skozi vse leto, ne toliko zaradi prijetno toplega morja in vročega sonca, marveč zaradi gore, ki se dviga 926 m nad morjem.

VLOM V TRGOVINO - V noči na 26. julij je neznan storilec vlomil v trgovino KZ Šentlovrenc in tam preiskal založenost prodajnih polic. Odnesele so nekaj prehrabnih artiklov, skupne škode je za 15 tisočakov.

OB DENARNICO - Še neznan storilec je 29. julija med 13. in 13.30 iz pisalne mize Novomeščana F. M. v Tovarni zdravil Krka zmanjšal denarnico za gotovino in lastnika prikrajšal za 1.700 tolarjev.

BENCIN JE IZHLAPEL - V noči na 30. julij je nekdo iz osebnega avtomobila, parkiranega na Cesti herojev v Novem mestu, ukradel 15 litrov bencina, tako da je Novomeščan Janez S. prikrajšan za tisočaka.

IZGINILO KOLO Z MOTORJEM - Konec prejšnjega tedna je izpred bifeja v Gribljah izginilo kolo z motorjem Tomos avtomatik, last Črnomalca Tomaža J. Slednji je prikrajšan za vsaj 20 tisočakov.

VRGEL GA JE NA TLA - 21. julija okoli 21. ure je v kraju Gumberk prišlo do prepira, med katerim je L. V. porinil A. V. Slednji je padel po tleh in si zlomil roko. Zoper L. V. bo spisana kazenska ovadba.

OTROK ZANETIL POŽAR - 28. julija ob 19.05 je prišlo do požara na kozolcu J. D. iz Dobriča. Preiskava je pokazala, da je ogenj zanetil otrok med igro z vžigalnikom. Škode na kozolcu je za 20.000 tolarjev.

OSTAL BREZ ŽAROMETOV - Neznaneec je 28. julija med 13. in 23. uro odvil prednja žarometa z osebnega avtomobila, parkiranega pred OS Žužemberk. A. K. iz Dolnjega Podšumberka je tako oškodovan za 10.000 tolarjev.

MED KOPANJEM OB MARKE - Brezovčan, ki se je 27. julija popoldne veselilo namakal v Krki na Mihovici, je manj veselo pogledal v ročno torbico. V njej je ugotovil manko bankovca za 100 nemških mark. Za koliko je oškodovan, ni potrebno posebej računati.

Z VILAMI NAD SOVAŠČANA - 31-letni J. B. iz Budjanje vasi je utemeljeno osumljen, da je 21. julija med prepriom z ročajem vil in z roko večkrat udaril 26-letnega sokrajana in ga pri tem hudo poškodoval. J. B. bo moral pred sodnike.

V OPTIKO PO VISKI - Neznaneec je v noči na 31. julij vlomil v Optiko Bože W. v Črnomlju in zmanjšal steklenico viskija. Škode je za tisočaka.

Epilog krvave bršljinske nedelje

Nobenega dvoma ni, da je hotel Miloš Muždeka svojo bivšo ženo in njenega prijatelja umoriti — Osem let zapora — Oba je večkrat zabodel

NOVO MESTO — Bršljinci verjetno še niso pozabili krvavega nedeljskega obračuna, do katerega je prišlo letošnjega 17. maja popoldne pred blokom številka 42 in ki se le po spletu neverjetnih in čudežnih okoliščin ni končal z najhujšim. 33-letni Miloš Muždeka, doma iz Gline, sicer pa zaposlen v Novoteksu, je tega dne z nožem na vzmet, ki je imel 13 centimetrov dolgo rezilo, napadel svojo bivšo ženo Milko in njenega spremljevalca Novaka Triviča z namenom, da ju umori. Kako resne namene je imel, kažejo ugotovitve, da je ženo zabodel v čeljust, desno stran prsi, lak in dlan, Triviča pa pod pazduho, v prsi, roko, mu prebodel prsno steno in ranil pljuča. Le čudežu gre pripisati, da sta oba preživela.

Po pripovedovanju Muždeka sta se z ženo leta 1989 sporazumno ločila, vendar še naprej živela kot mož in žena. Priznal je, da je vseskozi sumil, da ima žena ljubimca, čeprav mu je ona to vztrajno zanikovala. Dodal je celo, da so mu ti grozili po telefonu in da je zato med njim in Milko prihajalo do preprirov. Pojasnil je, da jo je le enkrat močnejše pretepel, medtem ko jo je klobfotal dokaj često, zaradi česar sta žena in hči večkrat pobegnili od doma in prenočili pri znanjkih. Milka je večkrat poklicala policijo, vendar so ga s seboj odpeljali le enkrat, le enkrat pa je bil tudi kaznovan pri sodniku za prekrške. Kot je Muždeka pojasnil v zagovoru, so se prepri na daljši tudi po ločitvi, višek je bil letošnjega 11. maja, ko sta žena in hčerka odšli od doma neznan kam. Bil je ponedeljek, naslednjega dne je izvedel, da naj bi prebivali pri neki ženski v Bršljini, v sredo pa ga je znanec boja obvestil, da je bila hčer izpisana iz šmihelske šole. Tako se je odločil in izginotje prijavil policijski postaji, še zlasti, ker so iz

stanovanja postopoma izginjale razne stvari. Naposled je bilo stanovanje prazno, v njem so mu ostali le trosed, omara, peč, radiokasetofon in zamrzovalna skrinja. Tako je v soboto sklenil ženo in hčer kar lastnoročno poiskati. V Bršljini se je odpravil v nedeljo dopoldne, vendar do 12. ure ni imel uspeha, zato se je vrnil domov in se oborožil z nožem na vzmet. Zakaj, ni znal prepričljivo pojasniti.

Ponovno se je v Bršljini odpravil popoldne, naposled je tudi izvedel, kje sta biva žena in hčer prebivali. Novaka Triviča je poznal le na videz, tlak pa se mu je dvignil, ko mu je nič hudega sluteča sosedka rekla, da se misli Trivič z Milko poročiti. Še bolj razkačen je postal, ko je v kleti opazil svoj razbiti kavč. Trdno se je odločil Milko in Novaka počakati. Bil je trezen, toda sodnikom je povedal, da ju ni nameraval napasti. Spomni se le njunega prihoda, več ne.

Nedavna obravnava pred senatom novomeškega sodišča, ki mu je predsedoval Franc Kusič, je dogajanje in okoliščine postavila nekaj drugače, kot jih je opisal Muždeka. Slednji se je v Novo mesto priselil leta 1980, ves čas zakona pa maltretiral ženo, ji grozil, jo pretepal pred otroki, ji prepovedal prosto gibanje itd. Dokazi govorijo celo, da je umor načrtoval in se zanj pripravljval. Tako je omenjeno nedeljo z nožem v žepu v hodniku bloka čakal na ženo in Novaka Triviča s povsem določenim namenom. Pred blok v Bršljini sta se pripeljala z rdečim osebnim avtomobilom lada niva med 13.30 in 14.00. Takoj ko je Milka s hčerko izstopila iz vozila, jo je napadel z nožem in večkrat

zabodel. Navzlic že opisanim poškodbam je Milki uspelo, da se mu je iztrgala in zbežala, zato se je Muždeka pognal proti Novaku Triviču. Tudi njega je večkrat zabodel, ko je Novak padel po tleh, se je znova spomnil na ženo, a mu je ta medtem že zbežala. Ta trenutek je izkoristil tudi Trivič in — čeprav hudo ranjen, med drugim tudi v pljuča, zaradi česar ga je pričelo dušiti — tudi on pobegnil. Razjarjeni Muždeka se je naposled spravil na Trivičev osebni avtomobil in na njem prezel vse štiri gume. Ko pa je slišal zavijajoče sirene policistov in reševalcev, se je z nožem narahlo pričel v prsni koš in se vlegel na zelenico pred blokom.

Nobenega dvoma ni bilo za sodnike, da je hotel Miloš Muždeka svojo ženo in Novaka Triviča umoriti, le njegovi obsedenosti, ko je z nožem mahal brezglavo in povsod, ter spletu okoliščin se imata zahvaliti, da sta si rešila življenje. Za Muždeko sodišče ni našlo nobenih tehtnejših olajševalnih okoliščin, pač pa predvsem vrsto obremenilnih, tako da mu je senat izrekel enotno kazeno osem let zapora. Sodba še ni pravomočna.

B. BUDJA

Tatvin z njiv je vse več

V zavetju nočnih ur neznanci pospravljajo tisto, kar so pridelali drugi

NOVO MESTO — V prejšnji številki napovedana in opisana »obdelava« polj in njiv na Dolenjskem se nadaljuje. Tako je neznan storilec v noči na 27. julij do osme ure z njive v Črmošnjicah pri Stopičah nakopal 30 kg krompirja in porezal 25 glav zelja. Janez T. je ob okrogle tri tisočake.

V Kolpi se je utapljaj

Nesrečneža rešil znanec

PODZEMELJ — Le upati je, da se bo nesreča, do katere je prišlo v nedeljo, 2. avgusta, med kopanjem v Kolpi v Podzemlju, končala brez najhujšega. 65-letni Anton P. iz Ljubljane je v nedeljo okoli 16.30 skočil v reko in jo preplaval do nasprotnega brega, ob vrnitvi pa očitno omagal. Sredi Kolpe se je pričel utapljati, na srečo je bil znanec, ki je to opazil, dovolj priseben. Skočil je v Kolpo in nesrečneža izvlekel ter mu nudil prvo pomoč, nakar so ga odpeljali v novomeško bolnišnico. Zadnja poročila od tam so govorila, da je življenje Antona P. še ogroženo.

POVZROČITELJ NESREČE POBEGNIL

OTOČEC — V nedeljo, 2. avgusta, ob 13.45 se je Mateja Gričar iz Štrauberka peljala z osebnim avtomobilom po regionalni cesti od Otočca do Mačkovec. Med vožnjo v nepreglednem ovinku ji je nasproti po levi pripeljal neznan voznik motornega kolesa, kateremu se je Gričarjeva izogibala, pri tem pa zapeljala s ceste in trčila ob drevo. Povzročitelj nesreče jo je popihal, Gričarjeva pa je ostala poškodovana, medtem ko je na avtomobilu škoda za 150.000 tolarjev.

ZASEGLI PLINSKO PIŠTOLO

ČRNOBELJ — 30. julija so policisti PP Črnomelj zasegli 38-letnemu D. M. iz Gribelj plinsko pištolo, kalibra 9 mm, nemške izdelave. D. M. za orožje, s katerim je v gostilni v Krasincu grozil A. C., doma iz Dolenjcev, ni imel dovoljenja.

GORELO GOSPODARSKO POSLOPJE

VINICA — 30. julija okoli 20.15 je prišlo na Vinici pri Šmarjeti do požara na starejšem gospodarskem poslopju Vinka Gradišarja iz Novega mesta. Vzrok požara zaenkrat še ni znan, zapisati je moč le, da je ogenj uničil ostreže in naredil za 60.000 tolarjev škodo.

SOPOTNIK PODLEGEL POŠKODBAM

TREBNJE — Na magistralni cesti med Ljubljano in Brezicami je 29. julija ob 22.45 prišlo do hude prometne nezgode, ki je znova terjala smrtno žrtev. Trčila sta osebna avtomobila, za volanom katerih sta sedela Franc Gorenc s Homa in Julij Glavan z Vinje Gorice. Slednji je vozil iz Novega mesta proti Ljubljani, ko je dohitel tovornjak, je pričel zavirati, tega pa ni uspel pravi čas storiti Gorenc, ki je z golfov vozil za njim. Trčil je ob Glavanovo vozilo, ki je zapeljal s ceste, pri tem pa se je sopotnik Stanislav Radin, 72, iz Trebnjega tako hudo ranil, da je poškodbam podlegel na mestu trka.

Nevarnost »južnih« trkov

Zakaj sistem avtomobilske zelene karte v Sloveniji ne deluje? — Predlog AMZS

Dejstvo, da Slovenija ta čas še ni članica Sveta birojev s sedežem v Londonu, kar je prvi pogoj, da sistem avtomobilske zelene karte na njenem ozemlju deluje, povzroča na naših cestah kar precej zmede in dvomov. V prvi vrsti se postavlja vprašanje zavarovanja naših državljanov pred škodo, ki jo povzroči nekdo z vozilom tuje registracije, zlasti gre pri tem za vozila iz republike bivše Jugoslavije. Resda v Sloveniji ta čas še velja zakon o temeljnih sistema premoženjskega in osebnega zavarovanja iz bivše SFRJ, ki ureja tudi povračilo škode, povzročene z vozilom tuje registracije, vendar je njegova veljava v današnjih razmerah, milo rečeno, sporna, temu primerni so tudi zapleti, ki se pojavljajo ob tovrstnih prometnih nezgodah.

Nesporno je, da bo trajna sistemski rešitev tega problema rešena le s pristopom k Londonski konvenciji in s sprejetjem zakona o premoženjskem in osebnem zavarovanju, dotlej si bo potrebno pomagati druga-

če. Avto-moto zveza Slovenije, denimo, predlaga — in temu predlogu bi vsakakor kazalo prisluniti — naj Slovenija sprejme začasno uredbo, s katero bi se določila dolžnost obvezne sklenitve čezmejnega zavarovanja za vsa vozila, ki prihajajo izven držav ES in Efte, zlasti novonastalih držav na ozemlju bivše Jugoslavije. Takšno zavarovanje naj bi bilo sklenjeno za najmanj 30 dni in največ za eno leto. Predlagana uredba pa bi morala urediti tudi vprašanje vozil v lasti razseljenih oseb, beguncev, ki prebivajo v Sloveniji. Tudi zanje bi namreč morala veljati sklenitev obveznega zavarovanja za določen čas. Vse to bi seveda pomenilo dodatno delo na meji, carinski oz. policijski delavci pa bi morali biti pooblašteni ne le za temeljitšo kontrolo, pač pa tudi za morebitno sklepanje predlaganih začasnih zavarovalnih pogodb, kot je to v nekaterih evropskih državah že običaj. Sicer bo jeze in vroče krvi med slovenskimi vozniki čedalje več.

B. B.

ODNESEL MARKE, DINARJE IN HRANO

KAMENCE — 28. julija zvečer je bilo vlomljeno v osebni avtomobil M.D. iz Novega mesta, ki je imel vozilo parkirano v gozdu ob cesti v naselju Kamence. Nepridiprav je iz avta odnesel denarnico s 600 DEM in 25.000 tolarji ter zavoj otroške hrane. Skupne škode je za prek 60.000 tolarjev.

ZABODEL GA JE Z NOŽEM

TREBNJE — 39-letni H. G. iz Trebnjega je utemeljeno osumljen, da se je 29. julija v zgodnjih jutranjih urah na svojem domu sprl s Trebančanom J. K. Med prepriom naj bi ga H. G. z nožem zabodel v ledveni predel telesa in ga hujše poškodoval.

PRETRGAL ELEKTRIČNI KABEL

NOVO MESTO — Zasebni obrtnik J. H. iz Velikega Gabra je 29. julija okoli 14.30 med kopanjem jarka za plinsko napeljavo na novomeških Mestnih njivah neprevidno z rovokopačem pretrgal električni kabel. Popravilo je novomeško Elektro stalo 120 tisočakov.

dežurni poročajo

ODNESEL BANKOVEC - Na mizi v kuhinji stanovanjske hiše Franca M. iz Velikega Nerajca se je 31. julija nahajal bankovec za 5.000 tolarjev. Kako in kdaj je z mize izginil, ne ve nihče.

UKRADEL TORBICO - Neznaneec si je 21. julija med 12. in 12.30 prilastil moško torbico z dokumenti, spravljeno v osebnem avtomobilu, parkiranem v Velikem Gabru pred gostinskim lokalom Gustelj. Ljubljane Ciril Z. je ob 4.000 tolarjev.

PRAZNE HLAČE - 1. avgusta so v zidnici na Drežjem Vrh vseh hlače Jožeta S. iz Trebnjega. Nekdo je po hlačah nenadejano pobrskal in v žepu našel 5.000 tolarjev. Seveda jih je odnesel.

• *Življenje je podobno olimpijskim igram: nekateri trgujejo, drugi gledajo, tretji se borijo. (Platona)*

• *Moški vladajo svetu, ženske vladajo moškim. (Španski pregovor)*

Zapisnik za svobodnejšo mejo

Slovenija in Hrvaška podpisali dokument, ki naj bi zmanjšal število zapletov na meji — Posebni potovalni pasovi za Slovence in Hrvate

LJUBLJANA, NOVO MESTO — Vse kaže, da bo zapletov na meji s sosednjo Hrvaško v bodoče manj. Tako vsaj je soditi po skupnem zapisniku o delu obeh državnih delegacij, ki ga je za slovensko stran podpisal Pavle Čelik, podsekretar v ministrstvu za notranje zadeve, za hrvaško pa Joško Morić, pomočnik ministra. Dogovorjeni režim na meji s sosednjo državo se je skušal kar najbolj približati tistim življenjskim rešitvam, ki jih je ob številnih osebnih obiskih obmejnih krajev slišal tudi minister Igor Bavčar. Koliko je v tem uspel, bodo seveda najbolj pristojni odgovorili tisti Dolenjci, Belokranjci in Posavci, ki jih je uvedba meje prikrajšala za toliko vsega, jim spremenila stoletne navade, jih ločila od večeršnjih sosedov.

In kaj prinaša sklenjeni dogovor? Med drugim to, da je osebna izkaznica državljanov obeh držav še naprej priznan dokument za prehajanje državne meje in da bosta obe strani pri pristojnih organih predlagali sprejem meddržavnega sporazuma o priznavanju dokumentov za prehod državne meje. Obe strani bosta tudi pospešili postopek za uvedbo posebnega prometnega pasu na mejnih prehodih, po katerem bodo potovali samo državljani Slo-

venije in Hrvaške, policiji pa bosta naložili, naj na meji izvaja le selektivno kontrolo Slovencev in Hrvatov. Posebno poglavje pogovorov je bil režim kontrole na mejnih rekah, v prvi vrsti gre za Kolpo. Do sprejetja posebnega meddržavnega sporazuma obe strani dopuščata kopanje v mejnih rekah pod pogojem, da se kopalci vselej vračajo na zemljo države, kjer so stopili v vodo. Kršitelje bosta obe strani sprva le opozarjali. Slovenija in Hrvaška dopuščata športno in turistično plovbo ter veslanje po mejnih rekah brez posebnega dovoljenja, ob tem pa se obe strani zavezujejo, da se bosta o večjih javnih prireditvah na mejnih rekah sprotno obveščali. Naslednja tema pogovorov je bilo vračanje oseb na državni meji.

Dokler to področje ne bo urejeno z meddržavnim sporazumom, velja, da tujcem, ki jih mejni organi ene države zavrnejo pri vstopu v državo, sosednja država, iz katere so tujci prišli, ne sme preprečiti njihove vrnitve. In nadalje: če se v osemindesetih urah ugotovi, da je državljan tretje države ilegalno prestopil slovensko-hrvaško mejo, ga mora država, iz katere je prišel, sprejeti nazaj brez vsakršnih formalnosti. V primeru pa, ko držav-

ljane tretjih držav varnostni organi sosednjih držav izženejo in je to razvidno iz potne listine ali odločbe, se takšnim tujcem dovoli tranzit. Seveda le, če gre za osebe, ki imajo pri sebi ustrezne dokumente za prehod meje.

Kategorizacija mejnih prehodov naj bi bila po dogovoru delegacij obeh držav opravljena čimprej, pogovori o slo je morajo pričeti najkasneje do 15. septembra letos. Slovenija in Hrvaška sta si enotni, da se morajo najkasneje do 15. septembra določiti tudi tisti mejni prehodi za maloobmejni promet, ki so jih predlagale mejne občine. Za konec pa še nekaj besed o reševanju mejnih sporov in incidentov. Praviloma naj se ti rešujejo na ravni lokalnih policijskih uprav, v ta namen naj bi imele uprave imenovane stalne člane komisij za reševanje mejnih incidentov. Le kadar dogovora na takšnem nivoju ne bi bilo in kadar bi slo za hujše incidente, naj bi se v reševanje vključili tudi predstavniki ministrstev. In ne nazadnje: obe strani sta posebej poudarili, da to ni končen dokument mejnega reševanja, pač pa je potrebno stalno iskati nove metode in načine za njegovo še večjo liberalizacijo.

B. B.

Triatlonci vse bliže vrhu

Ob Igorju Kogoju raste na Dolenjskem obetaven rod triatloncev — 15. avgusta tekma v Novem mestu

NOVO MESTO — Kot smo na kratko že zapisali, pripravljamo novomeški triatlon klub v soboto, 15. avgusta, tekmo na

GROSUPELJČANOMA NOČNI TURNIR

TREBNJE — Športni center Vita iz Trebnjega je pripravil minuli petek nočni turnir teniskih dvojic, ki se ga je udeležilo trinajst parov. V polfinalnih obračunih sta Grosupeljčana Skrijanc in Kralj ugnala Peljhana in Stokanoviča s 7:5, Brađač in Kušer pa Freliha in Ilovčarja z enakim rezultatom. Finalni dvoboj je bil na sporedu ob 3. uri, Skrijanc in Kralj pa sta premagala dvojico Brađač, Kušer z 9:7.

STREL PRVI NA BLEDU

BLED — V nedeljo, 2. avgusta, je bil tu plavalni maraton na progi, dolgi 2.100 metrov. Naporno preizkušnjo je dobil Morkonožan Martin Strel, ki se ga Dolenjci še dobro spominjajo po enkratnem podvigu, ko je sredi julija preplaval Krko od izvira do izliva.

TURNIR V MALEM NOGOMETU

MIHOVICA — NK Zidaki iz Šentjerneja pripravljajo v nedeljo, 9. avgusta, turnir v malem nogometu, ki bo potekal na igrišču v Mihovici. Prišel se bo ob 8. uri, prijave zbirajo pred pričetkom turnirja, najboljša pa čakajo ob pokalih še lepe nagrade.

PRIHODNJO NEDELJO TURNIR

OTOČEC — Športno društvo Stari grad z Otočca pripravljajo v nedeljo, 16. avgusta, turnir v malem nogometu, ki bo potekal na igrišču pod Starim gradom. Pričetek turnirja bo ob 8. uri, organizator pa bo zbiral prijave pol ure poprej.

PROŠNJA OB JUBILEJU!

NOVO MESTO — Novomeški klub bo ob svoji 70-letnici v septembru izdal publikacijo z orisom prehojene poti. Ob tej priložnosti klub naproša vse, ki imajo na voljo kakršne koli dragocene podatke, gradivo ali fotografije iz preteklosti, naj jih posodijo v obdelavo in objavo. Gradivo za publikacijo zbira in ureja Slavko Dokl, telefon 21-381.

GRIBELJČANI VABIJO

GRIBLJE — Tukajšnje športno društvo pripravljajo v nedeljo, 9. avgusta, ob 8. uri v Gribljah pri Črnomlju športno srečanje v malem nogometu, plavanju in odbojki na mivki. Prijave sprejemajo na dan tekmovanja.

GORSKE CILJE DOBIL GLIVAR

PURGST — Kolesarji novomeške Krke so se minuli vikend udeležili tridnevne dirke v sosednji Avstriji. Na 69 km dolgi kriterijski vožnji je bil Puš 18. in Ravbar 20. Še bolje je bilo na cestnih preizkušnjah. Prvo, dolgo 140 km, je med 168 tekmovalcev dobil Nemec Werner, Ravbar je bil 7., Turk 13., Papež 22., Glivar 24. in Fink 25., medtem ko je v točkovanju gorskih ciljev zmagal Srečo Glivar. V nedeljo je bila tretja preizkušnja, 151 km dolga cestna dirka, ki jo je dobil Nemec Goetze, Mervar je bil 3., Papež 13. in Glivar 16.

FABIO TRETJI

KOMENDA — Na tukajšnjem hipodromu je bila minuli vikend konjeniška prireditve, katere osrednja točka je bila memorialna dirka Janka Juhanta za tri do dvanajsetletne kasače. 1800 metrov dolgo progo je prva premagala Letja, medtem ko je bil Fabio z Antončičem (Sentjerne) tretji, dosegel pa je kilometrski čas 1:22,4.

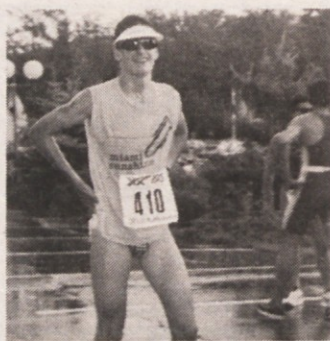
Modelarji sami iskali sponzorje za nastop na EP

Med trojico v Romuniji tudi Daniel Terlep

NOVO MESTO — Slovenski modelarji te dni nastopajo na evropskem prvenstvu v romunskem Sibiu, od koder z nestrpnostjo čakamo prvih rezultatov. Še posebej, ker je med trojico tudi član AK Novo mesto, Daniel Terlep, ki skupaj z Litijčanoma Videnskom in Rozmanom nastopa v razredu F-1-A.

Resda je normo za nastop na EP doseglo devet tekmovalcev, vendar zveza zanje ni našla denarja, tako da so na pot odšli le trije, ki so sami poskrbeli za sponzorje. Tako je pokroviteljstvo za nad Danielom Terlepom prevzel Izvršni svet SO Novo mesto, ostali sponzorji pa so: Zveza za tehnično kulturo Novo mesto, Studio D, Novoline d.o.o., Pionir—MKI d.d., Mikros d.o.o., Alan d.o.o. Za ogrevanje pred nastopom na evropskem prvenstvu se je trojica slovenskih reprezentantov minuli vikend udeležila še tekme za svetovni pokal.

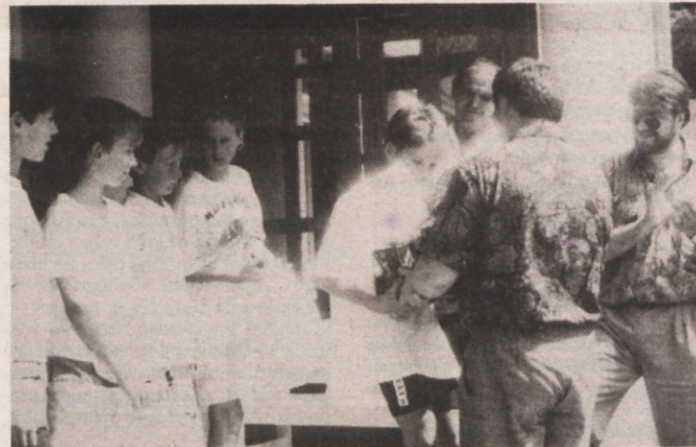
šport

VELIKO OBETA — Mladi Jaka Švent je že na evropskem prvenstvu dokazal, da postaja triatlonec, o katerem bomo še slišali.

srednji razdalji, kar z drugimi besedami pomeni, da bodo morali udeleženci po Krki preplavati 2 kilometra, prekosariti 76 in preteči 20 km. Start triatlona bo na novomeški Loki, cilj pa pri gradu Otočec. V sklopu tega tekmovanja bo v petek, 14. avgusta, strokovni posvet, za katerega zbira organizator prijave do 10. avgusta, kotizacija pa znaša 400 tolarjev. Zamujene prijave za tekmo in prijavnino za seminar je moč poslati na naslov: Triatlon klub Novo mesto, Slavka Gruma 34, 68 000 Novo mesto. Vse dodatne informacije so na voljo na telefonskih številkah (068) 26-645, 65-491, 23-026 in 28-358.

Novomeško zastopstvo na tej domači tekmi zanesljivo ne bo zgolj opazovalec, to potrjujejo tudi zadnji rezultati tekmovalcev dolenjskega Triatlonskega kluba. Tako se je Jaka Švent pred dnevi udeležil mladinskega evropskega prvenstva na Nizozemskem, kjer je za 0,75 km plavanja, 20 km kolesarjenja in 5 km teka potreboval 1:13,40 ure in zasedel odlično 36. mesto. V imenitni formi pa je tudi Igor Kogoj, ki tudi po zadnjih dveh triatlonskih tekmah v Ljubljani in Bohinju prepričljivo vodi v skupnem seštevku slovenskega pokalnega tekmovanja. Igor je v Ljubljani zmagal z naskokom poldruge minute pred Tomšičem, s katerim sta bila razred zase, Šentjernejec Janec Avsec je bil imeniten deseti, Andrej Prah pa 21. Nekoliko več smole je imel Kogoj v Bohinju, kjer mu je med kolesarjenjem počila guma, vendar je ogromen zaostanek v teku zmanjšal na vsega 1,5 minute, kar je bilo dovolj za končno tretje mesto. Od ostalih Novomeščanov je bil Jaka Švent 17. (v mladinski kategoriji je bil tretji), Prah 32. in Strniša 34. Avsec je moral zavoljo padca med kolesarjenjem odstopiti.

KOLESARSKA DIRKA V ČRNOMLJU — V nedeljo so se v Črnomlju zbrali kolesarji iz cele Slovenije in hrvaški kolesarski klub ZMC. Generalni pokrovitelj dirke je bil minister Igor Bavčar. Na sliki prejema darilo najboljši črnomljski kolesar Bor Vrščaj. (Foto: J. Dornič)

Najboljši domačin deveti

V Črnomlju je bila peta dirka za kriterij mest in za pokal Frutabele — Pokrovitelj Igor Bavčar

ČRNOMLJ — Črnomljski kolesarski klub je v nedeljo organiziral 5. kolesarsko dirko za kriterij mest za kategorijo mlajših in starejših mladincev in za pokal Frutabele, za katerega so se potegovali mlajši in starejši pionirji. Generalni pokrovitelj dirke je bil minister za notranje zadeve Igor Bavčar.

Na dirki so sodelovali kolesarji: KD Krka Novo mesto, KK Rog Ljubljana, KK Krško, KK Sava Kranj, KK Tropolci, KK

PIONIRJI IN MLADINCI ZA DRŽAVNE NASLOVE

NOVO MESTO — Kolesarsko društvo Krka pripravljajo v petek in nedeljo, 7. in 9. avgusta, prvo državno prvenstvo za pionirje in v cestni in ekipni vožnji. V petek se bodo upi slovenskega kolesarstva pomerili na cestni posamični dirki. Start tekme bo v Orehoviči, tekmovalce pa bo pot peljala po krožni progi med Orehovičo, Gracarjevim turnom, Pristavo in Gorinjem Mokrim Poljem. Pionirji B bodo startali ob 17., pionirji A pa ob 18. uri. Nedeljska ekipna dirka pa bo potekala na progi letališča v Cerkljah, start bo ob 10. uri, pionirji B bodo morali prevoziti 10, pionirji A pa 20 kilometrov. Za pionirji bodo imeli državno prvenstvo v ekipni vožnji v Cerkljah še starejši in mlajši mladinci. Slednji bodo startali ob 11.30 in bodo morali prevoziti 40 km, medtem ko se bodo ekipe starejših mladincev na progo podale ob 13. uri, čaka pa jih 70 km tekme s časom.

V nedeljo prvoligaška generalka

Tekma med Studiom D in Avtobumom bo ob 17. uri

NOVO MESTO — Vsega deset dni je še do pričetka prvenstva v I. nogometni ligi, razumljivo, da sta nestrpnost in negotovost vse večji. V taboru novomeških nogometašev pa kakšne posebne mrzlice pred pričetkom ligaških obračunov ni čuti. Kot da se igralci in vodstvo zavedajo, da takšne priprave, kot jih imajo radijci letos, enostavno morajo dati rezultate. In če je soditi po pripravljajalnih tekmah, potem so Novomeščani res imenitno pripravljeni. S pridržkom seveda, da so prvenstveni obračuni nekaj povsem drugega.

Doslej je Studio D odigral šest prijateljskih tekem, prejšnji teden je v Brežicah ugnal Svobodo s 3:0, strelca pa sta bila Zamida (1) in Martinović (2). Dvoje srečanj so radijci odigrali med zadnjimi vikend pripravi v Žalcu, tako so v soboto premagali Korotan s 5:1, zadetke so dosegli Bracovič (2), Oblak, Kosič in Jakša, v nedelje pa so z 2:0 ugnali prvoligaša Rudarja (Velenje), zadetka sta dosegla Kosič in Jakša. Do pričetka prvenstva bodo Novomeščani odigrali še nekaj prijateljskih tekem, generalka za prvoligaški start z ljubljanskim Slovanom pa bo v nedeljo ob 17. uri v Portovaldu, ko se bo s Studiom D pomerila ekipa kočevskega Avtobuma. Tekma bo hkrati uvod v prireditve ob praznovanju 70-letnice novomeškega nogometa. Trener Jakopič bo tekmo bržkone pričel s postavbo, na katero računa v srečanju s Slovanom: Mohor, A. Primc, Kramar (N. Primc), Lazanski, Prelogar, Petrovič (Milanovič), Prezelj, Oblak, Martinović, Kosič, Bracovič.

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 6. VIII.

SLOVENIJA 1

10.20-13.00 in 16.00-0.25 TELETEKST

10.35 VIDEO STRANI

10.45 PROGRAM ZA OTROKE

DIMNIKARČEK SE POTEPA

PO SVETU, slovaška risana naniz.

(6/13)

VRTEC NA OBISKU

NEKOČ JE BIL... ŽIVLJENJE:

LEDVICE

11.35 LJUDJE IN PSI, 8. del

12.00 POROČILA

12.05 TV DNEVNIK BIH, 5. 8. 92

12.55 VIDEO STRANI

16.15 VIDEO STRANI

16.25 NAPOVEDNIK

16.30 SOVA, ponovitev

17.50 EP VIDEO STRANI

17.55 POSLOVNE INFORMACIJE

18.00 DNEVNIK 1

18.10 PROGRAM ZA OTROKE

ZVERINICE IZ REZIJE (2/13)

18.28 EP VIDEO STRANI

18.30 ŽE VESTE..., svetovno

izobraževalna oddaja

19.10 RISANKA

19.20 NAPOVEDNIK

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT

20.05 DIRE STRAITS V BASLU

21.10 HOLLYWOOD SE JIH SPOMINJA: MARILYN MONROE, amer.

dok. serija (1/5)

22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

ŽARIŠČE

22.55 NAPOVEDNIK

23.00 SOVA

23.00 DRAGI JOHN, amer. naniz.

(16/22)

23.25 HITLER NAPRODAJ, 5.,

zadnji del angl. nadalj.

0.15 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.55 OI Barcelona 92 (do 1.20)

PETEK, 7. VIII.

SLOVENIJA 1

10.10-13.00 in 16.00-1.15 TELETEKST

10.25 VIDEO STRANI

10.15 PROGRAM ZA OTROKE

10.25 SMRKCI, amer. risana serija

11.00 OBLAČEK POHAJAČEK,

ponovitev (4/4)

11.10 HOLLYWOOD SE JIH SPOMINJA: MARILYN MONROE, ponovitev

amer. dok. serije (1/5)

12.00 POROČILA

12.05 DNEVNIK BIH, 6. 8. 92

12.55 VIDEO STRANI

16.15 VIDEO STRANI

16.25 NAPOVEDNIK

16.30 SOVA, ponovitev

17.55 POSLOVNE INFORMACIJE

18.00 DNEVNIK 1

18.10 PROGRAM ZA OTROKE

SKRIVNOSTNI OTOK, ponovitev

angl. nadalj. (3/6)

19.10 RISANKA

19.20 NAPOVEDNIK

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,

FORUM

20.30 POROČEN MOŠKI, angl. nadalj.

(2/4)

21.35 SOVA:

ROSEANNE, 10. epizoda amer.

naniz.

22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

22.40 NAPOVEDNIK

22.45 SOVA:

22.45 S KLOVNI SO PRIŠLE

SOLZE, nemška nadalj. (1/6)

23.30 NITTI - LIKVIDATOR,

amer. film

1.05 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

10.45 OI Barcelona 92 (do 2.50)

SOBOTA, 8. VIII.

SLOVENIJA 1

9.05-13.05 in 14.35-1.10 TELETEKST

9.20 VIDEO STRANI

9.30 IZBOR

9.30 RADOVEDNI TAČEK

9.45 LONČEK, KUHAJ! RIŽEVE

PALAČINKE

9.50 MODRO POLETJE, ponovitev

11. in 12. dela

10.55 ZGODBE IZ ŠKOLJKE

11.45 SLOVENIJA - UMETNOSTNI VODNIK

12.00 POROČILA

12.05 DNEVNIK BIH, 7. 8. 92

12.55 VIDEO STRANI

14.50 VIDEO STRANI

15.00 NAPOVEDNIK

15.05 SOVA, ponovitev

16.20 DELFIN FLIPPER, amer. film

17.55 POSLOVNE INFORMACIJE

18.00 DNEVNIK 1

18.10 LETALSKA DRUŽBA, angl. nadalj. (5/9)

19.05 RISANKA

19.10 NAPOVEDNIK

19.15 ŽREBANJE 3 X 3

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,

UTRIP

20.30 MARJANCA 92, 1. oddaja

21.35 SOVA

MURPHY BROWN, 36. epizoda

amer. naniz.

22.00 TV DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

22.40 NAPOVEDNIK

22.45 SOVA:

22.45 S KLOVNI SO PRIŠLE

SOLZE, nemška nadalj. (2/6)

23.30 DEKLE Z NASLOVNICE,

amer. film

1.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

9.45 8.45 OI Barcelona 92 (do 3.00)

NEDELJA, 9. VIII.

SLOVENIJA 1

8.50-13.00 in 14.10-0.55 TELETEKST

9.05 VIDEO STRANI

9.15 PROGRAM ZA OTROKE

9.15 ŽIV ŽAV, ponovitev

10.05 PLAMENICA, ponovitev

nadalj. (4/6)

10.30 RENU BASSI V PLESIH IZ

INDIJE

11.05 KRONIKA, ponovitev kanadske

poljudnozn. serije (16/26)

11.30 ŽIČE - MED SPOMINOM IN

PRIHODNOSTJO

12.00 POROČILA

12.10 LJUDJE IN ZEMLJA

12.50 VIDEO STRANI

14.35 NAPOVEDNIK

14.40 SOVA, ponovitev

15.50 TOLPA ANGELOV, amer. film

17.55 POSLOVNE INFORMACIJE

18.00 DNEVNIK 1

18.10 SPLOŠNA PRAKSA, avstral.

naniz. (6/13)

19.00 RISANKA

19.13 NAPOVEDNIK

19.20 SLOVENSKE LOTO

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,

ZRCALO TEDNA

ZDRAVO

20.30 SVET NARAVE - KORALNI

TRIKOTNIK, angl. poljudnozn.

serija (2/8)

22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

23.10 NAPOVEDNIK

23.15 SOVA:

AMERIŠKE VIDEO SMEŠNICE,

17. epizoda

S KLOVNI SO PRIŠLE SOLZE,

namška nadalj. (3/6)

0.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

9.35 Video strani - 9.45 OI Barcelona 92

- 0.00 Video strani

PONEDELJEK, 10. VIII.

SLOVENIJA 1

9.10-12.10 in 16.50-1.10 TELETEKST

9.25 VIDEO STRANI

9.35 PROGRAM ZA OTROKE

10.25 POROČEN MOŠKI, ponovitev

Oropani skupaj!

Iz uvodnega referata na zborovanju povojnih razlaščenec v Šentjerneju

Danes šteje Združenje lastnikov razlaščenega premoženja (ZLRP) več kot tisoč članov, poleg tega pa so z nami tudi že nekatere izrazito demokratične politične stranke. To nas navdaja z optimizmom, čeprav so procesi denacionalizacije praktično zašli v slepo ulico. Vzrok temu je tudi »bojazen« nekele, da s popraviljem starih krivic ne bi povzročali novih. Pri tem je dobro vedeti, da to skrb pretirano izražajo predvsem tisti, ki so te krivice v preteklosti tudi povzročali.

Krivice pa so bile storjene. Prva krivica pomeni nasilen odvzem premoženja, ki je predstavljalo v največ primerih žulje več rodov, druga krivica pa je zatiranje razlaščenih drugorazrednih državljanov nad 40 let, saj so imeli vso politično moč in vse privilegije predvsem najbolj goreči predstavniki režima. ZLRP je opravilo z brezplačnim angžiranjem velikega dela članov ogromno delo in danes lahko s ponosom ugotovimo, da brez ZLRP in DEMOSA ne bi bilo zakona o denacionalizaciji, če pa bi bil, bi bil neprimerno manj ugoden za razlaščenec.

- prepričani smo krivičen namen, da bi pri vračanju premoženja delali razlike med razlaščenim kmetom, ki je lahko obdržal tradicijo svojega dela, in tistim, ki je bil prisiljen opustiti svoj poklic;
- dosegli smo, da se bo vračalo premoženje vseh pod enakimi pogoji, brez izjeme, za katerega razlaščenca gre;
- dosegli smo prednost vračanja premoženja v naravi;
- s skrajnimi naporii smo dosegli, da se bodo popravile tudi tiste krivice, ki so nastale v šestdesetih letih zaradi arondacij in komasacij.

Kljub velikim naporom pa ZLRP ni moglo uspeti in uveljaviti nekaterih zelo upravičenih zahtev, in sicer:

1. Jamstvo države za obveznice. Če tega jamstva ne bo, bodo postavljeni razlaščenca, ki ne bodo mogli dobiti premoženja v naravi, v neenakopraven položaj, saj bo njihovo odškodnino predstavljal le kos brezvrednega papirja brez kritja.

2. ZLRP je vsaj dve leti opozarjal na divje privatizacije. Žal brezuspešno. Zato danes zahtevamo razveljavitev teh umazanih poslov, izvršenih na račun razlaščenec.

3. Zakon o denacionalizaciji se pri oblikovanju odškodnin opira na komunistične cennitve ob podržavljenju. ZLRP kljub velikim prizadevanjem ni moglo doseči, da bi pri ocenjevanju odzvetega premoženja v denacionalizacijskem postopku odločali sodno zapriženi cenilci in izvedenci. Na osnovi arhivskih podatkov smo namreč ugotovili, da je bilo premoženje v številnih primerih podcenjeno celo na 10 odst. tržne in realne vrednosti.

To so tri poglavitna vprašanja, ki jih je nujno rešiti v skladu z lastniškimi normami razvitih dežel. ZLRP samo temu ne bo kos, zato pozivamo politične stranke za pomoč, volilce pa, naj vendar volijo tiste stranke, ki vedo, da je lastnina sveta pravica vsakega državljanca.

FRANC IZGORŠEK,
predsednik ZLRP Slovenije

ŠE: »BLAGOVNI PROMET MORA NA BREGANO«

Odgovarjamo na 30. julija objavljeni članek pod naslovom »Blagovni promet mora na Bregano«. Menimo, da bi morali pred objavo navedenega članka »o umiku podjetja Vektor z mejnega prehoda« omeniti informacijo, ki ni točna, preveriti. Podjetje Vektor d.o.o., je za omenjeni prehod pridobilo koncesijo ministrstva za promet in zvezo R Slovenije. Svoj delovni čas smo priridili potrebam na samem MP, tako da naše podjetje v celoti izpolnjuje zahteve oz. pogoje po pridobljeni koncesiji. Celo nasprotno, opravljanje špediterskih dejavnosti na MP Metlika in Obrežje, v povezavi s špediterskima poslovalnicama Novo mesto in Krško, pomeni nudenje celovite ponudbe špediterske in transportne dejavnosti v dolenski regiji.

ZDENKO PAVČEK,
direktor družbe

PRIPIS UREDNIŠTVAM — Informacijo o špediterski službi nam je dal predstavnik Intereurope, Jože Juršak, v prisotnosti šefa carinske izpostave Novo mesto, Janeza Terčca, in komandirja mejne p.p. Metlika, Vlada Desnice.

DOPOLNILO

V zapisu »Po operaciji takoj domov«, objavljenem 16. julija, smo zapisali, da je med drugimi tudi Slavko Vidmar prispeval za nakup duodenoskopa. Pravilneje bi moralo pisati, da je prispeval dala firma Feniks, ki je last Matjaža Suhadolca in Slavka Vidmarja. Za netočnost se opravičujemo in želimo, da bi se še več zasebnih firm izkazalo s takimi potezami.

Uredništvo DL

Pozdravljam društvo proti oderuštvo

Zgovoren moj primer

Z veseljem sem izvedela, da je ustanovljeno Društvo proti oderuštvo in želim čimprej postati članica. Želela pa bi, da tako društvo, kot tudi slovenska javnost, izve, zakaj društvo proti oderuštvo v naši lepi domovini danes resnično potrebujemo. Bilo bi pa še boljše, če bi bilo ustanovljeno nekako pred dvema letoma, ko so davčne uprave na občinah začele z zaračunavanjem večstočprocentnih letnih obrestnih mer za neplačane davke in prispevke.

Kdo ne pozna Shakespearovega Beneškega trgovca Schaylocka, ki je svojim neplačnikom hotel izrezati kos živega mesa za plačilo dolgovane protivrednosti v zlatu. Tako sem jaz kot dolgoletna obrtnica v občini Ljubljana-Center morala poravnati vse svoje davke in prispevke ne glede na to, da sem imela zadnji dve leti pri svojem poslovanju veliko izgubo. Če pa bi upoštevali realno vrednost mojega vloženega kapitala, pa sem imela realno izgubo že prejšnja leta. Vsako leto sem se pritoževala na davčno upravo občine Ljubljana-Center, v obupu celo na republiško davčno inspekcijo. Rezultat vseh pritožb je bil: plačaj, ali pa ti tečejo oderuške obresti, od katerih se ne boš mogel opomoci in so jih vedno dosledno in povsod izterjali samo od privatnikov, velike »izgubarje« in mastodonska »velepodjetja« pa bo že nagradil proračun, beri: vsi mi, mali davkoplačevalci.

VLADOVITA BAJT
Ljubljana
Pražakova 14

»Kazen« za Belo krajino?

Predlog Zelenih o določitvi volilnih enot

Zeleni Slovenije smo podprli predloge zakonov o volitvah, ki (žal z nekaterimi potrebnimi amandmaji) niso bili sprejeti. Ne strinjamo pa se s predlogom za izdajo zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v državni zbor (Poročevalec 14. 7. 1992), ker je predvsem pri določanju volilnih okrajev (88) pogosto prezrta geografske, zaposlitvene, oskrbne in ostale značilnosti, ki povezujejo prebivalce določenih območij.

Pretežno administrativno-matematični način določanja volilnih okrajev je sicer v določeni meri posledica uporabe dogovorjenega kriterija približno enakega števila prebivalcev z odstopanjem do 5%, vendar tudi v tem primeru niso bile izrabljene vse možnosti upoštevanja medsebojne geografske povezanosti posameznih območij znotraj volilne enote oz. okraja. Neprimernost predlagane delitve na volilne okraje najbolje ilustrira delitev na volilne okraje v šesti volilni enoti, kjer je občina Črnomelj v prvem volilnem okraju skupaj z delom novomeške občine, druga belokranjska občina, Metlika, pa skupaj z delom novomeške občine v drugem volilnem okraju. Mar bomo tudi na tak način »kaznovali« že tako zapostavljene obrobne slovenske pokrajine, kot je Bela krajina (sedaj še ob trdi slovensko-hrvaški meji) in jim praktično vzeli

možnost dostopa vsaj do slovenskega parlamenta?

Zeleni sodimo, da je ob očitnih procesih centralizacije potrebno v okviru ustavnih določil izbrati vse možnosti za krepitev lokalne samouprave in zdravje regionalizma, za katerega so življenjsko zasnovane volilne enote in volilni okraji temeljni predpogoji.

Zato predlagamo:

1. spremembo kriterija glede števila prebivalcev v volilni enoti od + — 5 na okoli — 10%,
2. doslednejšo uporabo načela medsebojne geografske povezanosti posameznih območij znotraj volilne enote oziroma okraja (upoštevanje geografskih, urbanističnih in ostalih strokovnih študij).

DUŠAN PLUT
Predsednik Zelenih Slovenije

V NEMŠKO VOJSKO POD PRISILO

Nekje sem bral, da hoče nekdo nekomu polomiti kosti. Temu bi dejal, da naj svoje fizične moči raje preizkuša pri delu, pa bo od tega imel več koristi. V nemško vojsko smo bili namreč prisilno mobilizirani. Iz nje nas je mnogo pobegnilo. Zločinov pa je bilo dovolj tudi kje drugje. Upajmo, da Bog dobro plačuje in hudo kaznuje.

MATJAŽ ROMANOV
Metlika

ODPRTO PISMO DRNOVŠKOVI VLADI

Nameravate sanirati banke? Na čigav račun? Poglejte, kako se bohoti Ljubljanska banka? Kam investira denar, ki ga vanjo vloga obubožano gospodarstvo? Kdo je kupil Iskrino stolpnico? S čigavim denarjem? V kakšnih stavbah se šopirijo te denarne ustanove! Na čigav račun? Vi jih boste pa sanirali. Gospodarstvu ste povišali davke. Bankirji si delijo plače in regres, oblačunavajo veliki R, gospodarstvo in delavci z njim pa tonemo. Vaša »strokovna« vlada si je tudi povišala plačo, obenem pa tudi vsem tistim, ki jo podpirajo. Je v tem strokovnost? Je to morda tudi v dogovarjanju z »brati«? Upam, da bo vsega tega enkrat navadnim volilcem dovolj in bodo volili tiste, ki bodo kaj naredili.

PETER REPOVŽ

ZAHVALA

Namesto cvetja na grob pokojnega Borisa Kosa iz Novega mesta, Skalickijeva 4, podarja 1.000 SLT Karolina GUŠTIN iz Novega mesta, Skalickijeva 6, Medobčinski organizaciji slepih in slabovidnih Novo mesto. Za podarjeni znesek se iskreno zahvaljujem.

Medobčinska organizacija slepih in slabovidnih

Namesto pravice dobil »kazen«

Oškodovani, ne pričakujte preveč od denacionalizacije! — Moj primer je dovolj zgovoren — Ne odrekam se pravici do ocene mednarodnega organa

V tretji številki Dolenjskega lista sem 16. januarja letos javnost seznanil, da je pristojni republiški sekretariat za pravosodje mojo nacionalizacijsko odločbo izpred več kot tridesetih let odpravil, ker je bil ob nacionalizaciji med drugim nepravilno uporabljen materialni zakon.

Moj na tej osnovi vloženo zahtevo po povrnitvi najemnine za čas obstoja nacionalizacije sta tako enota temeljne sodišča kot tudi pritožbeno višje sodišče zavrnila. Ravno kar pa je v revizijskem postopku to storilo tudi vrhovno sodišče. Svojo zavrtno utemeljuje z navajanjem številnih zakonskih členov, katerih kot pravni laik nisem v stanju ocenjevati ali preverjati. Kljub temu pa trdim, da je ustava zakon vseh zakonov in da so dosedanje ustave dopuščale nacionalizacijo le proti pravični odškodnini. Zato bi se vsa zakonita določila in ukrepanja morala temu jasnemu ustavnemu določilu podrediti že ob sami nacionalizaciji. Da pa so bile ob nacionalizaciji določene »odškodnine« samo simbolične in sramotno nizke, mi ni potrebno posebej dokazovati.

Vsled jasnosti naj povem, da je znašal moj tožbeni zahtevek po povrnitvi mesečne plačane najemnine 2.863 dinarjev (sedaj tolarjev) to je v znesku, ki ga je najemnik prostorov do časa vrnitve v mojo last plačeval družbenemu »upravljalcu« prostorov. Naj bralci ne zamerijo moji preprosti primerjavi, da višina te zahtevane mesečne najemnine zadošča na primer za nakup enega samega čevlja, za nakup para čevljev je torej potrebna dvomesečna zahtevana najemnina.

Namesto da bi sodišča ugodila moji zahtevi, so mi naložila plačilo sodnih taks v znesku natanko 66.610,20 tolarjev, ki sem jih v zahtevanem roku moral seveda plačati. Če k tej »kazni« pristojem še znatne odvetniške stroške, se upravičeno resno vprašujem, kdo si bo

še upal iskati pravico na sodiščih in sodišča smatrati kot varuha njihovih temeljnih pravic.

Zahtevo po popravni krivici, povzročene v času preživelega enoumja, sodišča tudi v času sedanje »demokracije« zavračajo in svoje sodbe izrekajo v imenu ljudstva. V imenu tega ljudstva je republiško vrhovno sodišče še pred vrnitvijo prostorov v mojo last zavračalo moje zahteve (z izjemo ene) šestkrat, takratno vrhovno sodišče Jugoslavije pa je o zadevi razsojalo trikrat tako, da je mojima prvima dvema tožbama ugodilo in celo v obrazložitvi tretje (ki jo je sicer zavrnilo) v 1970. letu nakazalo konkretno pravno zakonito možnost vrnitve, ki pa je lokalni organi vsled svojih samoupravnih pristojnosti niso upoštevali.

Posebej nesprejemljiv in družbeno škodljiv pri tem je med drugim tudi sodni sklep okrožnega sodišča v Novem mestu iz 1972. leta, s katerim je bil v moji zadevi dejansko sodno legaliziran

ponarejeni sejni zapisnik seje obeh takratnih pristojnih občinskih zborov. Take odločitve sodišč namreč naravnost vzpodbujajo upravne organe k površnim, protizakonitim in družbeno nesprejemljivim dejanjem.

Spričo dejstva, da se trudimo in želimo v vseh pogledih vklopiti v evropske integracijske tokove in norme, me kot državljanca sme resnično zanimati: v kateri od teh evropskih držav se osnovne pravice njihovih državljanov »rešujejo« na enak ali vsaj podoben način in v kateri sodstvo resnično ni samostojno in neodvisno, temveč podrejeno zagrešeni politik?

Če sem za popolno popravilo povzročene krivice v domovini samo delno uspešno (s tem, da sta mi prostora vrnjena v mojo last) izčrpal vsa pravna sredstva, pa se ne odrekam pravici prositi za oceno mojega primera pristojne mednarodne organe, takoj ko bodo za to vsi pogoji in možnosti.

JANKO VRANEŠIČ
Črnomelj

Kmet onesnaževalec okolja

Vprašanje v premislek novomeški Komunalni: zakaj različen odnos do kmetovalca in lastnika vikenda?

Ali smo kmetje na deželi res onesnaževalci okolja? Dobro bi se bilo prepričati, kdo bolj onesnažuje okolje, mi kmetje ali mestni ljudje, ki prihajajo iz mesta na deželo na vikend. Njim ni treba plačevati smetarine, čeprav spadajo pod določeno naselje in imajo svoje hišne številke pa tudi smeti. Ko so uslužbenci Komunalne Novo mesto zbiral podatke po domovih tistih, ki nismo oddali popisa hiš, sem na vprašanje, kaj je s popustom za kmete, dobila odgovor: »Mogoče drugo leto!« »Kaj pa vikendarji,« sem vprašala, »ki so oddaljeni od glavne ceste le kakih 300 metrov?« Odgovor se je glasil: »Do njih ne moremo s tovornjakom!« Čeprav vikendarji vozijo robo do svojega vikenda tudi s tovornjakom, »komunalci« tja ne morejo. Kmetje plačujejo smetarino ravno toliko kot mestni ljudje, le gospodi na vikendih tega ni treba. Na kmetiji lahko porabiš odpadke v različne namene, na primer za živino, za kurjavo ali na njivi, in tako ti ostane le malo odpadnih materialov za v smetnjak. Na vikendih je seveda drugače.

Sicer pa se postavljajo vprašanja, kaj sploh še spada v smetnjak. Na spisku, ki

je bil objavljen lansko leto, kaj vse ne sodi tja, je bil naštet domala ves odpadni material razen kamena. Letošnja ugotovitev Komunalne je, da je vsako gospodinjstvo »pridelalo« 35,74 kg smeti na mesec. Mislim, da je ta številka zato tako visoka, ker gre sedaj tudi na deželi marsikaj v smetnjak, kar bi drugače pristalo na kupu komposta ali bi se kako drugače koristno uporabilo. Po mojem mnenju je krivo to, da Komunalne ne zanima, koliko smeti imaš. »Plačaj! Ni važno, če imaš smeti ali ne,« tako mi je povedal uslužbenec Komunalne, ki je popisoval. Če pa ne plačaš dveh ali treh položnic, če dobiš opomin, ki ti grozi s sodiščem.

Predno boste tožili nas kmete, ki imamo večino dela po en dohodek na družino, raje poskrbite, da bomo vsi enakopravno plačevali, tudi tisti, ki imajo po dva večja dohodka in tudi več smeti kot kmetje, če smo že enakopravni državljanji Slovenije.

P. J.
Žužemberk

POLETNI DOSEŽKI TISKARNE NOVO MESTO

Kljub poletni vročini se proizvodnja ne ustavlja. Življenje teče dalje, enega izmed njegovih sestavnih delov pokriva tudi grafična dejavnost. Na veliki razstavi naive, ki so jo ob 25-letnici mednarodnega tabora likovnih samorastnikov Trebnje prejšnji teden slovesno odprli v ljubljanskem Cankarjevem domu, smo dobili v roke tudi ličen in strokovno odlično stiskan katalog na 40 straneh. Oblivala ga je dipl. inž. arh. Maruša Stupica, diapozitivi so delo Foto studia Franc Markelj in fotoliti izdelek Tiposa iz Ljubljane. V 700 izvodih je katalog, v katerem je 26 kvalitetnih barvnih reprodukcij domačih in tujih nainvinskih slikarjev, stiskala Tiskarna Novo mesto.

Za isto prireditve je izšlo tudi 200 domiselnih zloženok o razstavi hrvaškega slikarja Ivana Rabuzina s štirimi njegovimi reprodukcijami. Tudi to je izdelek Tiskarne Novo mesto, ki je na obe deli lahko ponosna. Slednje velja še za tisk 300 izvodov najnovejše izdaje Dolenjske založbe. Pesnik Ivan Gregorčič iz Rakovnika pri Sentrupertu je izdal zbirko pesmi Beg gazel z ilustracijami in oblikovanjem Lucijana Reščica.

T. G.

ZA DRAGE MEDICINSKE INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente pri OORK so prispevali: Osnovna organizacija sindikata Beti Mirna Peč namesto venca za pokojno Angelo Makše — 3.500 tolarjev, krajevna skupnost Rečrca vas ostanek od venca za pokojno Julko Jelen — 3.440, Stane Žunič, Novo mesto, prispeval namesto izplačanega honorarja — 500, sosedje v Cankarjevi ulici, Novo mesto, namesto venca na grob Helene Splihali — 6.155, občinski sodnik za prekrške Novo mesto namesto venca za pokojno Pepco Jug — 10.000 in družina Auersperger, Skalickega 2, Novo mesto, namesto venca na grob Borisa Kosa — 2.000 tolarjev.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

• »Resnica« je hotenje, da zagospodarimo nad različnimi občutki. (Nietzsche)

Vas Hrast je zrasla iz ruševin

Spomin na požig

Na vsakih toliko let vaščani Hrasta iz občine Metlika organizirajo proslavo, s katero se spomnijo požiga vasi in upora proti okupatorju med drugo svetovno vojno.

Letos je minilo 50 let od požiga vasi. Zopet smo obudili spomine na napad Belokranjskega in Gorjanskega bataljona na okupatorsko postojanko v naši vasi, ki se je zgodil 22. julija 1942. Sovražnik ni požgal le domov, zrušil je tudi zidove in nazadnje požgal še sadna drevesa. Od vasi je ostala le puščava. Zbežane družine so našle zatočišče pri rojakih in prijateljih v sosednjih vaseh. Med vojno je vas enotno sodelovala v NOB, 17 vaščanov je bilo neposredno vključenih v osvobodilni boj, trije pa so za svobodo dali tudi svoja življenja: Niko Jurič, Tonček Malenšek in drago Predovič. Na napad okupatorja in požig vasi še danes spominja spominsko obeležje.

Po osvoboditvi se je začela obnova vasi. Danes je to zelo lepa vas. Vsi tisti, ki so se že pred leti izselili in živijo v Ljubljani, Trstu in drugje pravijo, da jih vse bolj vleče v rojstni kraj in kako tudi ne, ko pa je v tej vasi lepo živeti, še lepše pa se je v njo vrniti po tolikih letih.

G. BOGDANOVIČ

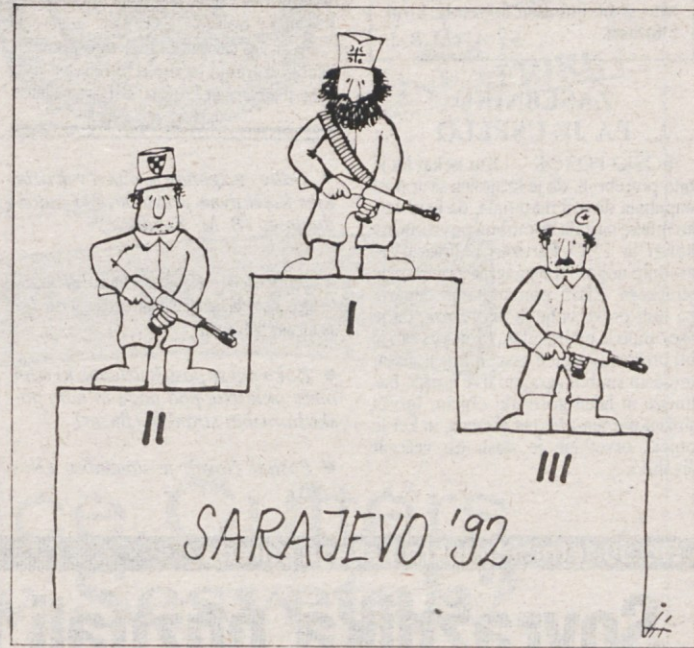
VSEM HVALA

V Pacugu smo preživeli deset lepih sončnih in nadvse prijetnih dni. Dobra hrana, ki jo je pripravljala izvrstna kuharica, sonce, morski zrak in voda ter seveda skrbni tovariši in tovarišice, vse to je pripomoglo, da je čas kar prehitro minil. Naj se javno zahvalimo vsem, ki so pomagali, da smo spoznali, kaj se pravi živeti v šoli v naravi.

Učenci 4. razreda
OŠ Šentjanž

DOMAČE TRNJE

- Ni važno, katera stranka je na vlad — zdrava pamet bo vedno v opoziciji.
- Črne ovce so že dolgo — strelovodi ob ideološkem neurju.
- Nekateri muči skleroza takrat, ko se je treba spomniti — obljub pred mandatom.

Slovinci in gozdni sadeži

Slaven Letica, zagrebški sociolog in nekdanji Tudmanov svetovalec, je lansko leto slovenski tip organiziranosti družbe označil s pojmom alpsko - gobarski tip, kar naj bi pomenilo visoko stopnjo organiziranosti in smotrnosti.

Nabiranje gozdnih sadežev je na Slovenskem kar razširjeno delovanje in ga vsekakor lahko ujemimo v alpsko - gobarski tip ravnanja, vendar pa ne smemo pozabiti tudi na simbolični, vidik nabitosti. Ili v naravo vendarle ne pomeni samo iskanja nečesa koristnega in uporabnega, ampak tudi soočenje z nevarnostjo, nepredvidljivostjo, ne nazadnje pa pomeni tudi iskanje sreče in prvinosti.

Sodobni človek devedesetih pogosto ne samo, da gre v naravo, ampak tja pravzaprav pobegne, saj skuša kompenzirati neravnovesja v družbi z ravnovesjem v naravi. Problem je seveda v tem, da groženo ugotovijo, da s svojimi posegi (torej tudi z nabiralništvom) pravzaprav

spreminjajo naravo v družbeno naravo, torej svet, ki vse bolj izgublja svoje (naravno) ravnovesje in pridobiva neravnotežne, človeške elemente.

Kako je potemtakem s Slovenci? Kako povezati njihovo prisilno smotrnost z vse večjo nesmotnostjo v »moji deželi«? Vsekakor je potrebno ugotoviti, da to nista dve nepovezljivi skrajnosti, še posebej, če ju opazujemo v miselni zvezi devedesetih let ali, če hočete, postmoderne dobe. Devedeseta leta pomenijo sintezo, vendar ne sinteze v smislu zlitja v eno, ki je enotno, trdno in enosmerno, ampak zlitje v kompleksno celoto.

Torej, ko boste šli v gozd po gobe ali ostale gozdne sadeže, dobro premislite, če ravnate v skladu s povedanim. Če ne boste, se vam lahko zgodi, da boste šli po gobe oziroma da se boste vrnili v osemdeseta, sedemdeseta leta ali pa še dlje v preteklost!

GAŠPER LUBEJ

Rože čutijo, da jih ima človek rad

To trdi M. Vrvščar

RADOVICA — Ko ljudje vozijo mimo hiše Marije Vrvščar na Radovici nad Metliko, upočasnijo vozilo in si ogledujejo okolico hiše, obdane s cvetjem. Marija se približno poldrugo desetletje bolj posveča gojenju rož, vendar le za okrasitev lastnega doma. Ras, da z veseljem da rože sovaščankam, nikoli pa jih ni prodajala. Tudi z nasveti ne skopari, čeprav jih sama ne išče pri vrtarjih. Rože goji po lastnih izkušnjah, včasih pa pogleda tudi v knjigo.

Marija ni nikoli preštela, koliko različnih vrst rož raste okrog hiše, gotovo pa jih je več kot 200. Cvetijo pa od začetka marca do konca novembra. A kljub temu še vedno vsako pomlad ali jesen, ko prodajajo v trgovinah bodisi sadike ali žebulice, kupi kaj, česar še nima. »Priznam, da niti ne vem za imena vseh rož. V glavnem imam trajnice, le

Marija Vrvščar

malo je enoletnic, predvsem pa jih gojim v vrtu, le malo v lončkih. Račje pa vidim rože v vrtu kot v vazi. Če jih utrgam, imam občutek, kot da sem jim vzela življenje,« pravi Marija. Zdi se, da rože čutijo, kako jih ima Marija rada. Bujno ji uspevajo prav povsod. Vzkljujejo tako rekoč iz betona, če le najdejo na njem malo zemlje.

»Rožam moraš pokazati, da jih imaš zares rad. Jaz se z njimi celo pogovarjam,« pove in prizna, da z njimi ni malo dela. Zelo so zahtevne, toda če ima le minuto časa, se jim posveti. Ob njih, kot zatrjuje, pozabi na vse težave. Pri Vrvščarjevih imajo sicer kmetijo, a ker ima Marija bolne roke, ne more veliko delati ne na polju ne v vinogradu, zato svojo ljubezen do zemlje kroji z rožami.

M..B.-J.

ZASEBNIKU PA JE USPELO

LOŠKI POTOK — Kar nekaj let je bilo potrebnih, da je krajevna skupnost napeljala dovolj materiala, da je iz vaše mlake nastala uporabna površina, na kateri je TVD Partizan načrtoval izgradnjo nogometnega igrišča in kasneje teniškega. Zlasti pomanjkanje denarja pa tudi prave volje je bilo vzrok, da je vse ostalo le pri besedah. Preteklo leto je bil prostor ponujen zasebniku. V nekaj mesecih sta bili zgrajeni dve igrišči, balinišče in ličen gostinski objekt. Igrišči služita namenu že dva meseca, in ker je objekt osvetljen, je zlasti ob večerih živahno.

A. K.

Ob 50-letnici belokranjskega odreda

Sovražnika poznali kot sebe

O organizaciji in delovanju varnostno-obveščevalne službe OF v Beli krajini

Do organiziranja Varnostno-obveščevalne službe v Beli krajini (VOS OF BK) je prišlo, kot drugod v slovenskih pokrajinah, razen v Ljubljani (že 1941.), spomladi 1943. leta. Za Belo krajino je bilo to še posebno hudo obdobje, obdobje strahovitih posledic jessenske okupatorsko-kvizlinške ofenzive 1942. leta. Ne gre pozabiti, da je bilo do takrat prizadetega 13 odst. belokranjskega življa in 43 odst. populoma ali delno uničenih stanovanjskih in drugih poslopij. Okupator je zaplenil na stotine kolov, volov in druge živine, na tisoče prašičev in drobnice, da o uničenem inventarju ne govorim. O teh razmerah je Vitkovič zapisal, da «... v Beli krajini, po sovražnikovi ofenzivi v jeseni 1942. leta, so bile posledice strahovite. Požgane in opustošene domačije, ki so ostale brez gospodarjev, mnogo odvedenih ljudi v internacijo in ustreljenih. Organizacije OF so bile do temeljev zrahljane, v mnogih vaseh docela uničene, celotni odbori pobiti in internirani...»

Da bi lahko Bela krajina (BK) izpolnila svojo zgodovinsko vlogo in nalogo, so morali snovalci osvobodilnega boja skupaj z Belokranjci že na začetku razrešiti dva osnovna problema. Prvič, da je ozemlje BK svobodno, in drugič, hujšega, da se bodo vse naloge opravljale nemoteno od

Zaparkiran prostor kliče pajka

Novo mesto ima premalo parkirišč, pa še ta so večkrat po nepotrebnem zaparkirana — Pohvala policiji, ki je dobro obvladala spremembo prometnega režima

Že od letošnje zime dalje smo v Novem mestu pogrešali navzočnost policistov na Glavnem trgu in na prometnicah, ki vodijo nanj in na stari most. Na teh zaradi gostega prometa in parkiranja najbolj obremenjenih poršinah smo bili svojčas vajeni skoraj nenehne prisotnosti dveh policistov.

Zdaj je zaradi izkopov za plinsko napeljavo promet spremenjen: Ljubljanska cesta in Glavni trg sta odprta za dvosmerni promet. Novomeški policiji moramo čestitati in izreči pohvalo, ker je prek noči in zelo učinkovito obvladala hudo prometno stanje ob uvedbi spremembe. Veseli smo tudi dveh policistov, ki v prometnih konicah patrolirajo po teh prometnicah in res kulturno obvladujeta promet, rešujeta zaplete, do katerih prihaja, in vpljudno usmerjata in opozarjata.

Ob dvosmernem prometu je največ težav pri parkiranju na Glavnem trgu,

saj vsakdo, ki parkira ali speljuje, vsaj malo zmoti prometni tok. Največje prometne težave pa povzroča dostava blaga v večje trgovine, ki so na Glavnem trgu. Kar naštejmo jih: Dolenjčina Samopostrežnica in Mesarija KZ sta najbolj moteči, nekoliko manj pa Mercatorjeva Pogača. Vse tri imajo vsak dan po večkrat dostavo blaga na vhod. Domnevam, da našete prodajalne v obratovalnih dovoljenjih nimajo odobrene dostave blaga skoz vhod, koder vstopajo trgovci, ker je to sprto s kulturno prodajo. Najbrž so takšen, zelo moteč način dostave blaga sčasoma izsilile s prakso, ki je ni nihče preprečeval.

Drugi povzročitelj parkirnih težav na Glavnem trgu (prej tudi vzdolž Ljubljanske ceste) so zaposleni, ki se zjutraj pripeljejo na delo, zaparkirajo na javnem parkirišču in ga zasedejo za 8 prometno najbolj frekventnih ur. Že večkrat sem slišal pripombe, da na Glavnem trgu največ parkirajo trgovci.

In ko smo že načeli strahotno pomanjkanje parkirišč v trgovskem in poslovnem središču mesta, za nameček še vprašanje: ob katerem Abrahamu bo Pionir dogradil blagovnico na Novem trgu? Z gradnjo je mestu odvzel 150 parkirišč, ki so bila prej na tamkajšnjem prostoru. Na gradbišču blagovnice sem zvedel, da je v njenih podzemnih prostorih in na prostem načrtovanih 450 parkirišč. To je približno 2-krat toliko, kot je zdaj na voljo parkirišč v središču mesta. Ali je dopustno, da podjetje z nekajletno gradnjo, ki ji za zdaj še ni videti konca, povzroča težave vsemu mestu? Zakaj ne usposobijo vsaj podzemnih parkirišč?

Glavna prometna ovira v središču mesta je pomanjkanje parkirnega prostora. Policija te ovire ne more odstraniti ne s piščalko in ne z gumijevko: rešitev je samo v povečanju parkirnih površin. Pri ostvarjanju tega smotra pa bi s Komunalno morala tvorno sodelovati podjetja, ki nimajo svojih parkirišč in njihovi delavci parkirajo na javnih. Načeti bi bilo treba tudi težave, ki jih povzroča počasna gradnja blagovnice na Novem trgu. Z razumnim in složnim pristopom bi mogoče celo lahko dosegli, da bi bil Glavni trg kot lepota Novega mesta, očiščen pločevine in name njen samo pešcem.

MILOŠ JAKOPEC

S surfom v Poljansko dolino

V Prelesju letos prvič športno ekološki tabor

PRELESJE — Najlepša dolina Kolpe je Poljanska dolina. Za te odmaknjene in med hribovje stisnjene kraje ve le malokdo. Tudi mladi Belokranjci, ki so sem prišli na športno ekološki tabor, niso pričakovali, da se bodo imeli tako lepo. Windsurfing klub ali klub privržencev jadrnanja na deski in ljubiteljev narave iz Črnomlja deluje dobro leto. Športno ekološki tabor so organizirali v Prelesju prvič, za to jim je nekaj denarja dala občina Črnomelj.

»Ker lani zaradi vojne nismo mogli na jadrnanje na morje, sem se odločil, da poiščem alternativo doma,« razlaga vodja kluba, Dušan Vrščaj. Ogledal si je Kolpo in ugotovil, da so v Prelesju idealni pogoji za jadrnanje, hkrati pa je tu še skorajda nedotaknjena narava. V klubu so se odločili, da pripravijo tabor, na katerem bodo jadrnali, imeli šolo jadrnanja, kjer bodo kolesarili na bližnje hribe, čistili obrežje reke, ribarili in, skratka, poskušali preživeti taborjenje čim bolj naravno. Zajtrk in večerje si pripravljajo sami, le kosilo pojedjo v gostilni Madronič. Pred dnevi so z gorskimi kolesi odpeljali na Kozice, od koder so imeli čudovit razgled na celotno Poljansko dolino.

»Ker ves čas piha rahel veter, poteka učenje jadrnanja na deski hitreje, pa tudi lažje je,« razlaga Dušan. Tabora se letos

udeležuje 6 do 8 tabornikov iz Bele krajine, večkrat pa se jim pri učenju jadrnanja ali izletih pridružijo ljudje, ki počitnikujejo v Prelesju. V dobrih šestih dneh je Dušan, ki je inštruktor jadrnanja na deski, naučil 15 novih jadralcev.

Dogajanje v taboru bodo posneli na filmski trak, s pomočjo katerega nameravajo prihodnje leto v Prelesje povabiti tudi klube iz drugih evropskih držav. To srečanje bi namreč radi naredili mednarodno.

Takšne počitnikovanje je zanimivo,

KOLPA BOLJŠA OD MORJA — Črnomljski klub za jadrnanje na deski je letos prvič organiziral šolo jadrnanja na Kolpi. Spoznali so, da so pogoji za jadrnanje na Kolpi idealni, kot naročeni za začetnike. (Foto: J. Dornič)

prijetno in tudi zdravo, kajti člani kluba se zavzemajo tudi za čisto in naravnemu okolju prepuščeno reko Kolpo.

J. D.

NOVO MESTO

trading
d.o.o.

podjetje za trgovino in poslovne storitve
Cesta herojev 70
tel/fax: (068) 22-046

NOVO

* Tiskalniki CITIZEN — prirejeni za SLO tržišče
* Fotokopirni aparati XEROX
* Računalniki

PRODAJA, LEASING, NAJEM

KZ "KRKA" BRAZDA

AGROSERVIS

POT NA GORJANCE 8 NOVO MESTO

Spoštovani kupci!

V trgovini AgroServis, Pot na Gorjance 8, vam nudimo:

— gnojilo KAN po 692,00 SIT
— vrtno kosilnico MURRAY po 27.510,00 SIT
— zaščitna sredstva
— čebelarški material
— GARDENA program za vrtičkarje

Obiščite nas, ne bo vam žal!

VI NAM — MI VAM

Objavo oglasov v rubriki VI NAM — MI VAM lahko naročite po tel. (068) 23-610 ali po telefaxu: (068) 24-898 do torka do 10. ure.

PLAVA LAGUNA POREČ POČITNICE

V VRHUNCU SEZONE
PO POSEBNO UGODNIH
CENAH 7 DNEVNIH
PAKET ARANŽMAJEV

TERMIN: 8. 8. 92

HOTEL: Materada, Lotos, Albatros in Delfin
Polpenzion: 9.800.— penzion 11.900.— SIT
BUNGALOV SPADICI (prehrana v hotelu Materada) polpenzion: 8.400.—, penzion 10.500 SIT.
4-POSTELJNI APARTMANI ASTRA: najem 16.800 SIT. V ceni je še taksa, gala večerja (razen za goste apartmana), šola smučanja na vodi za otroke in odrasle in šola tenisa za otroke. Tudi do 100% popusta za otroke.
INFORMACIJE: Vaša agencija in po telefonu (0531) 31-822, 34-122, fax: 32-026

BETONAL TREBNJE

proizvodnja, prevoz in strojno vgrajevanje betona

Tel. (068) 45-650
45-651
45-652

Cenjene kupce obveščamo, da lahko pri nas naročijo kvalitetne betone in storitve betoniranja po konkurenčnih cenah. Za takojšnja plačila nudimo 5% popusta!

Turistična agencija

PALČEK
POCENI NA
DOPUST!

7 polpenzionov v hotelu Brioni (A kat.) v Puli samo 160 DEM
3 polni penzion v hotelu Brioni samo 70 DEM
Otroci imajo 50% popusta!

Tenis zastoni!
Najem apartmaja Punta Verudela — najem apartmaja že od 20 DEM na dan dalje

Informacije: Turistična agencija Palček, tel.: (063) 333-62

AVTO ŠOLA DUAL EXPRES

Šmihelska 6,
Novo mesto
tel.: 24-413

POSPEŠENI TEČAJ IZ CPP

Za vse tiste, ki bi želeli počitnice kombinirati s koristnim delom, bomo organizirali pospešeni tečaj iz CCP za A in B kategoriji. Tečaj bo končan v enem tednu. Predavanja bodo v dopoldanskem času pa tudi v izmeni, tako da bo čas tudi za druge aktivnosti. Prijavite se lahko vsi, ki boste dopolnili 18 let in tisti, ki boste svoj rojstni dan praznovali v šolskem letu 92/93. Posebno ugodno je za vse, ki opravljajo izmensko delo. Tečaj bo dopoldne od 8. do 13. ure in popoldne od 15. do 20. ure v centru Novega mesta, na Glavnem trgu 30 (nad slaščičarno), od ponedeljka, 10. avgusta.

GLOBAL trgovina PARADIŽ

tel.: (068) 49-582

Odpiramo novo trgovino s tehničnim blagom GLOBAL — trgovina PARADIŽ, Paradiž 11, Mokronog, s prodajnim programom: bela tehnika, akustika, mali gospodinjski aparati, šolske potrebščine, igrače, orodja, gradbeni material, gume, kmetijska mehanizacija, rezervni deli, kolesa, motorna kolesa, gnojila...

Na otvoritev vas vabimo v soboto, 8. avgusta, ob 10. uri.

Prepričali se boste o kvalitetni ponudbi in ugodnih cenah. Vabljeni!

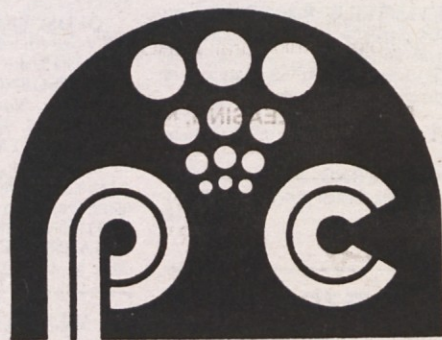
Prenovljena gostilna
»PRI ROMANU«
Hudoklin Franc
Gabrije 130
tel. (068) 85-628

Vas vabi na nedeljska družinska kosila po prednaročilu (3+1)=400 SIT (kosilo naročite do 10. ure)
Vsak dan domača šunka in kruh, ob sobotah odojek. Pripravljamo poročne slovesnosti, obletnice in večja družabna srečanja do 80 oseb.

DOMAČA HRANA IN KONKURENČNE CENE!

V SHOPPING?

DA, V ZAGREB!

V BLAGOVNICO
Price Cutters
PO

**VSAKDANJA ŽIVILA IN
POSLASTICE ZA SLADOKUSCE**

VSE, KAR STE
DO SEDAJ
KUPOVALI
V AVSTRIJI, ITALIJI ...

**30%
CENEJŠE**

KOT V
ZAHODNO-
EVROPSKIH
DISKONTIH

OBOGATITE JEDILNIK IN EKONOMIZIRAJTE!

**Kako priti v blagovnico Price Cutters
v vzhodnem delu Zagreba, v Sesvetah?**

Poiščite
ta
kažipot.
Sledite mu.

Blagovnica Price Cutters, Zagreb, Sesvete, Kelekova 4,
posluje v soboto in nedeljo od 9. do 20. ure.

TU DENAR POMENI VEČ

tedenski koledar

Četrtek, 6. avgusta - Vlasta
Petek, 7. avgusta - Kajetan
Sobota, 8. avgusta - Miran
Nedelja, 9. avgusta - Roman
Ponedeljek, 10. avgusta - Lovrenc
Torek, 11. avgusta - Jasna
Sreda, 12. avgusta - Klara

LUNINE MENE

13. avgusta ob 11.27 - ščip

kmetijski stroji

TRAKTORSKO prikolico, nosilnost 4 t, prodam. ☎ 26-677. 3294
TRAKTOR ZETOR, 50/11, prodam. Janez Kolenc, Dol. Dole 7, Škocjan. 3301
TRAKTOR UNIVERZAL 445, na 4 pogone, v zelo dobrem stanju, prodam. Cena po dogovoru. Martin Grahek, Lokve 57, Črnomelj. 3307
AGROIZBIRA trgovina nudi ugodno akumulatore vseh vrst, z dveletno garancijo. Primer: 12 V 100 Ah - 6.600, 12 V 135 Ah - 12.500, 12 V 140 Ah - 11.900. Gume za traktor 10 - 28 - 18.500, 12,4 - 11 - 28: 18.400, vse rezervne dele za traktorje Tomo Vinkovič, IMT, Fiat Store, Univerzal, Ursus, Kosilnico BCS, nože za kosilnice, vzmeti za obračalnike in pajke itd. V času sejma bo trgovina odprta 15.8. in 16.8. od 9. - 17. ure. Se priporoča Slavko Prosen, Agroizbira, Smedniška 17, Kranj. ☎ (064)324-802. 3329
TRAKTOR IMT 539, star tri leta, 180 delovnih ur, prodam. Alojz Verbič, Lobjek 48, Grosuplje. 3341
DOBRO ohranjen traktor MAN prodam ali menjam za manjšega. Zlatka Kopar, Polje pri Krmelju. 3350
KROŽNE BRANE, pajka, tračne grablje in kravo v a- kontroli prodam. ☎ 84-858. 3351
TRAKTOR IMT 577 s 770 urami in IMT 542 s 1500 urami in čelnim nakladalcem Rikoprodam. ☎ (061)789-434. 3384

kupim

STAREJŠO HIŠO v okolici Novega mesta ali proti Sentjerneju - po možnosti vseljivo, kupim. ☎ 28-821. 3357

motorna vozila

R 4, letnik 1989, prodam. Venta, Marjana Kozine 62, Novo mesto. 3305
Z 750, letnik 1980, registriran do 4/93, poceni prodam. Branko Stefanič, Podbočje 28. 3298
JUGO 45, letnik 1983, registriran do 7/93, dobro ohranjen, prodam. Ogled vsak dan. Silvo Kirn, Gor. Prekopa 13, Kostanjevica. 3299
Mazda 323, letnik 91, prodam. Ovniček Anton, Smolenja vas 79, ☎ 24-561. 3302
Z 101, letnik 1980, prodam. ☎ 87-081. 3302
Z 750, letnik 1985, prodam. Marjan Kolenc, Sranga 8, Mirna Peč. 3303
OPEL KADET, karamboliran, letnik 1978, prodam. Viktor Pacek, Jelše 31a, Leskovec. ☎ 75-894. 3304
126 P, letnik 1982, registriran do 2/93, ugodno prodam. Ogled po 17. uri. Irena Turk, Brod 4, 68312 Podbočje. 3305
JUGO FLORIDA, letnik 1989, registriran do 5/93, prodam. Cena po dogovoru. Martin Grahek, Lokve 57, Črnomelj. 3308
GOLF JGL, letnik 1981, neregistriran, prodam. ☎ 86-131. 3309
Z 128, letnik 1987, prodam. ☎ (0608)32-144. 3314
VOLKSWAGEN 1200 J, letnik 1974, prva registracija 1976, registriran do 8/93, prodam. ☎ 65-335. 3316
Z 750, letnik 1980, registriran do 7/93, prodam. ☎ 76-541. 3326
JUGO 65, letnik 4/89, ugodno prodam. ☎ 84-840. 3337
JUGO 45 A, letnik 1987, prodam. ☎ 78-256. 3342
VOLVO 340 GL, diesel, odlično ohranjen, letnik 10/87, ugodno prodam. ☎ 21-590. 3345
Z 101, letnik 1987, registriran do 6/93, prodam. ☎ 23-663. 3346

kino

BREŽICE: Od 7. do 9.8. (ob 18.30 in 20.30) francoska akcijska komedija Operacijska pašeta. Od 6. do 9.8. (ob 20.30) ameriška melodrama Princ plime.
ČRNOMELJ: 6.8. (ob 21. uri) ameriški triler Ricochet.
KRŠKO: 9.8. (ob 18. uri) ameriški film Mladi revolveraš.
NOVO MESTO: Od 6. do 9.8. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski letalski film Proti soncu.

R 4 GTL, letnik 89, prodam. ☎ 23-368. 3332
Z 128, letnik 1986, prodam. ☎ 23-669. 3352
126 P, letnik 1988, prodam. ☎ 42-453. 3356
LADO RIVO, letnik 1988, prodam. ☎ 21-120. 3365
GOLF D, letnik 1990, prodam. ☎ 26-570 dopoldne in 22-612 popoldne. 3366
GOLF, letnik 1985, prodam za 7.000 DEM. ☎ 20-387. 3367
R 4 GTL, letnik 1984, in lado 1300 S, letnik 1986, prodam. ☎ (0608)62-628. 3371
FIAT 132 diesel prodam ali menjam. ☎ 27-501. 3378
FIAT 126, star dve leti, prodam. ☎ 23-302. 3379
Z 128, letnik 1987, prodam ali zamenjam za R 4, letnik 1986. ☎ 23-585, po 20. uri. 3382
R 4 GTL, letnik 2/92, prodam. ☎ 21-568. 3383
HROŠČA 1300, letnik 1972, registriran do 19.1. 1993, motor v okvari. ☎ (0608)32-964. 3385

obvestila

ŽALUZIJE-ROLETE izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662. 2797
PIŠČANCE BELE, stare 4 tedne, bomo prodajali 15.8. Višček, Račje selo, Trebnje, ☎ 44-862. 3306

računalniški inženiring d.o.o.
tel.: 068 20-437

KMEČKI TURIZEM Pucelj, Pod gradom, Žužemberk, ☎ 87-092, sprejema naročila vsak dan. Odprto vsak petek, soboto in nedeljo. Domača hrana, ob sobotah odojek. 3318

RAČUNALNIŠKI PRIROČNIKI V SLOVENŠČINI
PARADOX2000 SIT
QUATTRO PRO2200 SIT
KOMPLET (-20%).....3900 SIT
DESK d.o.o., Izola
Kosovelova 36
Tel.: 066 / 62 676

NAJAMEMO 2 ali 1,5-sobno stanovanje in kupimo 1,5 ali manjše 2-sobno stanovanje s centralno kurjavo v Novem mestu. Tel. 22-441 int. 574.

Ne ostanite sami zaradi pred-sodkov! Pokličite AFRODITO — ženinost posredovalnico v Kranj 064-324-258 ali 51-245. Za brezposelna dekleta in ženske je brezplačno.

Prodaj ali zamenjam za stanovanje v Ljubljani manjše etažno stanovanje v vrstni hiši (atrij, centralna, telefon) v Novem mestu. Tel. (068) 22-208

EURO 2000 d.o.o.
SAMSUNG
TV-AUDIO-VIDEO
37 cm, 500 DEM
51 cm, teletekst,
euro AV 660 DEM
55 cm, mono, teletekst,
euro AV 865 DEM
63 cm, stereo, teletekst,
euro AV 1260 DEM
70 cm, stereo, teletekst,
euro AV 1320 DEM

Na zalogi imamo zelo bogato ponudbo HI-FI STOLPOV, CD, VIDEOREKORDERJEV. Plačljivo v protivrednosti SIT.

Vse inf. **SAMSUNG EURO 2000, Brežice**
Tel. (0608) 61-936
B. Milavec 73

Delovni čas od 9. do 12. ure in od 13.30 do 19. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure.
Prinašalcem tega odrezka priznamo 2.000 SIT popusta!

TAJNICO z izkušnjami, z znanjem računalništva, knjigovodstva in vsaj enega tujega jezika

ZAPOSLIMO

Ponudbe pošljite na naš naslov v roku 7 dni po objavi ali se oglasite po telefonu 26-126.

FENIX INFORMATIKA d.o.o.
Novo mesto, Partizanska 19

Avtošola RIBA vas vabi na pospešeni tečaj iz CP predpisov za A in B kategorijo s pričetkom 18. 8. 92 ob 9. uri in ob 15.30 v Novem mestu v Ekonomski šoli. Uro izberite sami. Vozite lahko na vozilih citroen AX, R 5 in golf. Izkoristite našo hitrost, kakovost in potrpežljivost do kandidatov in se prijavite po tel. (068) 25-630.

PRANJE s pritiskom in paro na terenu!

sodi • vodni zbiralniki (štirne) • motorji, delovni stroji • vodni odtoki
Naročila: (068) 22-019

NESNICE, mlade jarkice, pasme hisex, rjave, stare štiri mesece, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije, kličite od 17. do 22. ure vsak dan: Jože Zupančič, Otovce 12, Črnomelj, ☎ 52-806, gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, ☎ (0608)67-578. 3344

KOKOŠI, BELE, odlične nesnice, prodajamo na farmi na Gor. Lazah. Cena samo 200 SIT. Humeč, ☎ 24-496. 3348

TRGOVINA TIM, Dvor 73, obvešča cenjene stranke, da imamo na zalogi ves šolski program, bižuterijo, obutev in konfekcijo po konkurenčnih cenah. Se priporočamo. 3363

ZA piknike in zaključene družbe poceni oddajam na lepem kraju na Lazu - Ojstri vrh (Rdeči Kal pri Dobriču) počitniško hišo z velikim vrtom. V notranjosti je prostora za 60, na vrtu pa za 300 ljudi. ☎ 40-764. 3375

KMETOVALCI, POZOR! Kredit vam nudimo za vse traktorje Univerzal, Zetor, IMT, Deutz, TV 826 ter 18 in 21 KM. Same do pet let. Pri traktorjih Univerzal, če je dobava nad 30 dni, popust do 5 %. Informacije pri Agroavtu Kranj, Gorenjsavska 17, ali ☎ (064)221-192 od 8. do 16. ure, v soboto od 8. do 12. ure. 3380

posest

V **BLIŽINI** Novega mesta prodam starejšo hišo in parcelo, primerno za vikend. Iztok Lopatč, Ljubljanska 16, Novo mesto. 3322

KMEČKO HIŠO z gospodarskim poslopjem, 4 ha zemlje, prodamo. Dol. Podboršt pri Trebnjem, odlična lokacija za obrt. ☎ (063)36-279. 3331

STANOVANJSKO HIŠO z vrtom in nekaj zemlje v Ribnici, primerno za razno dejavnost, ugodno prodam. ☎ (061)863-111. 3336

VEČ parcel prodam. Marija Kralj, Jelenol 2, Škocjan. 3336

V **OREŠJU**, Kumsperk 35 pri Bizelskem, prodam montažni vikend, podkleten, elektrika, voda, vinograd 10 a, sadovnjak in njivo 20 a ter 102 a parcele, mešani gozd-pašnik, z možnostjo postavitve vikenda. Ogled od 6.8. dalje. 3343

GOZDNE PARCELE v neposredni bližini Črnomlja zelo ugodno prodam. ☎ (061)192-732. 3347

STANOVANJSKO HIŠO, Razlagov breg 17, prodam. Ogled možen v nedeljo. 3353

ZAIZDLJIVO PARCELO v Šmarjeti prodam. ☎ 42-142. 3355

V **ŠMARJU** pri Trebnjem prodam eno ali obe zemljišči, 1446 m² in 975 m², za gradnjo vikenda, z vso dokumentacijo, elektriko, vodo in asfaltom. ☎ 263-563 ali 51-848. 3361

STAREJŠO ZIDANICO z vinogradom v Bojniku prodam. Kličite od 19. do 20. ure v četrtek in petek. ☎ 73-435. 3370

5370 M2 listnatega gozda v okolici Trebnjega prodam. ☎ (0608)44-546 ali (064)57-229. 3368

3,5 HA domačije z njivami, travniki in gozdom prodajamo. ☎ 61-276. 3370

prodam

NEMŠKI OLJNI GORILEC, malo rabljen, ugodno prodam. ☎ (068)25-827. 3295

LESENI SOD, 2000 l, za namakanje prodam. Jože Jarkovič, Čadraže, ☎ 42-593. 3296

NJIVO v Metliki, velikosti 4275 m², prodam. ☎ (047)75-574. 3300

KITARO DIAMOND, kopija Gipsa, in ojačevalec Solton Chorus 50 prodam. ☎ 23-554 ali 65-441. 3310

TELEFONSKO ŠTEVILKO Dolenjskih Toplic prodam. ☎ 65-344 ali 87-273. 3312

DVA BILJARDA, ameriški in na jurčka, ter 300 obročev za sode prodam. ☎ 85-628. 3315

UGODNO PRODAJAMO star, zelo ohranjen koncertni klavir CRAMER-MAYER in klaviaturo YAMAHA PSR-60. Evangeljska cerkev Novo mesto, ☎ 28-496. 3320

KRAVO s teletom, brejo telico in 1000 kg koroze v strokih prodam. ☎ 42-222. 3327

VEČ čebeljih družin v panjih AŽ ali brez prodam. ☎ (061)855-102. 3330

PSICO, nemško ovčarko z rodovnikom, staro enajst tednov, prodam. ☎ 26-115. 3332

MALO rabljeno zmrzovalno skrinjo ugodno prodam. ☎ 65-539. 3338

KONJA, stara šest let, prodam. ☎ 43-844, zvečer. 3339

SPALNICO Meblo, rabljeno, ugodno prodam. ☎ 24-653, popoldne. 3349

KOBILU z žrebičkom, ponovno pripuščeno, in kravo za zakol prodam. ☎ 76-081. 3354

PRIJAZNE MLADIČE, koker španjele, odličnih staršev, z rodovnikom, prodam. ☎ (061)851-712. 3358

RABLJEN pralni stroj Gorenje prodam. ☎ 84-554. 3359

R 4, letnik 1986, in R 4 GTL, letnik 1982, prodam. Barbič, Mala Cikava 15, Novo mesto. 3364

KRAVO, osem mesecev brejo, motor pony expres in opeko polnilec prodam. ☎ 78-117. 3369

HRASTOV HIS, 6,60 m x 4,50 m, 5,20 m x 4,40 m, prodam. Cena po dogovoru. ☎ 52-243. 3377

GARTER Osar 56 in žamar prodam. ☎ (064)41-615. 3381

PUDLJE, pritlikave, sivosrebrne, stare 2 meseca, rodovniške, prodam. ☎ (068)87-215. 3328

službo dobi

VARILCA in NK delavca v kovinski stroki zaposlim. Jože Lauš, Šentjurje 5 pri Vel. Gabru, ☎ (061)785-092. 3311

službo išče

VOZNIK c in e kategorije išče službo. ☎ (0608)89-159, zvečer. 3325

stanovanja

STANOVANJE v okolici Novega mesta oddam. ☎ 76-508. 3297

DVO SOBNO STANOVANJE, 57 m², v Novem mestu prodam. ☎ 25-084, od 8. do 13. ure. 3319

DVO SOBNO NOVEJŠE STANOVANJE v Novem mestu prodam za 52.000 DEM. ☎ 27-059. 3321

VEČJE STANOVANJE v Brežicah ali okolici, opremljeno ali delno opremljeno, s telefonom in centralnim ogrevanjem, najamem za daljše obdobje, ☎ (061)103-133, Marjan. 3328

GARSONJERO v Novem mestu prodam. ☎ 41-179. 3372

MLADA DRUŽINA vzame v najem stanovanje v Novem mestu. Tel.: 51-480

STANOVANJE, 20 km iz Novega mesta, prodam. Cena po dogovoru. ☎ 26-288 po 20. uri.

SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM NOVO MESTO
Ulica talcev 3
68000 NOVO MESTO

OBJAVLJA PROSTA DELOVNA MESTA

— učitelja slovenskega jezika (visoka izobr.)
1 za nedoločen čas
1 za določen čas

— učitelja angleškega jezika (visoka izobr.)
2 za določen čas

— učitelja nemškega jezika (visoka izobr.)
1 za določen čas

— učitelja matematike in fizike (visoka izobr.)
2 za nedoločen čas
1 za določen čas

— učitelja zgodovine — sociologije (visoka izobr.)
1 za določen čas

— učitelja športne vzgoje (visoka izobr.)
2 za določen čas

— učitelja gostinskega poslovanja in ekonomike (visoka izobr.)
1 za določen čas

— strokovnega učitelja kuharstva (višja ali srednja izobr.)
2 za določen čas

— strokovnega učitelja strežbe (višja ali srednja izobr.)
2 za določen čas

Kandidati naj pošljejo prijave z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: **SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM, ULICA TALCEV 3, NOVO MESTO**

ZAHVALA

»Tako bi rad pogledal ti v oči,
roke pobožal tvoje ovenele,
poljubil te na ustne onemele,
a je med nama smrti in kup prsti.«

Zapustila nas je naša draga mama, stara mama in teta

TEREZIJA ZUPANČIČ

iz Smolenje vasi 10

Hvala vsem, ki ste ji naklonili blago misel.

Žalujoci: hčerki Vida in Majda z družinama, Ivica ter ostalo sorodstvo

Novo mesto, Accra, 27.7.1992

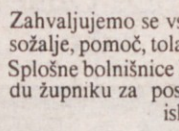
ZAHVALA

Zaman je bil tvoj boj,
vsi dnevi upanja, trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.

V 63. letu nas je po kratki, a težki bolezni zapustil naš dobri in skrbni mož, oče, stari oče, brat, stric, svak in tast

FRANC MUREN, st.

iz Črmošnjic pri Stopičah 39

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, nekdanjim sodelavcem in znancem za izrečeno sožalje, pomoč, tolažbo in sočustvovanje v najtežjih trenutkih. Iskreno se zahvaljujemo kirurškemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, kolektivoma GG tozdr Vrtinarstvo in GIP Pionir za podarjena venca, gospodu župniku za poslovilne besede in lepo opravljen pogrebni obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala za številno spremstvo na pokojnikovi prerani zadnji poti.

Žalujoci: žena Franciška, hčerki Jožica in Marjanca z družinama, sin Franci, sestre ter ostalo sorodstvo

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Zdenka Lindič-Dragas, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Pavel Perc in Ivan Zoran.
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 60 tolarjev; naročnina za 3. trimesečje 690 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 1.380 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.
OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.100 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 2.200 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.250 tolarjev. Mali oglas do deset besed 700 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 70 tolarjev.
ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglasi in zahvale 24-006; telefaks 24-898.
Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.
Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p. o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

»KOVINAR« Novo mesto
Ljubljanska 28
68000 NOVO MESTO

V Bršljinu (Ljubljanska c 28)

ODDAMO POSLOVNE PROSTORE:

1. prostor, velik cca 32 m² — primeren za gostinsko dejavnost (bistro)
2. prostor, velik cca 340 m² v 1. etaži — primeren za trgovsko, servisno ali poslovno pisarniško dejavnost.

Vaše cenjene ponudbe pričakujemo do 31. 8. 1992.
Podrobnejše informacije lahko dobite po telefonu 22-316 ali osebno na sedežu podjetja Kovinar Novo mesto.

**Gasilsko društvo
OTOČEC**
68222 Otočec ob Krki

razpisuje javno dražbo
vozila

Renault IMV kombi

leto izdelave	1976
registracija do	februar 1993
št. prevoženih km.	16.000
izključna cena	250.000,00 SIT

Javna dražba bo v nedeljo, 9. 8. 1992, ob 9. uri pred Gasilskim domom v Otočcu, Šempeter.
Na javni dražbi bodo lahko sodelovali tisti, ki bodo vplačali 10-odstotno varščino pred dražbo.
Ogled vozila bo možen eno uro pred začetkom javne dražbe v Gasilskem domu Otočec.

**Svet
OSNOVNE ŠOLE ŠMIHEL
NOVO MESTO
Šmihel 2**

razpisuje v skladu z 78. členom Statuta delovno mesto

POMOČNIKA RAVNATELJA, s polovično učno obveznostjo na razredni stopnji

Kandidat mora izpolnjevati pogoje, ki jih določa Zakon o osnovni šoli, ter imeti organizacijske in strokovne sposobnosti za usmerjanje in vodenje inovativnega pedagoškega dela zavoda. Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta. Začetek dela je 1. 9. 1992. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh po objavi razpisa z oznako »za razpis«. Kandidate bomo obvestili v 15 dneh po končanem postopku.

Canon & BIRING

SERVIS in TRGOVINA

Jedinščica 27, 68000 NOVO MESTO
tel./fax. 068/26-004

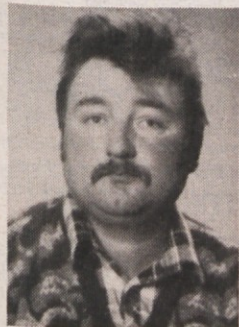
- originalni rezervni deli ter potrošni material
- fotokopirni stroj ter telefaxi

ENKRATNA PRILOŽNOST!

Znižanje vseh izdelkov Canon -a za

— 15% do 20%

dostava, montaža brezplačna; uradni servis

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj, v 32. letu starosti, nas je zapustil naš dober mož, oče, brat in stric

**ALFONZ
KOPAR**

s Polja pri Krmelju

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom (posebno Zupančičevim), prijateljem in sovaščanom za pomoč, darovano cvetje in denar. Posebna zahvala Komunalni Trebnje, Dani Mirni in Darku Krakarju, ki so mi v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč. Posebna zahvala govornikom, gospodu Jamšku, direktorju Komunale ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: žena Zlatka, hčerka Tina, sin Fonzek ter vsi ostali

ZAHVALA

V 83. letu nas je zapustila naša draga mama in stara mama

**IVANKA
LILEK**

roj. Perše

iz Jerneje vasi

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom in vsem, ki ste nam pomagali, darovali cvetje in izrekli sožalje. Posebna hvala g. kaplanu za lepo opravljen obred ter pevkam iz Doblj in pogrebem iz Jerneje vasi.

Žalujoči: vsi njeni

Podjetje NOVOTEHNA
Trgovina na debelo in drobno p.o.
Novo mesto, Glavni trg 10,

odda v najem najboljše ponudniku poslovne prostore v 1. nadstropju v Trgovini Kostanjevica, Ljubljanska cesta št. 4, v izmeri cca 250 m².

Poslovni prostori so primerni za opravljanje storitvenih oz. proizvodnih dejavnosti.
Interesenti lahko dobijo dodatne informacije na upravi podjetja, Glavni trg 10, ali na telefon 21-737 int. 32.

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

NEŽA DRAGMAN

s Polhovice 9

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, izrekli sožalje, darovali cvetje ter pokojnico pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju zdravstvenega doma Šentjernej ter osebju pljučnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

ALOJZ SLAK

iz Brezovega loga 45

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem, gasilcem, društvu invalidov, sodelavcem Krke - ampulnega in biološkega oddelka. Zahvaljujemo se vsem sosedom, posebej pa družinam Kostrevc in Badovinac.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V poletnem cvetju
zapustila si nas,
sosedo in znanco
ter svojo rodno vas.

Ob boleči izgubi naše drage mame, žene in stare mame

ANE PUGELJ

z Lutrškega sela pri Otočcu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom za denarno pomoč, darovano cvetje in izrečeno sožalje. Posebna zahvala govornikom za besede slovesa. Zahvaljujemo se tudi Krki d.o.o., sodelavcem in sodelavkam, servisu Intel, sosedom Kernovim ter patru Luki za lepo opravljen pogreb.

Žalujoči: vsi njeni

V SPOMIN

bratoma

**RIKIJU
in ANGELU**

v tretjem letu, kar vaju ni več med nami. Živita pa še vedno v naših srcih in ostala nam bosta v trajnem spominu.

Žalujoči: mamica, nona, nono, bratranec Rok
ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob tragični smrti naših najdražjih smo se mnogo prezgodaj poslovili od

**JOŽICE
MLAKAR
JOŽETA
MLAKARJA**

in

**njune hčerke
BENEDIKTE**

Zahvaljujemo se vsem, ki so pokojnikom darovali vence, cvetje in jih pospremili na njihovi zadnji poti. Hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje in nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih.

Žalujoči: Joco in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Našo zlato mamo črna
zemlja krije, poleg jame
njenim najdražjim
bridka solza lije.

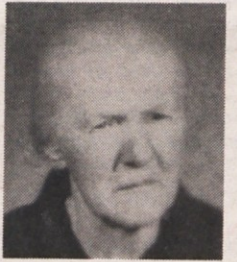
Ob težki bolezni nas je v 86. letu zapustila naša skrbna mama, babica in prababica

**FRANČIŠKA
GLUŠIČ**

Pri lajšanju bolečin smo dolžni zahvalo dr. Svaškoviču ter sosedi Anici Vene, ki sta ves čas stala ob strani njene bolezni, istočasno tudi za poslovilne besede. Zahvala velja tudi Janezu Baniču, pevcem in gospodu župniku. Hvala tudi sorodnikom, sosedom in znancem.

Žalujoči: sin Lojze in Zvone ter hčerka Angelca z družinami
in vnuki in pravnuki

Gor. Jesenice, 31.7.1992

ZAHVALA

Prišla je grenka
ura ločitve...

V 79. letu je umrla naša draga mama, babica, prababica, sestra, teta in tašča

**MARIJA
ZUPANČIČ**

iz Dol. Lakovnic 2

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, dobrim sosedom posebno Beletovim, Bohtetovim in Možetovi mami. Hvala za ustna in pisna sožalja ter darovano cvetje in za daritev sv. maš. Hvala ŽTO Novo mesto, Splošni bolnišnici - kirurškemu oddelku in Martinu Zupančiču. Prisrčna hvala gospodu dekanu Adolfu Mežanu za dolgoletno obiskovanje na maminiem domu. Hvala pevcem KUD Ruperč Vrh, gospodu župniku iz Šmihela in gospodu župniku iz Stopič, ki sta lepo opravila pogrebni obred. Vsem in vsakemu posebej naša prisrčna zahvala.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Po neozdravljivi bolezni nas je v 69. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

**ALOJZ
POVŠE**

iz Ručetne vasi 3

Hvala sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali in pokojnega spremili na zadnji poti. Predvsem hvala bolniškemu osebju oddelka intenzivne nege za neizmerno skrb in nego. Hvala Alojzu Hoznarju, Gasilskemu društvu, KS Petrova vas, ZZB, ZTP Novo mesto za izrečene poslovilne besede ter pevkam. Še posebna zahvala gospodu kaplanu za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

Janez Turk

Bilo je kmalu po vojni, brčkone leta 1947. Janez in njegovim vrstnikom — omenimo le Tonija Majerleta, Boža Vesela, Slavka Šitarja, Vinka Mitiča pa Win-discha, Valiča, Kožuharja, Cavloviča in ostale — je bilo dovolj tega, da so morali za uro žogobarskega treninga zrtvovati dve za šivanje in krpanje žoge. Kratkohlačniki so urno skovali načrt, vedoč, da na njihovem igrišču na Grmu igra tudi vojska, slednja pa je že v tistih časih imela vse, tudi pravo žogo. V varnem zavetju koruze ob igrišču so fanje potpežljivo čakali, kdaj bo usnjena kroglja zgrešila cilj. Vztrajnost je bila kmalu poplačana, NK Elan je tako dobil svojo prvo imena vredno povojno žogo. Edini Turk je slednji ostal zapisan do danes.

Janezov obraz je nogometni barometer. Velikokrat je bil v bližnji preteklosti mrk, na srečo je zadnje mesece zvečine vedril potez, kar je za novomeški nogomet dobro znamenje. Presneto dobro in zanesljivo zna namreč oceniti, kaj je nogometu v prid in kaj ne, ali se dela dobro ali slabo, občutiti zna vzdušje in razpoloženje. Danes ga brčkone ni, ki bi novomeško žogobarcstvo poznal bolje od njega.

»Takoj po vojni se nas je zbralo nekaj, ki smo v nogometu našli tisto, kar smo dolgo iskali: prijateljstvo, družabnost, šport, željo po dokazovanju. Imeli smo srečo, da je bil na Loku zaprt vojni ujetnik po imenu Herman, bil je nemški nogometni reprezentant. Dovolili so, da nas je treniral, rezultati so bili kmalu tu. V letih 1950 in 1951 smo bili med najboljšimi mladinskimi ekipami, mlade igralce Splita smo v Novem mestu namahali s 4:0, premagali smo ljubljanski Odred, trbovelj-

skega Rudarja, ki je bil takrat pravak. To so bili lepi časi. Pa čeprav smo se na tekme vozili s tovornjaki, ki so ali pa niso imeli cerad, čeprav je motor med vožnjo nekajkrat zakuhal, čeprav smo večsah na tekmo zamudili tudi po tri debele ure. Star 21 let sem moral leta 1954 v Beograd v vojsko, ko sem se vrnil, igrišča na Grmu ni bilo več; tam so rasti bloki. Kar dve ali tri leta smo morali čakati, da je v Portovaldu nastalo igrišče, kjer novomeški nogomet domuje še sedaj.

Malo je bilo naključij v Janezovem življenju, eno redkih takih se je z njim poigralo v trenerski šoli v Rovinju. »Ob zaključku šole smo igrali tekmo na Reki, zavoljo poškodbe igralca sem vskočil v igro in tako svoje običajno vratar-sko mesto zamenjal za mesto obrambnega igralca. Menda sem odigral izvrstno, saj se med vratnice do konca nogometne kariere nisem več vrnil.« Nogometni spominov ima Turk za celo knjigo, enega od njih je le oddvojil. »Leta 1961 smo igrali v Kočevju pomembno tekmo za napredovanje v slovensko ligo s tamkajšnjim Rudarjem. Bilo je več vzrokov, da se nas je zbralo vsega osem elanovcev, tekmo jih je končalo le pet. Kar trem — meni, Cavloviču in Morju — so polomili noge, sodnik je moral tekmo pri rezultatu 1:1 prekiniti. Najhujši v kočevski vrsti je bil možakar, ki je svojo moč že pred tekmo razkazoval tako, da je hodil med nami in kot za šalo upogibal debelo železno palico. Priznam, da so se nam noge tresle.«

Polnih trideset let, ko je vsakodnevno po pol dneva puščal v novomeški IMV, preostanek razdelil med kmetijo in žogo, vmes pa sta se za krajše obdobje vrnila celo rokomet in kegljanje, je Turk počitek in oddih iskal ter našel na nogometnem igrišču, kot igralec ali pa kot trener. Danes je vadiatelj novomeških vratarjev.

Svojo poslovilno tekmo v Elanovem dresu je Janez odigral leta 1967 v Novem mestu proti splitskemu Hajduku. V njem so takrat igrali Jerkovič, Holcer, Vardič, Nadoveza, Sirkovič. Dostojno vsega, kar je kot igralec dal Elanu, je bilo slovo. Na srečo pa Janez o slovesu od kluba, ki bo te dni praznoval sedemdesetletij obstoja, ne razmišlja. Ve ali nemara le sluti, da še nista rekla zadnje besede?

B. BUDJA

V zameno za ločitev ponudil smrt

Krvav petkov popoldan v Mlakarjevi hiši v Logu pri Sevnici — Najprej ubil 18-letno ženo in njena starša, nato z bombo pokončil še sebe — Vojko Kotnik ni prenesel, da sta mu Mlakarjeva odpeljala ženo

LOG PRI SEVNICI — Dolgo je v soboto okoli 9. ure zjutraj v hiši Mlakarjevih v Logu 104 pri Sevnici zvonil telefon. Slušalke ni dvignil nihče. Hiša je bila prazna, čeprav je v kuhinji, dnevni sobi in nad vhodnimi vrati gorela luč. Razbita stekla, še bolj pa pogled skozi napol zastrto okno na prestreljeno pohištvo, madeže krvi na tleh in stenah, so pričali, da se je tu dogajalo nekaj strašnega. Tisti, ki je klical, tega očitno še ni vedel. Edino živo bitje ob hiši je bil psiček, sosedje so povedali, da mu je ime Taras. Zbegano je hodil od garaže do svoje hišice natanko pod oknom sobe, kjer so ugasnili štiri življenja, in cvilil. Kot

POSKUSNI TV SIGNAL STRDINOVEGA VRHA

Te dni je v oddajniškem stolpu na Trdinovem vrhu začel delovati poskusni oddajnik na frekvenci televizijskega kanala 41, ki razpošilja testni signal z raznobarnimi pokončnimi programi in piskajočim tonom. Kanal 41 je na Trdinovem vrhu predviden za oddajanje regionalnega programa oziroma za program III. mreže Radiotelevizije Slovenija. Ker pa osrednja slovenska televizijska hiša nima dovolj zmogljivosti za pripravo še tretjega programa, je programski čas na štirih prostih frekvencah po Sloveniji ponudila drugim postajam.

Za oddajnik na Trdinovem vrhu je najresnejši kandidat Televizija Novo mesto v ustanavljanju, ki že tretje leto vsak dan oddaja program »Vaš kanal« po mestnem kabelskem razdelilnem omrežju. Potem bo kot pokrajinska televizijska postaja Trdinov vrh pripravljala program za Belo krajino, Posavje in Dolenjsko — kolikor pa pokriva signalom oddajnik z Gorjancem.

M. MOŠKON

ZMAGOVALCA PORTOROŽA TUDI PRI »KULIJU«

GABRJE — V nedeljo, 9. avgusta, bosta na vrtu gostišča »Kulij« v Gabrju prepevala letošnja zmagovalca festivala Melodije morja in sonca v Portorožu, Janez Bončina-Benč in Tomo. Mlado in staro bosta zabavala od 20. ure dalje.

KLIC V SILI

NOVO MESTO — V četrtek, 6. avgusta, bo na vaš klic pri telefonu 23-304 čakala pedagoginja Olga Jukič.

da bi slutil, da je za zmeraj ostal brez gospodarjev.

Dolgo si prebivalci Loga, Sevnice, Posavja ne bodo opomogli od krvave tragedije, ki se je pripetila minuli petek natanko ob 17.34. Boleče je med ljudmi odjeknilo nerazumno ravnanje mladeniča, ki je pahnul v smrt tri nedolžna bitja in na koncu obračunal še s sabo. Zločin, ki se mu lahko v povojni kriminalistični beri Posavja postavi ob bok le divjanje morilca po Kladju in okolici, zločin, ki je prišel le dan potem, ko smo z olajšanjem zapisali, koliko manj krvavo je bilo letošnje posavsko polletje, bo za vedno zaznamoval življenje Loga. Nič ne bo več tako, kot je bilo še v petek do 17. ure.

Marsikatero vprašanje bo ostalo brez odgovora, tudi ali predvsem zavoljo tega bo ulica pisala svoje zgodbe, bolj ali manj resnične, bolj ali manj domišljajske. Nekaj jih danes že kroži po Posavju. V vseh — uradni in neuradni — inačicah petkovih dogajanj pa enega dejstva žal ne more nihče spremeniti: tega večera so v mlaki krvi mrtvi obležali 18-letna Benedikta Mlakar, dijakinja 3. letnika srednje družboslovne šole v Brežicah, njena 42-letna mati Jožica, direktorica Kmečke zadruge Sevnica, in njen 53-letni oče Jože, vodja enote elektrodispečerske službe v Sevnici, ter 21-letni Vojko Kotnik, zaposlen v vojaškem Učnem centru Cerklje.

Miha Molan, vodja inšpektorata policije, in Ivan Urek, namestnik vodje urada kriminalistične službe UNZ Krško, sta bila med prvimi na mestu krvavega obračuna. Najbolj sveže rezultate nočne preiskave sta strnila na sobotni jutranji tiskovni konferenci. Doslej zbrana obvestila kažejo, da gre ozadje zločina iskati v nasprotovanju Mlakarjevih do zveze

NASPROTOVANJE POROKI PLACALA ZA ŽIVLJENJEM — 42-letna Jožica Mlakar, direktorica Kmečke zadruge Sevnica, je nasprotovala zvezi med hčerko in Kotnikom. V petek pozno popoldne je skupaj z Benedikto, možem in morilcem obležala v mlaki krvi.

med njihovo hčerko Benedikto in Vojkom Kotnikom. Starša sta hotela, naj hčerka prej dokonča šolo, toda njej in Vojku za takšne nasvete očitno ni bilo mar. Konec junija, ko je Benedikta postala polnoletna in ko njenih staršev nekaj časa ni bilo doma, sta se na hitro in potihoma poročila. Sicer pa naj bi njuna zveza trajala že kaka tri leta, oba sta namreč iz istega kraja, hiši Mlakarjevih in Kotnikovih sta narazen le kakih 150 metrov. Po poroki se je Benedikta preselila v Brežice, kjer je Vojko dobil od Učnega centra Cerklje stanovanje, mladoporočnica sta živela mirno in vsaj na videz srečno življenje.

Potem pa je prišel petek, 30. julija. V dopoldanskih urah, ko je bil Vojko v službi, sta se na vratih njegovega

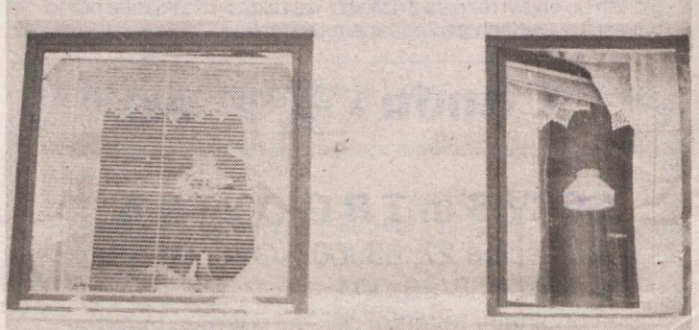
stanovanja v Bohoričevi ulici v Brežicah pojavila Jože in Jožica Mlakar. Prišla sta po hčer in jo tudi odpeljala domov v Log. Kotnika je to ob vrnitvi iz službe vrglo iz tira, razmišljal ni niti za hip, pač pa se je urno odpravil v Log do Mlakarjevih. Kaj so si tiste-ga popoldneva povedali v obraz, ne bo nikoli znano, očitno je le, da Vojko s prepričevanjem, naj se Benedikta vrne k njemu, ni uspel. Takrat se je v njem porodil strašen naklep. Molan in Urek sta, po rezultatih preiskave sodeč, tako opisala naslednje minute:

»Po neuspešnem prepričevanju se je odpravil do bližnje hiše svojih staršev in tam pod pretezo, da orožje potrebuje za nočno vežbo, vzel avtomatsko puško M 70 AB 2, kalibra 7,62, bolj znano kot kalašnikov, in ročno bombo. Tako obo-rožen se je nato vrnil do hiše Mlakarjevih, ura je bila 17.34, ko je proti ženi in njenima staršema iz-strelil več rafalov, ugotovili smo, da je izstrelil cel nabojnik in še nekaj nabojev iz drugega. Takoj zatem je aktiviral še t.i. defenzivno ročno bombo in si sodil sam. Vsi štirje so bili takoj mrtvi, zaradi narave bombe pa kakega večjega razdeja-nja ob eksploziji na hiši ni bilo. Od-kod orožje, ta čas še raziskujemo, obstaja namreč sum, da gre za vojni plen.«

Takšna je uradna verzija enega najhujših posavskih povojnih zločinov, malo tega ji je moč dodati po razgovorih z vidno pretresenimi so-sedi in sokrajani Loga. Z negotovostjo in strahom so čakali, kdaj se bo z morja vrnil 15-letni brat Benedikte, ki mu je brčkone prav to rešilo življenje. Doma ga čaka prazna hiša. Prav

Tudi o Vojku niso imeli slabih besed, bil je miren, v njegovih očeh je zlasti zrasel po lanskoletnem vojnem obračunu z jugovojško v Krakovski hosti, kjer je bil Kotnik, ki je že preje služboval v TO, aktiven udeleženec in bil za to tudi odlikovan.

Jože Hočevar je prvi sosed Mlakarjevih, njegova hiša je od mesta zločina oddaljena le kakih deset metrov. »Istega leta smo se vselili v novo hišo kot Mlakarjevi, to je bilo leta 1984. Bili smo dobri sosed, ne morem verjeti in dojeti, da je vse to res. V petek ob pol šestih popoldne sem bil na balkonu, kar naenkrat sem zaslišal močan rop. Sprva sem mislil, da so se nekeje zrušili betonski kvadri. Tudi ko je zaropotalo drugič in tretjič, nisem niti pomislil na orožje, vse pa mi je bilo jasno, ko je zaropotalo četrtič. To je bil dolg rafal, ki mu je sledil še močan pok. V tistem trenutku sem tudi videl, kako proti hiši teče Vojkov oče, očitno je slutil, kaj namerava sin, dotlej sem ga videl le, kako z dvorišča gleda proti hiši Mlakarjevih. Bil je prvi, ki je videl strašno podobo štirih krvavečih trupel, eno je bil njegov sin. Za Kotnika je moral biti to strašen udarec. V tistem trenutku je do naše hiše pritekel tudi Robi Perc, sosed, ki je končal policijsko šolo, in od mene poklical policiste. Če sem pričakoval kaj takega? Ne, nikoli nisem slišal nobene grožnje. Ne vem, kaj je obsedlo Vojka, da je odšel domov po orožje. Slišal sem, da je očetu rekel, da puško potrebuje za nočno streljanje, ker da ima nočni vizir. Orožje je potem zavil v staro zastavo in jo mahnil proti Mlakarjevi hiši. Očitno pa ni mislil takoj streljati, saj je puško skril pod drevo in k sebi najprej poklical Benedikto. Šele, ko je spodletel tudi ta njegov zadnji poizkus, da ženo prepriča,

DRAMA ZA OKNI — Za temi okni je v petek ob 17.34 Vojko Kotnik obračunal z Mlakarjevo družino in na koncu sodil še sebi.

VAS JE OBNEMELA — Log pri Sevnici bo v zgodovini posavske kriminalistike ostal zapisan kot kraj, kjer se je pripetil eden najhujših povojnih zločinov. V ozadju na gričku je hiša Mlakarjevih, levo v ospredju pa Kotnikovih, kamor je Vojko odšel po kalašnikov in ročno bombo.

tako so vedeli povedati, da je bila v času zločina v hiši tudi 70-letna Benediktina stara mama, ki stanuje v podstrešnem stanovanju, a da od šoka ni sposobna spregovoriti ene same besede. Sicer pa so si bili enotni, da ni prav nič kazalo na kakršenkoli obračun, kaj šele tragedijo take vrste. Kotnikovi so mirni in zgledni krajani, Vojkov oče je policijski upokojenec, mati pa sekretarka na SO Sevnica.

in ko je ta pričela kričati in planila v hišo, je začel streljati. To je bilo nekaj strašnega, bil sem zraven, ko so trupla polagali v krste. Tega prizora ne bom nikoli pozabil.

Bila je sobota dopoldne, Log pa prazen in tih. Na cesti niti žive duše, nevsakdanjo tišino je le tu in tam prekinilo presunljivo cviljenje Tarasa, edine priče petkovega zločina.

BOJAN BUDJA

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

O Revozu, rokah v Novem mestu in pameti v Ljubljani — Trebanjsko srečanje z ljubljansko birokracijo — »Suh« jez v Mačkovcu — Cestarji pesek le gledajo

Takoj po dvajseti uri je prišel odziv na dva zapisa v Dolenjskem listu o Revozu, predvsem v imenu stanovalcev v ulici Ilke Vašte v Novem mestu, ki je v sosesčini IMV oz. podjetij, ki so iz njega nastala. Gospod, ki je klical, se je pridružil gnevu zastran gradnje nove Revozove lakirnice, za katero je — kot so slišali — baje dal soglasje neki odbor za okolje. Sosedov pa seveda ni nihče nič vprašal. Ti se morajo kljub poletni vročini podnevi in ponoči dušiti za zaprtimi okni, saj jih hoče smrad zadušiti. »V Novem mestu lakirnica, komercialno pa so preselili v Ljubljano. Kaj dela novomeška oblast? Naj se vendar že zgane, predno bomo popoln hlapčevski jug,« se je v imenu krajanov jezil klicatelj.

Poklical je tudi Silvester Jug iz Trebnjega, ki sicer z družino, ženo in dvema otrokoma, že dobri dve desetlet-

ji živi v tujini. Že za veliko noč, ko so bili v domovini, so želeli jugoslovanske potne liste zamenjati za slovenske. Silvester, žena in mlajši sin so nov potni list dobili brez težav, za starejšega sina pa jim je uslužbenka za okencem na Mačkovi v Ljubljani dejala, da morajo prinesiti rojstni list. To so sedaj tudi storili. Po triurnem čakanju pa jim je taista uslužbenka tokrat razložila, da mora sin, če hoče jugoslovanski potni list zamenjati s slovenskim, napisati prošnjo, v kateri naj bi med drugim čim več napisal o starših. »Vse to me je prizadelo, počutim se ponižanega. Prošnja je potrebna za nekaj, kar bi rad bil, ne pa za tisto, kar si. Še preje nikoli nisem imel nobenih težav, zdaj, v samostojni Sloveniji, pa bi pričakoval, da bo odnos do ljudi boljši, doživljam pa takšne stvari. In to o prošnji nam je za povrh razlagala gospodična, ki je spomladi zahtevala le rojstni list,« je v gnevu razlagal Silvester Jug. Birokratizem je očitno huda reč, ki jo bo pri nas težko izkoreniniti.

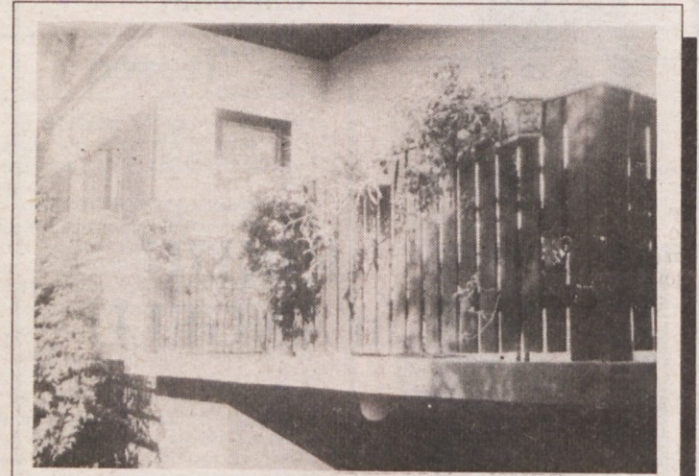
Jože N. iz Novega mesta je poklical zaradi obnavljanja jez v Mačkovcu, ki ga opravlja VGP. Vsaj bager, s katerim delajo, je njihov. Pravi, da so na levo polovico jez napeljali toliko kamna in nekakšnih cevi, da je pol jez suhega, brez pretoka, kar je povsem nerazumno. Kaj šele bo, ko bo Krka upadla, se jezi Jože in kot ribič dodaja, da so s tem nasipavanjem z jez, kjer je najlepše loviti, preganili že večino rib. Zasipan pa je tudi studenček pri jez. Jože se sprašuje, čigava je Krka, javna ali zasebna last. Slišati je namreč, da je tako nemogoče zasipavanje jez v Mačkovcu v zvezi z razvojnimi načrti Termotehnik.

Janez iz Suhe krajine je sporočil, da je že dva tedna od močnega naliva, na cesti od Žužemberka proti Zagradcu pa je v Poljanah še vedno 10 do 15 cm na debelo nanesenega peska. »Kaj čakajo cestarji, zakaj ga ne pospravijo, saj je takšna cesta nevarna,« sprašuje Janez.

Upajmo, da ga bodo vsaj sedaj, ko je njihova malomarnost obelodanjena.

Že prejšnji teden smo v imenu delavk Beti zapisali klic o menda čudnih merilih pri invalidskem upokojevanju. Tašča »spornega primera« je govorice o podkupnini za odhod v invalidski pokoj zavrnila z nevoščljivostjo in babjimi čenčami, a podkupovanje še naprej buri duhove. Med delavkami v Beti, v imenu katerih je ena klicala, vlada, tako smo slišali, prepričanje, da so za invalidsko upokojevitve potrebni konvertibilni izvidi in cekarji dobrot. Takšno stvar dokazati pa je težko.

Z. L.-D.

LEPE NAGRADE ZA DOBRE OPAZOVALCE — »Kje smo pritisnili na sprožilec fotoaparata?« smo poimenovali nagradno igro, s katero želimo naslednjih pet tednov popestriti poletno mrtvilo in že tako vroče poletje narediti še bolj vroče. Pravila igre so enostavna, nagrada — zložljivo vrtno garnituro, vredno 12 tisočakov in kupljeno v Jelovici, si boste prislужili tako, da boste v naše uredništvo po tel. 23-610 čimprej sporočili, kje je nastala zgornja fotografija. Morda je to vaš ali sosedov balkon, s svetjem okrašeno okno, vrt, kozolec, vogal hiše. Nagrada bo vaša, če boste prvi sporočili podatke o posneti fotografiji in da ste ali boste postali naročnik Dolenjskega lista. Mi vas čakamo in nagrade tudi.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

studio
D

Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado TOMAZU BECU iz Novega mesta.

Nagrajencu čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- (1) Lepa naša domovina - ANS. SLOVENIJA
- (2) Cvet pod planinami - ANS. NAGELJ
- (3) Po Dolenjski - PETER FINK
- (4) Ti nisi taka - FANTJE Z VSEH VETROV
- (5) Gorjuški stric - SLOVENSKI KVINTET
- (6) Pleničke je prala - ANS. JOŽETA SUMAHA
- (7) Oče, voščimo ti - ALČI NIPIC IN NJEGOVI MUZIKANTI
- (8) Moja zidanica - ANS. JOŽETA SLAKA
- (9) Lajtrca - PIHALNI OR. TREBNJE
- (10) Spet smo se skupaj zbrali - ANS. BR. POLJANŠEK

Predlog za prihodnji teden: Uspav. ka - ANS. TONIJA ISKRE

KUPON št. 32

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto